

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Zagreb, lipanj 2002.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

DIO PRVI

GLAVA I

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se ustrojstvo, djelokrug i nadležnost Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Komisija), postupak izdavanja vrijednosnih papira, poslovi s vrijednosnim papirima i osobe ovlaštene za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, uvjeti za organizirano javno trgovanje vrijednosnim papirima, zaštita ulagatelja i nositelja prava iz vrijednosnih papira, nematerijalizirani vrijednosni papiri, te ustrojstvo i ovlaštenja središnje depozitarne agencije, burzi i uređenih javnih tržišta.

Značenje pojedinih izraza

Članak 2.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju ova značenja:

(1) “**vrijednosni papir**” označava dionice, obveznice, trezorske zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, certifikate o depozitu, i druge vrijednosne papire izdane u seriji;

(2) “**vrijednosni papiri izdani u seriji**” označava vrijednosne papire istog izdavatelja, izdane istodobno i koji daju ista prava;

(3) “**dužnički vrijednosni papiri**” označava obveznice, trezorske zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, certifikate o depozitu, i druge vrijednosne papire iz kojih obveza glasi u novcu;

(4) “**kratkoročni vrijednosni papiri**” označava vrijednosne papire s rokom dospjeća do godine dana;

(5) “**Komisija**” označava Komisiju za vrijednosne papire Republike Hrvatske;

(6) “**ovlaštena društva**” označavaju brokerska društva i banke, koji su za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima dobili dozvolu Komisije;

(7) "**javna ponuda vrijednosnih papira**" je poziv na upis vrijednosnih papira upućen neodređenom broju osoba putem sredstava javnog priopćavanja;

(8) "**privatna ponuda vrijednosnih papira**" označava izdavanje vrijednosnih papira u kojem je poziv na upis vrijednosnih papira upućen samo institucionalnim ulagateljima, ili izdavateljevim dioničarima ili zaposlenicima, te do 20 (dvadeset) vanjskih ulagatelja;

(9) "**institucionalni ulagatelj**" označava domaći ili strani investicijski fond, mirovinski fond, banku, osiguravajuće društvo, te pravnu osobu kojoj status institucionalnog ulagatelja u skladu s odredbom članka 102. stavka 3. ovoga Zakona odobri Komisija;

(10) "**vanjski ulagatelj**" označava osobu koja nije dioničar ni zaposlenik izdavatelja niti je institucionalni ulagatelj, a može biti domaća ili strana fizička ili pravna osoba;

(11) "**izdavanje vrijednosnih papira**" označava izdavanje vrijednosnih papira javnom ili privatnom ponudom vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu;

(12) "**inozemni izdavatelj**" označava izdavatelja vrijednosnih papira čije je sjedište registrirano izvan Republike Hrvatske;

(13) "**inozemno brokersko društvo**" označava društvo koje je osnovano i čije je sjedište registrirano izvan Republike Hrvatske i koje je od strane nadležnog tijela, ovlašteno za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima;

(14) "**dogovorna transakcija**" označava transakciju dužničkim vrijednosnim papirima između dva institucionalna ulagatelja koju obavljaju u svoje ime i za svoj račun izvan burze ili uređenog javnog tržišta;

(15) "**vlasnička pozicija**" označava količinu vrijednosnih papira koje se vode na računu vrijednosnih papira.

GLAVA II

KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE REPUBLIKE HRVATSKE

Ustrojstvo Komisije

Članak 3.

(1) Komisija je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih ovim Zakonom, za što odgovara Hrvatskom saboru.

(2) Sjedište Komisije je u Zagrebu.

(3) Komisija ima stručne službe i odjele.

(4) Na zaposlene u stručnim službama i odjelima primjenjuju se opći propisi o radu.

(5) Unutarnje ustrojstvo i poslovanje Komisije uređeni su Statutom, na koji suglasnost daje Vlada Republike Hrvatske.

Članovi Komisije

Članak 4.

(1) Komisija se sastoji od pet članova, od kojih je jedan predsjednik Komisije.

(2) Predsjednika i ostale članove Komisije imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(3) Predsjednik zastupa Komisiju i rukovodi njenim radom.

(4) Zamjenika predsjednika imenuje predsjednik Komisije između ostalih članova.

Uvjeti za imenovanje i trajanje mandata

Članak 5.

(1) Članom Komisije može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima visoku stručnu spremu, deset godina radnog staža u struci, odgovarajuće stručno znanje, te da je dostojan biti član Komisije.

(2) Članovi Komisije imenuju se na razdoblje od 6 (šest) godina od dana imenovanja i mogu biti imenovani ponovno.

(3) Članovi Komisije dužnost obnašaju profesionalno.

(4) Članovi Komisije su obvezni ponašati se tako da ne umanjuju svoj ugled ili ugled Komisije, te da ne dovedu u pitanje svoju samostalnost i neovisnost pri donošenju odluka i samostalnost Komisije.

(5) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad Komisije koji bi mogao dovesti u pitanje njenu samostalnost i neovisnost, a napose uporaba javnih ovlasti i sredstava javnog priopćavanja, te uopće javnog istupanja u namjeri da se utječe na rad Komisije

Članak 6.

(1) Za vrijeme obnašanja dužnosti članovi Komisije imaju pravo na plaću i ostala materijalna prava sukladno općim aktima Komisije.

(2) Članovi Komisije ovlašteni su pisati i objavljivati stručne ili znanstvene radove i sudjelovati u radu stručnih ili znanstvenih skupova.

(3) Članovi Komisije i zaposlenici u stručnim službama i odjelima, ne mogu biti članovi uprave, nadzornih odbora ni drugih tijela izdavatelja vrijednosnih papira.

(4) Godinu dana nakon razrješenja s dužnosti članovi Komisije ne mogu se zaposliti u brokerskim društvima, ni u investicijskim fondovima.

(5) Članovi Komisije imaju pravo na naknadu u visini posljednje plaće isplaćene u mjesecu prije razrješenja, do novog zaposlenja, a najdulje godinu dana od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Članak 7.

(1) Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti člana Komisije prije isteka mandata na prijedlog Vlade Republike Hrvatske ako:

1. to sam zahtjeva,
2. trajno izgubi sposobnost obavljanja dužnosti,
3. počini kazneno djelo protiv imovine, sigurnosti platnog prometa i poslovanja, službene dužnosti ili kazneno djelo propisano ovim Zakonom,

4. povredi obvezu čuvanja službene tajne u vezi s obavljanjem dužnosti,
5. obavlja službu, poslove ili aktivnosti koji su nespojivi sa dužnošću člana Komisije,
6. bez opravdanog razloga ne obavlja dužnost člana Komisije kroz dulje vrijeme.

(2) O postojanju razloga za razrješenje člana Komisije prije isteka mandata Komisija je obvezna izvijestiti predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

(3) Prije donošenja odluke o razrješenju članu Komisije mora se omogućiti da se izjasni o razlozima razrješenja.

Donošenje odluka

Članak 8.

(1) Odluke o svim općim i pojedinačnim aktima Komisija donosi na sjednicama većinom od najmanje tri glasa, a član Komisije ne može biti suzdržan od glasovanja.

(2) Tri člana Komisije čine kvorum, a svakoj sjednici Komisije obvezno prisustvuje predsjednik, odnosno u njegovoj odsutnosti njegov zamjenik.

(3) Opće akte Komisija prije stupanja na snagu objavljuje u Narodnim novinama.

(4) Pojedinačne akte Komisija objavljuje u Narodnim novinama nakon njihove konačnosti.

(5) Kada Komisija ocijeni da objavljivanje pojedinačnog akta ne bi bitno utjecalo na izdavanje ili trgovanje vrijednosnim papirima ili na zaštitu ulagatelja, takav akt nije dužna objaviti, a može objaviti samo njegovu izreku.

Izvješćivanje

Članak 9.

(1) Komisija je dužna jednom godišnje za proteklu kalendarsku godinu podnijeti Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru izvješće o svom radu i o stanju na tržištu vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj.

(2) Na zahtjev Vlade Republike Hrvatske Komisija je dužna izvješće podnijeti i za razdoblje kraće od godine dana.

Financiranje

Članak 10.

(1) Komisija se financira iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske i vlastitih prihoda od naknada koje Komisija naplaćuje.

(2) Prihodi od administrativnih pristojbi koje Komisija naplaćuje prihod su Državnog proračuna Republike Hrvatske.

(3) Vrstu i visinu naknada iz stavka 1. ovoga članka i administrativnih pristojbi iz stavka 2. ovoga članka Komisija propisuje pravilnikom.

(4) U Državnom proračunu Republike Hrvatske svake se proračunske godine osiguravaju sredstva za zapošljavanje, rad i obrazovanje, te ispunjenje tehničkih i drugih uvjeta neophodnih za rad Komisije.

(5) Za obveze Komisije odgovara Republika Hrvatska.

Odgovornost za štetu

Članak 11.

Članovi i zaposlenici Komisije ne odgovaraju za štetu koja nastane prilikom obavljanja dužnosti u okviru ovog Zakona, osim ako se dokaže da su određenu radnju učinili ili propustili učiniti namjerno ili grubom nepažnjom.

Djelokrug i nadležnost Komisije

Članak 12.

Komisija u obavljanju svojih javnih ovlasti:

1. donosi propise o provedbi ovog i drugih zakona kada je zakonom za to ovlaštena,
2. nadgleda poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne utakmice u trgovini vrijednosnim papirima,
3. obavlja nadzor poslovanja burzi, uređenih javnih tržišta, ovlaštenih društava, izdavatelja vrijednosnih papira, investicijskih i privatizacijskih investicijskih fondova, društva za upravljanje investicijskim i privatizacijskim investicijskim fondovima, brokera, investicijskih savjetnika, institucionalnih ulagatelja, središnje depozitarne agencije, sukladno ovom Zakonu, Zakonu o postupku preuzimanja dioničkih društava, Zakonu o investicijskim fondovima, Zakonu o privatizacijskim investicijskim fondovima, propisa donesenim temeljem navedenih zakona, kao i drugih zakonskih

propisa koji reguliraju predmetnu materiju,

4. nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
5. izdaje i oduzima dozvole, odobrenja i suglasnosti kada je za to ovlaštena zakonom,
6. organizira, poduzima i nadgleda mjere kojima se osigurava učinkovito funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja,
7. vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovoga Zakona,
8. pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja izdavanja vrijednosnih papira i trgovanja vrijednosnim papirima, primjedbe i prijedloge zakona i drugih propisa iz ovog područja, sudjeluje u pripremanju drugih zakona i propisa koji su od interesa za sudionike tržišta vrijednosnih papira, informira javnost o načelima na kojima djeluje tržište vrijednosnih papira,
9. propisuje obvezni sadržaj informacija koje su izdavatelji prilikom izdavanja vrijednosnih papira javnom ponudom dužni objaviti,
10. propisuje opće uvjete koje moraju zadovoljiti svi koji se profesionalno bave trgovanjem vrijednosnim papirima,
11. poduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlaštenjima,
12. daje mišljenja u svezi provedbe ovoga Zakona, Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava, Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima, kao i propisima donesenim temeljem navedenih zakona, a na zahtjev stranaka u postupku ili osoba koje dokažu svoj pravni interes.

Međusobna suradnja nadzornih tijela

Članak 13.

(1) Komisija i tijela odgovorna za nadzor ostalih financijskih institucija u Republici Hrvatskoj moraju na zahtjev pojedinačnog nadzornog tijela dostaviti tom tijelu sve podatke i informacije o nadziranoj osobi potrebne u postupku provođenja nadzora te u postupku povezanom s izdavanjem odobrenja.

(2) Nadzorna tijela iz stavka 1. ovoga članka moraju se međusobno obavještavati o nepravilnostima koje utvrde tijekom obavljanja nadzora, ako su ti nalazi bitni za rad drugog nadzornog tijela.

(3) Komisija surađuje i razmjenjuje informacije iz ovoga članka s srodnim institucijama država članica Europske unije koje su potrebne u postupku obavljanja nadzora te u postupku povezanom s izdavanjem odobrenja.

(4) Razmjena podataka i informacija dobivenih temeljem odredbi ovoga članka nadzorna tijela ne smiju učiniti dostupnim neovlaštenim osobama.

(5) Razmjena podataka i informacija utvrđenih ovim člankom ne smatra se odavanjem poslovne tajne.

Ovlaštenja Komisije u provođenju postupka nadzora

Članak 14.

(1) Komisija obavlja nadzor analizom i uvidom u financijska i poslovna izvješća, poslovnu dokumentaciju, te ostale podatke i evidencije koje su nadzirane osobe u obvezi voditi ili Komisiji dostavljati prema odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, kao i uzimanjem izjava i očitovanja od odgovornih osoba i ostalih zaposlenika u nadziranoj pravnoj osobi, kao i od drugih fizičkih osoba koje imaju saznanja od interesa za nadzor.

(2) Nadzor iz stavka 1, ovoga članka obavljaju ovlaštenici po zaposlenju analizom dostavljene dokumentacije ili ovlaštene osobe Komisije neposrednim nadzorom u prostorijama nadzirane osobe ili pravne osobe s kojom je nadzirana osoba izravno ili neizravno, poslovno, upravljački ili kapitalno povezana, uvidom u dokumentaciju.

(3) Nadzirane osobe obvezane su ovlaštenim osobama Komisije, omogućiti pristup u poslovne prostorije, osigurati odgovarajuće prostorije i osoblje, dati na uvid i dostaviti traženu dokumentaciju i isprave, dati izjave i očitovanja, te osigurati druge uvjete potrebne za obavljanje nadzora.

(4) Dokumentaciju i poslovne knjige iz stavka 1. ovog članka, vrijednosne papire, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku, ovlaštene osobe Komisije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju tijelu nadležnom za vođenje postupka.

Nadzorne mjere

Članak 15.

(1) Nadzornim mjerama nalaže se otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te poduzimanje aktivnosti nužnih za njihovo otklanjanje.

(2) U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija će rješenjem naložiti poduzimanje radnji koje pridonose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izreći odgovarajući mjeru propisanu ovim Zakonom.

(3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka Komisija će odrediti rok za izvršenje rješenja koji ne može biti duži od 60 (šezdeset) dana i obvezu da se Komisiji dostavi dokaz o ispravljenoj nezakonitosti i nepravilnosti. Ako Komisija utvrdi da nezakonitosti i nepravilnosti nisu uklonjene Komisija rješenjem može izreći novu mjeru.

(4) Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se, ugrožava funkcioniranje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih sudionika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja velike štete Komisija će:

1. poništiti transakciju sklopljenu na burzi, uređenom javnom tržištu ili drugim

pravnim poslom, ako se utvrdi da su jedan ili više elementa transakcije pogrešni ili ukazuju na manipulacije cijenom ili količinom vrijednosnih papira,

2. obustaviti sve radnje prijenosa vlasništva s računa prenositelja na račun stjecatelja kod središnje depozitarne agencije ili u knjizi dionica izdavatelja ako Komisija raspolaže podacima koji ukazuju na sumnju da su vrijednosni papiri stečeni na nezakonit način,

3. naložiti izmjenu, dopunu ili suspendirati primjenu, odredbi općih ili pojedinačnih akata burze, uređenog javnog tržišta i središnje depozitarne agencije, odnosno naložiti izradu novih općih i pojedinačnih akata, u slučajevima kada je Komisija utvrdi da je to potrebno radi osiguranja učinkovitog funkcioniranja tržišta kapitala i zaštite sudionika,

4. oduzeti ovlaštenom društvu upravljanje vlasničkom pozicijom računa vrijednosnih papira, kada Komisija utvrdi da je istom raspolagao suprotno uputama vlasnika nematerijaliziranih vrijednosnih papira,

5. izreći javnu opomenu sudionicima tržišta kapitala, kada Komisija utvrdi učestalo kršenje odredbi ovoga Zakona,

6. naložiti druge mjere koje su potrebne za uklanjanje posljedica koje su nastale izvršenjem ili propuštanjem radnji od strane sudionika na tržištu kapitala, a mogu utjecati na tržište u cjelini.

(5) U slučajevima kršenja ovoga Zakona i pravilnika donesenih temeljem ovoga Zakona, ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadzirane osobe rješenjem Komisije mogu se naložiti posebne mjere i to:

1. zabrana obavljanje pojedinih poslova iz ovoga Zakona za koje odobrenje daje Komisija,
2. oduzimanje odobrenja za rad.

Članak 16.

Kada Komisija utvrdi postojanje osnovane sumnje o počinjenom kaznenom djelu ili prekršaju, podnosi odgovarajuću prijavu nadležnom organu.

Članak 17.

(1) Na postupke koje u okviru nadležnosti provodi Komisija primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako zakonom nije drugačije propisano.

(2) Akti Komisije su konačni i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Obveza čuvanja službene tajne

Članak 18.

(1) Članovi Komisije, zaposlenici i suradnici dužni su čuvati informacije koje saznaju pri obnašanju svojih obveza ili obavljanju zadaća u Komisiji ili na drugi način i to od bilo koje osobe, osim ako zakonom za pojedini slučaj nije drugačije propisano. Takve se informacije smatraju službenom tajnom.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ne smiju davati savjete glede trgovine vrijednosnim papirima i ulaganja u vrijednosne papire, niti davati mišljenja o povoljnosti ili nepovoljnosti stjecanja ili otuđenja vrijednosnih papira koji su u prometu na teritoriju Republike Hrvatske.

(3) Zabrana aktivnosti navedenih u stavcima 1. i 2. ovoga članka prestaje nakon isteka roka od 6 (šest) mjeseci od dana prestanka obavljanja dužnosti ili zadaća u Komisiji.

(4) Kad god steknu ili otuđe vrijednosne papire, koji su u prometu na teritoriju Republike Hrvatske članovi i zaposlenici Komisije obvezni su to u pisanom obliku prijaviti predsjedniku Komisije, a predsjednik Komisije dvojici članova, u roku od 7 (sedam) dana od dana stjecanja odnosno otuđenja, te su pri tom obvezni navesti vrstu vrijednosnog papira, izdavatelja, datum i pravnu osnovu stjecanja ili otuđenja.

(5) Obveza iz prethodnog stavka odnosi se i na stjecanja i otuđenja vrijednosnih papira od strane bračnog druga, djeteta, posvojenika, roditelja ili usvojitelja i drugih osoba koje s članom odnosno zaposlenikom žive u zajedničkom domaćinstvu, te na stjecanja i otuđenja od strane pravnih osoba u kojima ove osobe imaju većinski udjel, a rok za prijavu počinje teći od dana kada je zaposlenik, predsjednik ili član Komisije saznao ili mu prema okolnostima slučaja nije mogla ostati nepoznata činjenica stjecanja odnosno otuđenja.

Dostavljanje podataka Komisiji

Članak 19.

(1) Obavijesti i podaci koji se obavezno objavljuju u skladu s odredbama ovoga Zakona, Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava, Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima, moraju prije objavljivanja biti dostavljeni Komisiji.

(2) Komisija može od osoba iz članka 12. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona zahtijevati dostavljanje i drugih obavijesti i podataka, pored onih iz stavka 1. ovoga članka, u kojem slučaju će odrediti način i rok za njihovo dostavljanje.

DIO DRUGI

GLAVA I.

IZDAVANJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Obveza izrade prospekta

Članak 20.

(1) Kad izdaje vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj, izdavatelj je obavezan objaviti prospekt (javna ponuda) ili potencijalnim ulagateljima dostaviti prospekt izdanja vrijednosnih papira (privatna ponuda). Pored poziva na upis vrijednosnih papira, prospekt obvezno sadrži cjelovitu, točnu i objektivnu informaciju o imovini i obvezama, gubitku ili dobitku, financijskom položaju i perspektivama izdavatelja, svrsi prikupljanja sredstava, čimbenicima rizika te o pravima koja daju vrijednosni papiri na koje se odnosi prospekt, na temelju koje potencijalni ulagatelj može objektivno procijeniti izglednost i rizike ulaganja i donijeti odluku o ulaganju.

(2) Ne smatra se izdavanjem vrijednosnih papira izdavanje novih isprava o vrijednosnim papirima umjesto onih koje su oglašene nevažećim.

Obvezni sadržaj prospekta

Članak 21.

(1) Prospekt obvezno sadrži:

A) podatke o vrijednosnim papirima na koje se odnosi prospekt te o načinu i uvjetima njihovog izdavanja, i to:

1. naznaku vrste i opis karakteristika vrijednosnih papira, njihov ukupan broj i opis prava sadržanih u takvim vrijednosnim papirima,
2. dan otvaranja i razdoblje trajanja upisa i uplate,
3. opis načina rasporeda vrijednosnih papira ako ih bude upisano više od količine koja se izdaje,
4. naziv, sjedište i poslovnu adresu agenta izdanja,
5. naziv, sjedište i poslovne adrese osoba koje garantiraju za obveze izdavatelja po vrijednosnom papiru,
6. nazive i adrese institucija preko kojih izdavatelji podmiruju financijske obveze prema vlasnicima vrijednosnih papira,

7. cijenu ili način određivanja cijene vrijednosnih papira,
8. postupak izvršavanja prava prvenstva prilikom upisa i uplate,
9. svrhu za koju izdavatelj namjenjuje prikupljena sredstva

B) Podatke o izdavatelju vrijednosnih papira, i to:

1. tvrtku, sjedište, poslovnu adresu, datum osnivanja, pravni oblik, naziv suda kod kojega se vodi registar u koji je upisan te matični broj (MBS) broja upisa u takvu registru,
2. iznos upisanog i/ili odobrenog kapitala te uplaćenog kapitala, podrobnosti o vrijednosnim papirima od kojih se sastoji temeljni kapital, kada se radi o dioničkom društvu, a ako temeljni kapital nije u potpunosti uplaćen, iznos neuplaćenog dijela i razloge zbog kojih nije uplaćen, broj zamjenjivih vrijednosnih papira ili prava na upis vrijednosnih papira koji su izdani te uvjete za njihovu konverziju odnosno upis,
3. podatke o vladajućem društvu ako postoji,
4. popis dioničara koji imaju 5% ili više od ukupnog broja glasova u skupštini izdavatelja i postotak glasova koji svakom pripada.

C) Podatke o poslovanju izdavatelja, i to:

1. opis predmeta poslovanja izdavatelja te eventualne izvanredne okolnosti koje su utjecale ili utječu na obavljanje nekih od tih djelatnosti,
2. ovisnost o tuđim patentima, i licencijama ili drugim ugovorima s trećima, kada je to od većeg značenja za poslovanje,
3. podaci o važnijim tekućim investicijama,
4. temeljni podaci o tekućim sudskim ili drugim sporovima ili drugim pravnim postupcima koji mogu značajnije utjecati na financijski položaj izdavatelja,
5. kada su vrijednosni papiri na koje se odnosi prospekt zamjenjivi ili su izdani zajedno s pravima na kupnju ili upis, a izdavatelj vrijednosnih papira na čije stjecanje daju pravo ili u koje se mogu zamijeniti nije izdavatelj vrijednosnih papira na koje se odnosi prospekt, treba navesti i podatke iz ovoga stavka o drugom izdavatelju.
6. čimbenike rizika (čimbenike rizika kojima je izložen izdavatelj, a mogu imati utjecaja na ostvarenje prava iz vrijednosnih papira na koje se odnosi prospekt i na njihovu cijenu na tržištu).

D) Podatke o imovini i zaduženosti, financijskom položaju te dobitku i gubitku izdavatelja, i to za posljednje 3 (tri) godine i za tekuću godinu zaključno s posljednjim tromjesečjem koje prethodi podnošenju zahtjeva za odobrenje prospekta, osim ako izdavatelj postoji kraće vrijeme, i to:

1. vlastita izvješća, a ako postoje, i konsolidirana financijska izvješća; ako izdavatelj izrađuje samo konsolidirana izvješća, ona moraju biti uključena u prospekt, a ako izdavatelj izrađuje i vlastita i konsolidirana financijska izvješća, obavezan ih je uključiti u prospekt osim kada izvješće koje nije uključeno ne sadrži bitne dodatne

podatke, pri čemu se podaci iz pojedinih izvješća prikazuju na tablicama, što omogućuje usporedbu pojedinih stavaka unutar uzastopnih financijskih godina,

2. ime ili tvrtku osobe koja je odgovorna za reviziju financijskih izvješća, a ako je ta osoba odbila obaviti reviziju ili je potpisati ili je u reviziju uključila određene ograničenja te činjenice moraju biti navedene zajedno s razlozima koji su je naveli da tako postupi.

E) Podatke o odgovornim osobama izdavatelja, i to:

1. ime i prezime, JMBG, i adresu članova uprave i nadzornog odbora ili drugoga odgovarajućeg tijela izdavatelja te funkcije što ih obnašaju u tim tijelima,

2. ako se prospekt odnosi na dionice, životopise članova uprave i nadzornog odbora ili drugoga odgovarajućeg tijela izdavatelja i primanja koja ostvaruju od izdavatelja,

F) Izjavu osoba koje potpisuju prospekt, koja glasi:

"Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojima raspoložemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle utjecati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene."

(2) Prospekt potpisuje izdavatelj, odnosno svi članovi uprave i nadzornog odbora ili drugih odgovarajućih organa izdavatelja. Dovoljno je da prospekt potpiše samo osoba ovlaštena za zastupanje izdavatelja, ili više njih koje zastupaju skupno, ako su u prospektu navedeni razlozi zbog kojih ostali članovi nisu potpisali prospekt. Prospekt mogu potpisati i druge osobe koje su sudjelovale u njegovoj izradi ili u pripremi podataka za prospekt

(3) U slučaju da član uprave i/ili nadzornog odbora izdavatelja odbije potpisati prospekt o izdavanju vrijednosnih papira, obavezan je svoje razloge odbijanja pisano obrazložiti, a takvo obrazloženje se objavljuje kao sastavni dio prospekta.

(4) U slučaju da osobe iz prethodnog članka odbiju dati pisano obrazloženje o razlozima odbijanja potpisivanja prospekta, izdavatelj je tu činjenicu dužan naznačiti u prospektu.

(5) Ako su jedna ili više osoba izdale jamstvo za izvršenje obveza iz vrijednosnih papira na koje se prospekt odnosi, prospekt mora sadržavati podatke iz stavka 1. točke B ovoga članka i za izdavatelja jamstva.

Odobrenje prospekta

Članak 22.

(1) Prije nego što objavi prospekt ili ga dostavi potencijalnim ulagateljima, izdavatelj je obavezan Komisiji podnijeti zahtjev za odobrenje prospekta. Izdavatelj je obavezan zahtjevu priložiti

prospekt, odluku o izdavanju vrijednosnih papira, te druge propisane priloge.

(2) Prospekt ne smije biti objavljen niti dostavljen potencijalnim ulagateljima dok ga Komisija ne odobri.

(3) U postupku po zahtjevu izdavatelja, Komisija ispituje sadrži li prospekt sve podatke navedene u članku 21. ovoga Zakona. Komisija ne ispituje istinitost i potpunost informacija navedenih u prospektu, niti zakonitost odluke o izdavanju vrijednosnih papira i sadržaja drugih priloga.

(4) Komisija će rješenjem odobriti prospekt ako su zahtjevu priloženi svi propisani prilozi i ako prospekt sadrži sve podatke u skladu s odredbom članka 21. ovoga Zakona.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovog članka, ako je postojanje važnih činjenica i okolnosti, koje bi u skladu s odredbama članaka 20. i 21. ovoga Zakona nedvojbeno morale biti navedene u prospektu, očito iz zahtjeva ili iz priloga zahtjevu, ili je to općepoznato, ili Komisiji inače poznato i raspoložive pouzdanim dokazima o tome, Komisija će zaključkom pozvati izdavatelja da u tom pogledu dopuni prospekt.

(6) Ako Komisija u roku od 30 (trideset) dana od dana zaprimanja urednog i potpunog zahtjeva iz stavka 1. ovog članka ne donese rješenje kojim odobrava prospekt ili odbija zahtjev, smatra se da je odobrila prospekt.

(7) Komisija pravilnikom propisuje oblik, vrstu i broj primjeraka obveznih priloga uz zahtjev iz stavka 1. ovog članka, te obvezni sadržaj zahtjeva.

Odgovornost za sadržaj prospekta

Članak 23.

(1) Komisija nije odgovorna za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt. Komisija svojim rješenjem potvrđuje da prospekt sadrži sve zakonom propisane podatke i da može biti objavljen.

(2) Za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt neograničeno odgovaraju izdavatelj i osobe za koje se utvrdi da su se prospektom koristile za prikrivanje ili lažno prikazivanje važnih činjenica. Osobe koje su potpisale prospekt odgovaraju za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt u granicama onoga što su znale ili mogle znati.

Objavljivanje prospekta

Članak 24.

(1) U roku od 30 (trideset) dana od dostave rješenja kojim se odobrava prospekt o izdavanju vrijednosnih papira javnom ponudom izdavatelj je obavezan objaviti prospekt, i to kao umetak u jednim dnevnim novinama koje se redovito prodaju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, ili

tako da uz poziv na upis vrijednosnih papira u tim dnevnim novinama objavi i mjesta na kojima se prospekt može besplatno dobiti i adresu na kojoj se može besplatno naručiti poštom.

(2) Ako poziv na upis vrijednosnih papira upućuje samo određenim potencijalnim ulagateljima u slučaju privatne ponude, izdavatelj je obvezan u roku od 15 (petnaest) dana prospekt dostaviti tim potencijalnim ulagateljima i nije ga obvezan objaviti.

(3) U slučaju izdanja vrijednosnih papira javnom ponudom prospekt mora biti dostupan ulagateljima u sjedištu izdavatelja i na svim mjestima na kojima se obavlja upis vrijednosnih papira.

(4) Prospekt mora biti objavljen (javna ponuda) ili potencijalnim ulagateljima dostavljen (privatna ponuda) prije eventualnog preuzimanja obveze na upis i prije upisa vrijednosnih papira. Eventualno preuzimanje obveze na upis ili upis vrijednosnih papira učinjeni prije objave ili dostavljanja prospekta ne obvezuju ulagatelja.

(5) Ako izdavatelj ne objavi prospekt u roku iz stavka 1. ovoga članka ili ga ne dostavi potencijalnim ulagateljima u roku iz stavka 2. ovoga članka, rješenje o odobrenju prospekta iz članka 22. stavak 4. ovoga Zakona prestaje važiti.

Dopuna prospekta

Članak 25.

(1) Svaku činjenicu koja nastane ili za koju izdavatelj sazna nakon što Komisija odobri prospekt pa sve do isteka roka za upis vrijednosnih papira, a po odredbama članaka 20. i 21. mora biti navedena u prospektu, kao i svaku netočnost u prospektu, izdavatelj je obvezan navesti odnosno ispraviti u dopuni prospekta. Izdavatelj je obvezan bez odgode Komisiji podnijeti zahtjev za odobrenje dopune prospekta, uz koji dostavlja dopunu prospekta.

(2) Komisija je obvezna u roku od 3 (tri) radna dana od primitka zahtjeva za odobrenje objavljivanja dopune prospekta donijeti rješenje o zahtjevu, primjenjujući na odgovarajući način odredbe članka 22. ovoga Zakona.

(3) Ako Komisija odobri dopunu prospekta ili u roku iz stavka 2. ovog članka ne odluči o zahtjevu, izdavatelj je obvezan slijedećeg radnog dana objaviti dopunu prospektu na isti način kao i prospekt.

Privatna ponuda vrijednosnih papira

Članak 26.

(1) Ako izdaje vrijednosne papire privatnom ponudom vrijednosnih papira, izdavatelj u odluci o izdavanju vrijednosnih papira mora navesti potencijalne ulagatelje kojima će uputiti poziv na upis vrijednosnih papira te oblik i visinu njihovih uloga.

(2) U slučaju privatne ponude vrijednosnih papira prospekt mora sadržavati podatke iz

članka 21. ovoga Zakona, s tim da se podaci o imovini i zaduženosti, financijskom položaju te dobitku i gubitku iz članka 21. stavka 1. točke D). odnose samo na prethodnu i na tekuću godinu, zaključno s posljednjim tromjesečjem, koje prethodi podnošenju zahtjeva za odobrenje prospekta.

(3) U slučaju privatne ponude vrijednosnih papira izdavatelj vrijednosnih papira ne smije komunicirati s potencijalnim ulagateljima putem sredstava javnog priopćavanja, niti smije objavljivati prospekt.

Upis i uplata vrijednosnih papira, izvještavanje Komisije

Članak 27.

(1) Upis i uplata vrijednosnih papira na temelju javne ponude ne smije trajati dulje od 3 (tri) mjeseca, a u slučaju privatne ponude dulje od 30 (trideset) dana, od dana konačnosti rješenja Komisije o odobrenju prospekta.

(2) U razdoblju uplate vrijednosnih papira izdavatelj ne smije raspolagati uplaćenim sredstvima, a obvezan ih je polagati na poseban račun koji mora otvoriti kod banke u kojoj ima račun za tekuće poslovanje.

(3) Ako u roku za upis i uplatu vrijednosnih papira na temelju javne ponude ne bude upisano i uplaćeno najmanje 75%, a u slučaju privatne ponude vrijednosnih papira ne bude upisano i uplaćeno 90% vrijednosnih papira, izdavatelj ne može izdati vrijednosne papire i obvezan je u roku od 7 (sedam) dana od isteka roka za uplatu vrijednosnih papira vratiti ulagateljima uplaćene uloge.

(4) U roku od 7 (sedam) dana od isteka roka za uplatu izdavatelj je obvezan obavijestiti Komisiju o broju i postotku upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira, te osobama koje su upisale i uplatile vrijednosne papire. Komisija je ovlaštena od izdavatelja zatražiti i druge podatke o upisu i uplatama predmetnog izdanja vrijednosnih papira.

(5) Nakon isteka roka za upis i uplatu izdavatelj niti agent izdanja ne smiju nuditi ni omogućiti upis vrijednosnih papira, niti primati uplate.

(6) Upis i uplata vrijednosnih papira nakon isteka rokova iz stavka 1. ovoga članka, su ništavi.

Kratkoročni vrijednosni papiri

Članak 28.

(1) Na izdavanje kratkoročnih vrijednosnih papira na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga zakona.

(2) Kratkoročni vrijednosni papiri, ne smiju se izdavati s klauzulom odgađanja dospijea izdavanjem nove serije vrijednosnih papira.

(3) Izdavatelji kratkoročnih vrijednosnih papira nisu dužni izraditi prospekt, a o izdanju i osnovnim karakteristikama kratkoročnih vrijednosnih papira dužni su pisanom obaviješću izvijestiti Komisiju u roku od 7 (sedam) dana od izvršenog izdanja.

(4) Rok iz prethodnog stavka počinje teći istekom zadnjeg dana roka predviđenog za uplatu predmetnih vrijednosnih papira.

(5) Obavijest iz stavka 3. ovoga članka mora sadržavati:

1. podatke o vrijednosnim papirima, upisu i uplati,
2. podatke o izdavatelju vrijednosnih papira,
3. podatke o odgovornim osobama izdavatelja.

Izdavanje i izvršenje vrijednosnih papira izdanih javnom ponudom

Članak 29.

Vrijednosne papire koje izdaje javnom ponudom na upis vrijednosnih papira izdavatelj je obavezan izdati u obliku nematerijaliziranih vrijednosnih papira u skladu s odredbom članka 124. stavka 3. ovoga Zakona i uvrstiti u kotaciju burze ili uređenog javnog tržišta, u roku od mjesec dana od dana kada su vrijednosni papiri izdani.

Inozemni izdavatelj

Članak 30.

(1) Inozemni izdavatelj može izdavati vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj javnom ponudom samo posredstvom ovlaštenog društva koje je angažirao za obavljanje poslova agenta ili pokrovitelja izdanja.

(2) Zahtjev za odobrenje prospekta izdanja vrijednosnih papira inozemnog izdavatelja u ime inozemnog izdavatelja podnosi ovlašteno društvo stavka 1. ovoga članka. Uz zahtjev se obvezno prilaže i ugovor između inozemnog izdavatelja i ovlaštenog društva o obavljanju poslova agenta ili pokrovitelja izdanja. Ovlašteno društvo u ime inozemnog izdavatelja poduzima i druge radnje u postupku izdavanja vrijednosnih papira.

(3) Komisija može odobriti objavljivanje prospekta inozemnog izdavatelja i ako zahtjevu nisu priloženi svi propisani prilozi, ili u prospektu nisu navedeni svi propisani podaci, ako:

- ovlašteno društvo iz stavka 1. ovoga članka dokaže da prema propisima zemlje izdavatelja takve priloge i podatke nije moguće pribaviti, a Komisija ocjeni da to neće potencijalnom ulagatelju umanjiti mogućnost da objektivno procijeni izglednost i rizike ulaganja i donese odluku o ulaganju,

- ovlašteno društvo iz stavka 1. ovoga članka dokaže da prema propisima države članice Europske unije u kojoj izdavatelj vrijednosnih papira ima sjedište, takvi prilozi i podaci nisu potrebni za odobrenje objavljivanja prospekta, pod uvjetom uzajamnosti koji se pretpostavlja.

Uvjet uzajamnosti ne primjenjuje se na inozemnog izdavatelja koji ima sjedište u zemlji članici Svjetske trgovinske organizacije.

(4) Iznimno od odredbe članka 22. ovoga Zakona, inozemnom izdavatelju koji vrijednosne papire izdaje javnom ponudom istodobno u Republici Hrvatskoj i u državi članici Europske unije, Komisija može odobriti objavljivanje prospekta čije je objavljivanje u toj državi članici Europske unije odobrio nadležni organ te države, a odobrenje može uvjetovati dopunom prospekta pojedinim podacima iz članka 21. ovoga Zakona.

(5) Za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt inozemnog izdavatelja solidarno jamči i ovlašteno društvo iz stavka 1. ovog članka.

Izdavanje vrijednosnih papira izvan Republike Hrvatske

Članak 31.

(1) Domaći izdavatelj koji na stranom tržištu namjerava izdati vrijednosne papire, dužan je prethodno Komisiji dostaviti obavijest o karakteristikama namjeravanog izdanja vrijednosnih papira.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke iz članka 21. stavak 1. točke A. i B. ovoga Zakona.

(3) U roku od 8 (osam) dana od isteka roka upisa i uplate vrijednosnih papira koje izdaje isključivo izvan Republike Hrvatske, izdavatelj je obavezan dostaviti Komisiji podatke o broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira.

Izuzeci od obveze izrade prospekta

Članak 32.

(1) Izdavatelj nije obavezan izraditi prospekt u sljedećim slučajevima kada izdaje dionice radi:

- povećanja temeljnog kapitala pretvorbom kapitalne dobiti, rezervi i zadržane dobiti u temeljni kapital društva,
- povećanja temeljnog kapitala radi provođenja pripajanja društava,
- povećanja temeljnog kapitala pa sve dionice upiše i uplati dioničar izdavatelja koji ima više od 75 % glasačkih prava u glavnoj skupštini izdavatelja,
- povećanja temeljnog kapitala u kojem sudjeluju samo institucionalni ulagatelji,
- povećanja temeljnog kapitala unosom prava – potraživanja u novcu,
- pretvaranja zamjenjivih obveznica u dionice, a prilikom izdanja zamjenjivih obveznica je izradio i objavio ili ulagateljima dostavio prospekt,

- preoblikovanja društva u dioničko društvo.

(2) Izdavatelj koji u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka nije izradio prospekt, obvezan je u roku od 7 (sedam) dana od posljednjeg dana roka za uplatu vrijednosnih papira Komisiji dostaviti informaciju o provedenom izdavanju vrijednosnih papira.

(3) Informacija iz stavka 2. ovoga članka obvezno sadrži podatke iz članka 21. stavak 1. točka A i točka B te podatke o ulagateljima i broju upisanih i uplaćenih dionica.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, izdavatelj je obvezan izraditi prospekt o izdavanju vrijednosnih papira privatnim izdanjem, kada poziv na upis vrijednosnih papira upućuje samo institucionalnim ulagateljima, pa jedan ili više institucionalnih ulagatelja upišu i uplate sve vrijednosne papire tog izdanja, s namjerom da ih u roku kraćem od godine dana ponude na prodaju osobama koje nisu institucionalni ulagatelji.

(5) Izdavatelj iz stavka 4. ovog članka, obvezan je Komisiji podnijeti zahtjev iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona prije nego što institucionalni ulagatelj vrijednosne papire počne nuditi na prodaju, a institucionalni ulagatelj je obvezan taj prospekt učiniti dostupnim potencijalnim kupcima prije prodaje.

Izuzeci od primjene ove glave

Članak 33.

Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na izdavanje dionica prilikom osnivanja dioničkog društva, niti na izdavanje vrijednosnih papira kada te vrijednosne papire izdaju Republika Hrvatska i Hrvatska narodna banka.

GLAVA II

POSLOVI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I OSOBE OVLAŠTENE ZA OBAVLJANJE POSLOVA S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Odjeljak 1.

Poslovi s vrijednosnim papirima

Članak 34.

Poslovi s vrijednosnim papirima su:

1. kupnja i prodaja vrijednosnih papira po nalogu nalogodavca (u svoje ime i za račun nalogodavca),
2. trgovina u spekulacijske svrhe - kupnja i prodaja vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun,
3. upravljanje portfeljem vrijednosnih papira za račun nalogodavca – vlasnika portfelja,
4. poslovi posebne burzovne trgovine - istovremeno isticanje stalne ponude na kupnju i na prodaju vrijednosnih papira, u svoje ime i za svoj račun, radi održavanja stalne ponude i potražnje za određenim vrijednosnim papirom,
5. poslovi agenta izdanja - organiziranje, priprema i provođenje upisa i uplate vrijednosnih papira i obavljanje drugih poslova za izdavatelja u vezi s izdavanjem vrijednosnih papira, priprema za uvrštenje vrijednosnih papira na burzu i uređeno javno tržište uključujući i podnošenje zahtjeva za uvrštenje u ime izdavatelja,
6. pokroviteljstvo izdanja - organiziranje, priprema i provođenje izdavanja vrijednosnih papira za izdavatelja, te s tim u vezi upis i uplata svih vrijednosnih papira ili samo onih koji ostanu neupisani, radi njihove daljnje prodaje potencijalnim ulagateljima, kako bi se osigurao uspjeh upisa i uplate,
7. investicijsko savjetovanje - savjetovanje pri ulaganju u vrijednosne papire,
8. poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima.

Ovlaštena društva

Članak 35.

(1) Poslove s vrijednosnim papirima kao djelatnost smiju obavljati samo brokersko društvo i banka, koji su za obavljanje tih poslova dobili dozvolu Komisije i upisali ih kao djelatnosti u sudski registar.

(2) Osobe koje nemaju dozvolu Komisije ne smiju kao djelatnost obavljati poslove s vrijednosnim papirima.

Odjeljak 2.

Brokersko društvo

Članak 36.

(1) Brokersko društvo je društvo s ograničenom odgovornošću ili dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, čija jedina djelatnost mogu biti poslovi s vrijednosnim papirima. iz članka 34. točke 1. do 7. ovoga Zakona za koje dobije dozvolu Komisije.

(2) Na brokersko društvo primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Odredbe ovog Zakona koje se odnose na dionice i dioničare brokerskog društva, na odgovarajući se način primjenjuju i na poslovne udjele i članove brokerskog društva koje je organizirano kao društvo s ograničenom odgovornošću.

Članak 37.

(1) Brokersko društvo koje se osniva kao dioničko društvo, može izdati samo dionice na ime.

(2) Dionice brokerskog društva uplaćuju se u novcu i prije upisa osnivanja ili povećanja temeljnog kapitala u sudski registar moraju biti uplaćene u cijelosti.

Banka

Članak 38.

(1) Banka može obavljati one poslove s vrijednosnim papirima iz članka 34. ovoga Zakona za koje dobije dozvolu Komisije.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na brokersko društvo, na odgovarajući se način primjenjuju i na banke koje obavljaju poslove s vrijednosnim papirima.

(3) Banka može početi obavljati poslove iz stavka 1. ovoga članka kada, nakon pribavljene dozvole Komisije za svaki pojedini posao, upiše ove poslove kao djelatnost u sudski registar.

Članak 39.

(1) Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima banka je obvezna ustrojstveno, organizacijski i računovodstveno odijeliti od svojih ostalih poslova.

(2) Banka može poslove iz članka 34. točke 1. do 7. ovoga Zakona obavljati i posredstvom brokerske kuće u njezinom vlasništvu.

Ograničenje stjecanja dionica ili udjela u brokerskim društvima

Članak 40.

(1) Banka smije imati dionice ili poslovne udjele samo u jednom brokerskom društvu.

(2) Brokersko društvo, dioničar ili član brokerskog društva, pravna ili fizička osoba koja je povezana s brokerskim društvom na način da ima dionice ili udjele u pravnoj osobi koja je dioničar

ili član tog brokerskog društva, ne smiju imati dionice ili poslovne udjele u drugom brokerskom društvu.

(3) Brokersko društvo obvezno je o svakoj promjeni vlasničke strukture dostavljati podatke Komisiji u roku od 8 (osam) dana od dana nastanka promjene.

Dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima

Članak 41.

(1) Dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija izdaje na neodređeno vrijeme.

(2) Pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom Komisija oduzima dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

(3) Dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima prestaje važiti:

1. danom otvaranja stečajnog postupka ili postupka prisilne likvidacije,
2. zaključenjem redovne likvidacije,
3. dostavom rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima,
4. dostavom rješenja o oduzimanju odobrenja za pružanje bankovnih usluga, sukladno odredbama Zakona o bankama.

Zahtjev za izdavanje dozvole

Članak 42.

(1) Prije upisa osnivanja ovlaštenog društva u sudski registar, kao i prije svakog slijedećeg upisa djelatnosti u sudski registar, za svaki pojedini posao s vrijednosnim papirima ovlašteno društvo mora od Komisije dobiti dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima. Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisiji podnose osnivači odnosno uprava ovlaštenog društva..

(2) Sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole i postupak izdavanja dozvola ovlaštenim društvima i osobama ovlaštenim za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima propisuje Komisija pravilnikom.

(3) Zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka treba priložiti ovjerenu presliku:

1. statuta društva, odnosno društvenog ugovora ili izjave o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću,
2. izvoda iz sudskog registra, kada zahtjev podnosi ovlašteno društvo koje već posjeduje dozvolu za obavljanje pojedinih poslova,

3. dokaza o uplati temeljnog kapitala brokerskog društva u novcu,
4. izjave svakog člana ili dioničara brokerskog društva da nema udjele ili dionice u drugom brokerskom društvu,
5. dokaza da je ovlašteno društvo na neodređeno vrijeme uposlilo najmanje jednog brokera i/ili investicijskog savjetnika,
6. dokumentacije propisane pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka na temelju koje je moguće utvrditi da li postoje kadrovski, tehnički i organizacijski uvjeti za obavljanje usluga na koje se odnosi zahtjev za izdavanje dozvole,
7. dokaza o uplati administrativne pristojbe.

Odlučivanje Komisije o izdavanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima

Članak 43.

(1) Komisija će u roku od 60 (šezdeset) dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva donijeti odluku o zahtjevu i o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva.

(2) Ako podnositelj zahtjeva u roku koji odredi Komisija ne ukloni nedostatke zahtjeva u skladu sa zaprimljenom obavijesti Komisije, smatrat će se da je odustao od zahtjeva.

(3) Ovlaštenom društvu za koje utvrdi da ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom Komisija će izdati dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

(4) U rješenju o izdavanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija će izrijekom navesti za koje pojedinačne poslove iz članka 34. ovoga Zakona izdaje dozvolu.

(5) Komisija vodi registar društava ovlaštenih za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima

Članak 44.

Komisija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima ako:

1. su odredbe statuta, društvenog ugovora ili izjave o osnivanju ovlaštenog društva u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju ovoga Zakona,
2. iz statuta, društvenog ugovora ili izjave o osnivanju ovlaštenog društva proizlazi da isto ovlašteno društvo nije organizirano u skladu s ovim Zakonom, da nisu osigurani uvjeti za njegovog poslovanje određeni ovim Zakonom ili propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,
3. brokersko društvo, dioničar ili član brokerskog društva izravno ili neizravno ima dionice ili udjele u drugom brokerskom društvu,

4. ovlašteno društvo nema uposlenog najmanje jednog brokera i/ili investicijskog savjetnika,
5. brokersko društvo ne raspolaže potrebnim kapitalom,
6. iz zahtjeva i priložene dokumentacije proizlazi da ovlašteno društvo ne udovoljava ostalim uvjetima za obavljanje poslova na koje se zahtjev za izdavanje dozvole odnosi.

Spajanje i pripajanje ovlaštenih društava

Članak 45.

(1) U slučaju pripajanja ovlaštenog društva drugom društvu prestaje važiti dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima pripojenog ovlaštenog društva.

(2) U slučaju spajanja ovlaštenih društava, prestaje važiti dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima za društava koja se spajaju.

(3) Ovlaštena društva koja se spajaju obvezna su prije upisa u sudski registar novog ovlaštenog društva podnijeti Komisiji zahtjev za ovlašteno društvo koje će nastati spajanjem.

Temeljni kapital brokerskog društva

Članak 46.

(1) Za obavljanje poslova iz članka 34. točke 1. i 7. ovoga Zakona temeljni kapital brokerskog društva ne smije biti manji od 200.000,00 (dvjesto tisuća) kuna.

(2) Za obavljanje poslova iz članka 34. točke 2., 3. i 4. ovoga Zakona temeljni kapital brokerskog društva ne smije biti manji od 400.000,00 (četiristo tisuća) kuna.

(3) Za obavljanje poslova iz članka 34. točke 5. i 6. ovoga Zakona temeljni kapital brokerskog društva ne smije biti manji od 4.000.000,00 (četiri milijuna) kuna.

Neto likvidni kapital

Članak 47.

(1) Brokersko društvo je obvezno radi osiguranja obveza prema vjerovnicima usklađivati svoja likvidna sredstva i obveze.

(2) Usklađenje iz stavka 1. ovoga članka izražava se pokazateljem neto likvidnih sredstava koji je kvocijent ukupnih likvidnih sredstava i ukupnih kratkoročnih obveza brokerskog društva.

(3) Pokazatelj neto likvidnih sredstava brokerskog društva ne smije biti manji od 1,00

(jedan).

(4) Brokersko društvo je dužno dnevno ispunjavati obveze iz stavka 2. i 3. ovoga članka, a Komisiju mjesečno izvještavati o izračunu pokazatelja neto likvidnih sredstava.

(5) Komisija će pravilnikom propisati način usklađenja likvidnosti kapitala i izvještavanja Komisije.

Članak 48.

Nitko ne može istodobno biti zaposlenik, član uprave ili nadzornog odbora u više brokerskih društava.

Pododjeljak 1.

Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima podružnica brokerskih društava u inozemstvu

Članak 49.

(1) Brokersko društvo može osnovati podružnicu u inozemstvu radi obavljanja poslova s vrijednosnim papirima sukladno propisima zemlje u kojoj namjerava obavljati djelatnost.

(2) Brokersko društvo obvezno je prije osnivanja podružnice u inozemstvu o namjeri osnivanja podružnice obavijestiti Komisiju.

(3) O osnovanoj podružnici brokersko društvo obvezno je obavijestiti Komisiju u roku od 10 (deset) dana od dana upisa podružnice u inozemni registar, odnosno dobivanja dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u inozemstvu obavijesti treba priložiti ovjerenu presliku:

1. prijevoda i izvornik izvoda iz inozemnog registra u kojem je podružnica upisana,
2. prijevoda i izvornik dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima nadležnog inozemnog tijela,
3. popisa osoba koje su ovlaštene da u poslovanju podružnice zastupaju brokersko društvo i osoba koje u podružnici obavljaju poslove s vrijednosnim papirima.

Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima podružnica inozemnih brokerskih društava u Republici Hrvatskoj

Članak 50.

(1) Inozemna brokerska društva ovlaštena za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima mogu u Republici Hrvatskoj osnovati podružnicu radi obavljanja poslova iz članka 34. točke 1. do

7. ovoga Zakona, na temelju dozvole Komisije.

(2) Inozemno brokersko društvo koje osniva podružnicu u Republici Hrvatskoj, zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima treba priložiti ovjerenu presliku:

1. prijevoda i izvornik ovlaštenja za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u zemlji svog sjedišta,
2. prijevoda i izvornik potvrde o dostavi obavijesti o osnivanju podružnice u Republici Hrvatskoj, dostavljenoj inozemnom tijelu nadležnom za regulaciju.

(3) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na izdavanje i oduzimanje dozvola brokerskim društvima, te na poslovanje brokerskih društava, na odgovarajući se način primjenjuju i na podružnice iz stavka 1. ovog članka, ako pojedinim odredbama nije drugačije propisano.

Pododjeljak 2.

Dostava podataka

Članak 51.

(1) Ovlaštena društva obvezna su dostavljati Komisiji godišnja izvješća o poslovanju i revidirana financijska izvješća u roku od 60 (šezdeset) dana od završetka poslovne godine, a tromjesečna izvješća o poslovanju i financijska izvješća u roku od 30 (trideset) dana od završetka tromjesečja.

(2) Komisija pravilnikom propisuje sadržaj izvješća koja su brokerska društva obvezna dostavljati Komisiji.

(3) Ovlašteno društvo obvezno je u roku od 8 (osam) dana izvijestiti Komisiju o svakoj promjeni podataka navedenih u zahtjevu za izdavanje dozvole, ovlaštenom društvu, brokeru ili investicijskom savjetniku.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima ovlaštenom društvu

Članak 52.

(1) Komisija će ovlaštenom društvu rješenjem oduzeti dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova s vrijednosnim papirima ako:

1. u se roku od 6 (šest) mjeseci od izdavanja dozvole ne upiše u sudski registar, ili u roku od 6 (šest) mjeseci ne upiše u sudski registar kao djelatnosti poslove s vrijednosnim papirima za koje je naknadno dobilo dozvolu Komisije,
2. u roku od 6 (šest) mjeseci od izdavanja dozvole ne počne obavljati poslove s vrijednosnim papirima, ili ako te poslove ne obavlja u razdoblju duljem od 6 (šest) mjeseci,
3. obavlja poslove s vrijednosnim papirima za koje nema dozvolu Komisije,
4. brokersko društvo obavlja djelatnosti koje nisu poslovi s vrijednosnim papirima,
5. brokersko društvo svoje poslovanje ne usklađuje prema odredbama članka 47. ovoga Zakona,
6. stekne dionice ili udjele u brokerskim društvima protivno o odredbi članka 40. ovoga Zakona,
7. ne vodi knjigu naloga ili skrbničku knjigu sukladno odredbama članaka 63. i 72. ovoga Zakona, ili na zahtjev nalogodavca ne izda ispis naloga iz knjige naloga ili skrbničke knjige,
8. ne izvijesti nalogodavca o izvršavanju naloga,
9. ne vodi sredstva nalogodavaca na odvojenom računu ili sredstvima nalogodavca raspoláže suprotno odredbama članka 64. ovoga Zakona,

10. pozajmljuje vrijednosne papire bez pisanog odobrenja vlasnika tih vrijednosnih papira,
11. nema zaposlenog brokera ili investicijskog savjetnika kada je to propisano ili poslove s vrijednosnim papirima za račun nalogodavca obavljaju osobe koje nisu brokери ili investicijski savjetnici,
12. ne dostavlja Komisiji podatke koje je u popisanim rokovima i na propisani način obvezno dostavljati,
13. ovlaštenim osobama Komisije onemogućava provođenje nadzora u skladu sa člankom 14 ovoga Zakona,
14. rješenje kojim mu Komisija nalaže neku obvezu ne izvrši u roku propisanom ovim Zakonom ili rješenjem Komisije,
15. postupajući protivno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih temeljem ovoga Zakona, ugrožava ili onemogućava rad burze, uređenog javnog tržišta ili središnje depozitarne agencije,
16. poslove iz članka 34. ovoga Zakona ne izvršava u skladu sa odredbama ovoga Zakona i pravilnicima koje donosi Komisija, u skladu s nalogom i uputama nalogodavca, ili pažnjom dobrog stručnjaka,
17. je dozvola za obavljanje poslova vrijednosnim papirima pribavljena navođenjem neistinitih podataka u zahtjevu za izdavanje dozvole ili priložima uz zahtjev,
18. prestane ispunjavati uvjete temeljem kojih je dobilo dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, a u roku koji odredi Komisija te uvjete ne ispuni.

(2) Komisija će podružnici inozemnog brokerskog društva, osim u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, oduzeti dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima i zbog slijedećih razloga:

1. ako inozemnom brokerskom društvu bude oduzeta dozvola za obavljanje tih poslova u zemlji sjedišta,
2. ako prestane postojati uvjet uzajamnosti.

(3) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka Komisija će odrediti rok u kojem ovlašteno društvo ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, a koji ne može biti dulji od 1 (jedne) godine dana.

(4) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka Komisija može odrediti da se neizvršeni nalozi i druge isprave nalogodavaca ovlaštenog društva kojem Komisija oduzima dozvolu predaju drugom ovlaštenom društvu, uz njegovu suglasnost.

(5) Od dana konačnosti rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, odnosno od dana prestanka važenja dozvole po sili zakona, ovlašteno društvo ne smije sklopiti, započeti obavljati ili obaviti niti jedan novi posao vezan za obavljanje djelatnosti za koje je predmetna dozvola bila izdana.

(6) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. točke 7., 8., 11., 12.,

13., i 14. ovoga članka Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da ovlaštenom društvu dozvolu neće oduzeti, ako u roku koji odredi Komisija ispravi nezakonitost, a za vrijeme koje ne-može biti dulje od 1 (jedne) godine od dana konačnosti rješenja o oduzimanju dozvole ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka.

(7) O oduzimanju dozvole Komisija će obavijestiti burzu, uređeno javno tržište i središnju depozitarnu agenciju.

Pododjeljak 3.

Broker i investicijski savjetnik Broker

Članak 53.

(1) U smislu ovoga Zakona broker je zaposlenik ovlaštenog društva koje je ovlašten za obavljanje poslova trgovine s vrijednosnim papirima.

(2) Komisija izdaje i oduzima dozvole za rad brokera.

(3) Komisija je ovlaštena organizirati i provoditi obrazovni program i ispite za obavljanje poslova brokera i o tome izdavati svjedodžbe.

(4) Komisija vodi registar ovlaštenih brokera.

(5) Osobe koje nemaju dozvolu Komisije ne smiju pružati brokerske usluge.

Investicijski savjetnik

Članak 54.

(1) Investicijski savjetnik je zaposlenik ovlaštenog društva koji je ovlašten za savjetovanje prilikom investiranja u vrijednosne papire.

(2) Komisija izdaje i oduzima dozvole za rad investicijskog savjetnika.

(3) Komisija je ovlaštena organizirati i provoditi obrazovni program i ispite za investicijskog savjetnika i o tome izdavati svjedodžbe.

(4) Komisija vodi registar ovlaštenih investicijskih savjetnika.

(5) Osobe koje nemaju dozvolu Komisije ne smiju pružati usluge investicijskog savjetnika.

Zahtjev za izdavanje dozvole brokeru i investicijskom savjetniku

Članak 55.

(1) Osoba koja podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za brokera ili investicijskog savjetnika uz zahtjev treba priložiti ovjerenu presliku:

1. svjedodžbe o položenom ispitu za obavljanje poslova brokera ili investicijskog savjetnika,
2. dokaza o stručnoj spremi podnositelja, a za stranu ispravu izvornik i ovjereni prijevod te isprave,
3. dokaza da nije podignuta optužnica koja je postala pravomoćna, te da nije pravomoćno osuđen za kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, vjerodostojnosti isprava, ili kaznenih djela iz ovoga Zakona, da mu nije izrečena niti traje sigurnosna mjera zabrane obavljanja zanimanja koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja ovlaštenog društva, a za stranca i izvornik i prijevod uvjerenja nadležnog tijela zemlje čiji je državljanin,
4. domovnice, a strani državljanin prilaže presliku putovnice,
5. radne knjižice,
6. dokaz o ispunjavanju uvjeta sukladno propisima o zapošljavanju stranaca,
7. dokaza o uplati administrativne pristojbe.

(2) Komisija može priznati dozvolu iz stavka 1. točke 1. ovoga članka izdanu od nadležnog regulatornog tijela zemalja Europske unije i OECD-a.

Odlučivanje Komisije temeljem zahtjeva za izdavanje dozvole brokeru i investicijskom savjetniku

Članak 56.

(1) Komisija će podnositelju zahtjeva izdati dozvolu kojom ga ovlašćuje da kao zaposlenik ovlaštenog društva obavlja poslove brokera, odnosno poslove investicijskog savjetnika, ako utvrdi da ispunjava sve uvjete iz članka 55. ovoga Zakona te podnose zahtjev u skladu s člankom 42. stavak 2. ovoga Zakona

(2) Odredbe članka 43. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na izdavanje dozvole brokeru i investicijskom savjetniku.

(3) Dozvola se izdaje na neodređeno vrijeme.

Članak 57.

(1) Ovlašteno društvo može obavljati poslove s vrijednosnim papirima samo ako je zaposlilo najmanje jednog brokera.

(2) Poslove iz članka 34.. točke 3. i 7., ovoga Zakona ovlašteno društvo može obavljati samo ako je, pored brokera zaposlilo još najmanje jednog investicijskog savjetnika.

(3) Ovlašteno društva su obvezna u svakoj svojoj podružnici, ili uredu u kojem obavljaju poslove s vrijednosnim papirima, odnosno, poslove investicijskog savjetnika, uposliti najmanje jednog brokera, odnosno investicijskog savjetnika.

Oduzimanje dozvole brokeru i investicijskom savjetniku

Članak 58.

(1) Komisija brokeru ili investicijskom savjetniku rješenjem oduzima dozvolu ako:

1. utvrdi da su podaci iz članka 55. ovoga Zakona bili neistiniti,
2. je pravomoćno osuđen za kaznena djela protiv imovine, sigurnosti platnog prometa i poslovanja, vjerodostojnosti isprava, ili radi kaznenih djela iz ovoga Zakona, ili mu je izrečena ili traje sigurnosna mjera zabrane obavljanja zanimanja koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja ovlaštenog društva,
3. je pravomoćno osuđen radi prekršaja iz članka 155. ovoga Zakona,
4. postupa protivno odredbama članaka od 62. do 66. ovoga Zakona,
5. unatoč upozorenju Komisije opetovano krši pravila burze ili uređenog javnog tržišta,
6. obavlja poslove koji nisu poslovi brokera, odnosno poslovi investicijskog savjetnika,
7. prestane ispunjavati uvjete temeljem kojih je izdana dozvola, a u roku koji Komisija odredi te uvjete ne ispuni.

(2) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. točke 4. do 6. ovoga članka, Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da dozvolu neće oduzeti ako za vrijeme od 1 (jedne) godine od dana konačnosti rješenja o oduzimanju dozvole ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka.

Odjeljak 3.

Prava i obveze osoba u zasnivanju i izvršavanju poslova s vrijednosnim papirima

Pododjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 59.

(1) Ovlaštena društva, članovi uprave, brokeri, i investicijski savjetnici dužni su pri obavljanju poslova s vrijednosnim papirima u svemu paziti na interese nalogodavaca i postupati pažnjom dobrog stručnjaka.

(2) Članovi uprave, nadzornog odbora, brokeri, investicijski savjetnici i ostali zaposlenici ovlaštenih društava, dužni su čuvati podatke o nalogodavcima, o stanju i prometu na računima vrijednosnih papira nalogodavca, poslovima koje obavljaju za nalogodavca, kao i druge podatke i činjenice za koje saznaju u svezi s obavljanjem poslova s vrijednosnim papirima za nalogodavca. Ovi se podaci smatraju poslovnom tajnom, a navedene osobe ne smiju ih koristiti, odavati trećima, niti omogućavati trećima njihovo korištenje.

(3) Podaci iz stavka 2. ovoga članka ne predstavljaju poslovnu tajnu kada ih u izvršavanju svojih nadzornih i drugih javnih ovlasti u skladu s ovim ili drugim zakonom zahtijevaju Komisija, burza, uređeno javno tržište, pravosudna i upravna tijela ili kada njihovo objavljivanje odobri nalogodavac.

Javno oglašavanje ovlaštenih društava

Članak 60.

(1) Oglase kojima je predmet ponuda za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima mogu objavljivati samo ovlaštena društva.

(2) Zabranjeno je objavljivati oglase sadržaj kojih je takav da može dovesti u zabludu ulagatelje u pogledu prava, i rizika koji proizlaze iz vrijednosnih papira ili poslova s vrijednosnim papirima koje obavlja osoba ovlaštena za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

(3) Ovlaštena društva dužna su tekst oglasa prije objavljivanja dostaviti Komisiji. Ukoliko u roku od 24 sata od zaprimanja teksta oglasa Komisija ne zabrani njegovo objavljivanje, ovlaštena društva smiju oglas objaviti. Teret dokaza da je Komisija primila oglas pada na ovlašteno društvo.

(4) Komisija će zabraniti objavljivanje oglasa čiji je sadržaj protivan odredbama stavka 2. ovoga članka ili je na drugi način protivan ovom Zakonu ili pravilima struke koja štite interese ulagatelja.

(5) Pod javnim oglašavanjem iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se oglašavanje u sredstvima javnog priopćavanja i javno pristupačnim elektroničkim medijima.

(6) Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se kada se kupnja ili prodaja vrijednosnih papira ili javno oglašavanje obavlja u postupku preuzimanja dioničkih društava sukladno odredbama Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava.

Opći uvjeti ugovora o nalogu

Članak 61.

- (1) Ovlašteno društvo je obvezno propisati opće uvjete ugovora o nalogu.
- (2) Opći uvjeti ugovora o nalogu i cjenik moraju u svakom poslovnom prostoru u kojem ovlašteno društvo obavlja poslove s ulagateljima biti izloženi na vidnom i ulagatelju dostupnom mjestu.
- (3) Opći uvjeti ugovora o nalogu obavezno sadrže odredbe o međusobnim pravima i obvezama ovlaštenog društva i ulagatelja, te opis rizika povezan s obavljanjem pojedinačnih poslova s vrijednosnim papirima.
- (4) Ovlašteno društvo dužno je ulagatelja upoznati i sa svim okolnostima koje su potrebne radi donošenja odluke o kupnji, odnosno prodaji ili u pogledu drugih poslova s vrijednosnim papirima, a naročito dati točne informacije o ponudi, potražnji, prometu i kretanju cijena vrijednosnih papira.
- (5) Ovlašteno društvo obvezno je nalogodavca, upoznati s činjenicom je li član burze ili uređenog javnog tržišta i središnje depozitarne agencije.

Pododjeljak 2.

Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima po nalogu

Članak 62.

(1) Nalog je jednostrana izjava volje nalogodavca upućena usmeno ili u pisanom obliku nalogoprimcu, odnosno ovlaštenom društvu, da u svoje ime, i za račun nalogodavca obavi određeni posao s vrijednosnim papirima.

(2) Upisom naloga iz stavka 1. ovoga članka u knjigu naloga smatra se da je ovlašteno društvo prihvatilo nalog.

(3) Nalogom iz stavka 1. ovog članka ne može biti isključena primjena općih uvjeta ugovora iz članka 61. ovoga Zakona.

Vodjenje knjige naloga

Članak 63.

(1) Ovlašteno društvo mora u svezi s obavljanjem poslova iz članka 34. točke 1. do 4. ovoga Zakona voditi knjigu naloga u elektronskom obliku. Pod knjigom naloga u smislu ovoga Zakona podrazumijeva se zbir svih pojedinačnih naloga iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) U knjigu naloga obvezno se upisuje svaki nalog iz članka 62. stavka 1. i 2. ovoga Zakona. Nalozima za kupnju i prodaju upisuju se u knjigu naloga kronološkim redoslijedom prihvaćanja naloga i označavaju pripadajućim rednim brojem. Redoslijed izvršenja naloga određen je pripadajućim rednim brojem i cijenom. Ukoliko su dva ili više naloga identična u pogledu cijene, prvo se izvršava nalog s nižim rednim brojem. Ako je nalog samo djelomično izvršen preostali dio naloga zadržava redoslijed u knjizi naloga.

(3) Na nalozima u knjizi naloga upisuje se svaka izmjena, opoziv naloga, te podaci o izvršenju naloga. Samo nalog na kojemu je smanjena količina vrijednosnih papira zadržava isti broj naloga i redoslijed izvršenja. Svaka druga izmjena količine ili cijene predstavlja novi nalog.

(4) Ovlašteno društvo dužno je nalogodavcu na njegov zahtjev bez odgode uručiti ispis naloga iz knjige naloga.

(5) Podaci u knjizi naloga i nalogu moraju u svakom trenutku biti istovjetni.

(6) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati sadržaj knjige naloga i način njena vođenja.

(7) Knjiga naloga mora se voditi na način koji onemogućava naknadne izmjene unesenih

podataka.

(8) Knjiga naloga se mora čuvati najmanje 5 (pet) godina nakon isteka poslovne godine na koju se odnosi.

Sredstva nalagodavca

Članak 64.

(1) Ovlašteno društvo obvezno je novčana sredstva koja mu doznače nalagodavci u svrhu plaćanja vrijednosnog papira ili novčana sredstva od prodaje vrijednosnih papira držati na odvojenom računu ili odvojenim računima (račun nalagodavca), koji su posebno u tu svrhu otvoreni kod ovlaštenih institucija.

(2) Sredstva s računa nalagodavca za kupnju vrijednosnih papira mogu se koristiti samo prema njihovim nalozima.

(3) Sredstva s računa nalagodavca ostvarena prodajom vrijednosnih papira ovlašteno društvo je obvezno doznačiti isključivo u korist računa nalagodavca.

(4) Ovlaštenom društvu nije dozvoljeno sredstva s računa nalagodavca koristiti u svrhu asignacije, cesije ili kompenzacije, osim kompenzacije sa samim nalogodavcem za kupovinu novih vrijednosnih papira, ali uz uvjet da žiro račun nalagodavca nije u blokadi.

(5) Sredstva na računima nalagodavca nisu vlasništvo ovlaštenog društva, ne ulaze u njegovu imovinu ni u likvidacijsku ili stečajnu masu niti se mogu uporabiti za ovrhu u vezi potraživanja prema ovlaštenom društvu.

Pozajmljivanje vrijednosnih papira

Članak 65.

(1) Ovlašteno društvo smije davati i uzimati u zajam vrijednosne papire samo na temelju pisanog odobrenja vlasnika tih vrijednosnih papira.

(2) Komisija može donijeti propise kojima se detaljnije utvrđuju uvjeti i način pozajmljivanja vrijednosnih papira.

Obveze ovlaštenog društva u izvršavanju naloga

Članak 66.

(1) U izvršavanju naloga za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira ovlašteno društvo dužno je postupati sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Ovlašteno društvo obvezno je izvršavati naloge prema prioritetu iz knjige naloga.

(3) Ovlašteno društvo dužno je bez odlaganja izvijestiti nalogodavca o svakom poslu sklopljenom prema njegovom nalogu i kada to nalogodavac posebno ne zahtijeva.

(4) Kada ovlašteno društvo kupuje ili prodaje vrijednosne papire za vlastiti račun i u vlastito ime i/ili za račun svojih zaposlenika u obvezi je na nalogu naznačiti da se radi o vlastitom nalogu.

(5) U pogledu prioriteta izvršenja iz knjige naloga vlastiti nalog je izjednačen s drugim nalozima.

(6) Nalog za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira koji su uvršteni u kotacije burze ili uređenog javnog tržišta ovlašteno društvo dužno je odmah, bez odgode izložiti na trgovinskom sustavu burze ili uređenog javnog tržišta, osim ako u nalogu rok izlaganja nije izričito drugačije određen.

(7) Ovlašteno društvo ne smije ni na koji drugi način osim propisanog stavkom 6. ovoga Zakona spajati ili izvršavati naloge za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira.

(8) Naloge za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira istoga izdavatelja, sa istim uvjetima u pogledu cijene i vrste naloga, ovlašteno društvo može zajednički izložiti (trgovanje za zajednički račun) na trgovinskom sustavu burze ili uređenog javnog tržišta, ako takvim izlaganjem u pogledu količine ne umanjuje mogućnost izvršenja naloga.

(9) Ako su nalozi koji su zajedno izloženi izvršeni po istoj cijeni, a količina vrijednosnih papira nije bila dostatna za izvršenje svih naloga ili su zajedno izloženi nalozi izvršeni po različitim cijenama, prvo se izvršava nalog onog nalogodavatelja prema prioritetu iz knjige naloga.

Rok za podmirenje obveza stranaka

Članak 67.

(1) Stranke pravnog posla kojim se prenosi vlasništvo nad vrijednosnim papirima moraju svoje obveze (plaćanje cijene i prijenos vlasništva nad vrijednosnim papirom) podmiriti u roku od 4 (četiri) dana od dana transakcije ako ugovorom, koji je osnova za prijenos vlasništva vrijednosnih papira koji nisu upisani u depozitorij središnje depozitarne agencije, nije utanačeno drukčije.

(2) Dan transakcije je dan na koji su stranke sklopile pravni posao.

(3) Vlasništvo nad vrijednosnim papirima koji nisu upisani u depozitorij središnje depozitarne agencije stječe se na dan transakcije iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Vlasništvo nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirima, stječe se danom namire u skladu s pravilima središnje depozitarne agencije.

Pododjeljak 3.

Skrbništvo nad vrijednosnim papirima

Članak 68.

Poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima u smislu ovog Zakona jesu:

1. pohrana i čuvanje vrijednosnih papira,
2. izvješćivanje o isplati dividende, isplati kamata ili dospijeću ostalih instrumenata na naplatu,
3. obavješćivanje o skupštinama izdavatelja dionica i o pravima vezanim za dionice i druge vrijednosne papire na skrbništvu te izvršenje nalagodavčevih naloga u svezi s ostvarivanjem tih prava,
4. obavješćivanje o zakonskim promjenama koje posredno ili neposredno utječu na izvješćivanje nalagodavca o stanju vrijednosnih papira na skrbničkom računu,
5. pružanje usluga glasovanja na godišnjim skupštinama,
6. ostale usluge vezane uz vrijednosne papire, ostvarivanje prava i ispunjenje obveza iz vrijednosnih papira, dogovorene između nalagodavca i skrbnika, a koje nisu u proturječnosti sa zakonom.

Članak 69.

(1) Ugovorom o skrbništvu nad vrijednosnim papirima obvezuje se skrbnik da će za naknadu (proviziju) za račun nalagodavca obavljati jedan ili više poslova iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima obavljaju banke kojima Komisija svojim rješenjem odobri obavljanje poslova iz članka 34. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona.

(3) Skrbnik se obvezuje organizirati poslove skrbništva u posebnom odjelu.

(4) Komisija može donijeti pravilnik kojim će detaljno propisati uvjete za obavljanje poslova skrbništva nad vrijednosnim papirima.

Skrbnički računi vrijednosnih papira

Članak 70.

(1) Skrbnik je obvezan kod središnje depozitarne agencije otvoriti skrbnički račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira na kojima se vode vrijednosni papiri nalagodavca registrirani sa skrbničkom bankom. Samo skrbnik može kod središnje depozitarne agencije otvoriti skrbnički račun koji može biti na ime, pod zaporkom i zbirni račun.

(2) Vrijednosnim papirima na skrbničkom računu skrbnik može raspolagati samo po nalogodavčevom nalogu.

(3) Vrijednosni papiri na računu skrbnika vlasništvo su nalogodavca, ne ulaze u imovinu skrbnika niti likvidacijsku ili stečajnu masu niti se mogu upotrijebiti za ovrhu u pogledu potraživanja prema skrbniku.

(4) Skrbnik je obvezan sredstvima nalogodavca postupati sukladno članku 64. ovoga Zakona.

(5) Skrbnik odgovara za svu štetu koju njegov klijent pretrpi zbog nedostataka u ispunjenju ugovora o skrbništvu, uključujući i izmaklu dobit. Skrbnik ne može ograničiti svoju odgovornost za štetu iz ugovora o skrbništvu nad vrijednosnim papirima.

Obveza izvješćivanja Komisije

Članak 71.

Komisija može zahtijevati od skrbnika dostavljanje izvješća sa podacima o svim nalogodavcima i količini vrijednosnih papira u njihovom vlasništvu.

Skrbnička knjiga

Članak 72.

(1) Skrbnik je obvezan za svakog nalogodavca voditi posebnu evidenciju o vrijednosnim papirima povjerenim mu na skrb.

(2) Skrbnik je obvezan voditi skrbničku knjigu u koju se upisuju podaci o svim naložima za kupnju i prodaju vrijednosnih papira.

(3) Skrbnička knjiga se vodi na način kao i knjiga naloga iz ovoga Zakona.

(4) Skrbnik je obvezan Komisiji omogućiti uvid u skrbničku knjigu i ostalu dokumentaciju kada Komisija to zatraži.

(5) Skrbnik je dužan bez odlaganja izvijestiti nalogodavca o svakom poslu sklopljenom prema njegovom nalogu i kada to nalogodavac posebno ne zahtijeva.

Članak 73.

(1) Odredbe ovog Zakona o skrbništvu nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirima na odgovarajući se način primjenjuju i na skrbništvo nad vrijednosnim papirima izdanim u obliku isprava.

Pododjeljak 5.

Upravljanje portfeljem vrijednosnih papira za račun nalagodavca

Članak 74.

(1) Ugovorom o upravljanju portfeljem vrijednosnih papira u svoje ime, a za račun nalagodavca obvezuje se ovlašteno društvo da će za naknadu za račun nalagodavca obavljati poslove ulaganja novčanih sredstava u vrijednosne papire, te gospodariti nalagodavčevim vrijednosnim papirima kako bi za nalagodavca stekao dobit.

(2) Svaku kupnju ili prodaju vrijednosnih papira iz stavka 1. ovoga članka ovlašteno društvo u obvezi je obavljati na temelju naloga iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ovlašteno društvo smije ulagati nalagodavčeva sredstva samo u vrijednosne papire kojima se trguje na burzi ili uređenom javnom tržištu vrijednosnih papira Republike Hrvatske ili na burzi država članica Europske unije, država članica OECD-a, te u vrijednosne papire koje su izdale Republika Hrvatska ili Hrvatska narodna banka, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

(4) Ovlašteno društvo koje upravlja portfeljem vrijednosnih papira u svoje ime, a za račun nalagodavca u obvezi je kod središnje depozitarne agencije držati vrijednosne papire na računu nalagodavca, odnosno odvojeno od svoje imovine.

Članak 75.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na trgovanje vrijednosnim papirima u svoje ime i za račun nalagodavca odgovarajuće se primjenjuju i na poslove upravljanja portfeljem vrijednosnih papira za račun nalagodavca.

GLAVA III.

TRGOVANJE VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Opće odredbe

Članak 76.

(1) Vrijednosnim papirima organizirano se trguje na burzama i na uređenim javnim tržištima, koja se osnivaju radi stvaranja uvjeta za povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira.

(2) Poslove povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira mogu obavljati samo burze i uređena javna tržišta.

Dozvola za rad

Članak 77.

(1) Burze i uređena javna tržišta mogu obavljaju poslove iz članka 76. stavka 1. ovoga Zakona temeljem dozvole Komisije.

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Komisija izdaje pod uvjetom da su ispunjene sve pretpostavke propisane ovim Zakonom i propisima donesenim temeljem ovoga Zakona.

(3) Komisija je ovlaštena donijeti pravilnik kojim će propisati posebne uvjete koje burze i uređena javna tržišta moraju ispunjavati za obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka.

Odjeljak 1.

Burza vrijednosnih papira

Članak 78.

(1) Burza vrijednosnih papira osniva se kao dioničko društvo, u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima i odredbama ovoga Zakona.

(2) Burza mora raspolagati osobljem, opremom, tehničkim uvjetima i organizacijom koja omogućuje:

1. da svi članovi burze mogu istovremeno, ravnopravno i pod jednakim uvjetima davati i prihvaćati ponude za kupnju i prodaju vrijednosnih papira,
2. da svi članovi burze imaju u istom trenutku jednaki pristup tržišnim informacijama o vrijednosnim papirima kojima se trguje i da svi mogu prodavati, odnosno kupovati vrijednosne papire pod jednakim uvjetima.

(3) Sudionici u trgovini na burzi mogu biti samo ovlaštena društva koja su članovi burze.

Specijalizirana burza vrijednosnih papira

Članak 79.

(1) Na specijaliziranoj burzi trguje se samo određenim vrstama vrijednosnih papira.

(2) U tvrtki burze iz stavka 1. ovog članka, obvezno se navodi vrsta i oblik vrijednosnih papira za koje je burza specijalizirana.

(3) Na osnivanje i poslovanje specijalizirane burze odgovarajuće se primjenjuju odredbe o osnivanju i poslovanju burze vrijednosnih papira.

Osnivanje i dioničari burze vrijednosnih papira

Članak 80.

(1) Burzu može osnovati najmanje 10 (deset) ovlaštenih društava i u svakom trenutku mora imati najmanje toliki broj dioničara.

(2) Osim dioničara burze koji su u tom svojstvu bili zatečeni u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona, dioničarima burze mogu biti samo ovlaštena društva.

(3) Burza je u obvezi primiti u članstvo svako ovlašteno društvo koje ispunjava uvjete iz ovoga Zakona i uvjete za članstvo propisane pravilima burze.

Temeljni kapital burze i dionice

Članak 81.

- (1) Temeljni kapital burze mora iznositi najmanje 1.000.000,00 (jedan milijun) kuna.
- (2) Sve dionice burze su redovne dionice i glase na ime.
- (3) Dioničari burze imaju jednaki broj dionica. Dionice burze ne mogu se prenositi osim u slučaju prestanka članstva na burzi.

Ovlaštenje burze da pravilima uređuje svoje poslovanje

Članak 82.

- (1) Svoju organizaciju, poslovanje i pravila uvrštenja i trgovanja na burzi, burza propisuje statutom i pravilima koje odobrava Komisija.
- (2) O zahtjevu za odobrenje akata iz stavka 1. ovoga članka Komisija odlučuje u roku od 60 (šezdeset) dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (3) Zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka prilaže se dokaz o uplati administrativne pristojbe.

Obveza izvješćivanja

Članak 83.

(1) Burza je u obvezi objavljivati i Komisiji podnositi dnevna, tjedna, mjesečna i godišnja izvješća koja sadrže podatke o trgovanju sa cijenama i količinama:

1. dogovornih transakcija, i
2. transakcija koje su na burzi sklopili sudionici trgovanja.

(2) Burza je u obvezi bez naknade Komisiji osigurati uvjete za praćenje trgovanja u trgovinskom sustavu burze, u stvarnom vremenu.

Nepristranost

Članak 84.

(1) Burza nije ovlaštena obavljati poslove s vrijednosnim papirima iz članka 34. ovoga Zakona, davati savjete o trgovanju i ulaganju u vrijednosne papire, niti davati mišljenja o povoljnosti ili nepovoljnosti pribavljanja ili prodaje vrijednosnih papira.

(2) Burza je ovlaštena objavljivati prednosti uvrštenja vrijednosnih papira u kotacije i prednosti organiziranog javnog trgovanja.

Podaci o članovima nadzornog odbora burze

Članak 85.

Podaci o sudjelovanju članova na sjednicama nadzornog odbora burze i naknade članova nadzornog odbora burze objavljuju se u godišnjem izvješću o poslovanju burze.

Članak 86.

Članovi uprave i zaposlenici burze ne mogu biti članovima uprave ili nadzornog odbora brokerskih društava ili izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni u kotacije burze.

Obveza čuvanja tajne

Članak 87.

(1) Odredbe članka 18. ovoga Zakona koje se odnose na obvezu čuvanja službene tajne na odgovarajući se način primjenjuju na zaposlenike, članove uprave i nadzornog odbora burze.

(2) Predsjednik uprave burze obavezan je jednom mjesečno Komisiji podnijeti izvješće o stjecanjima ili otuđenjima vrijednosnih papira osoba iz stavka 1. ovoga članka.

Pododjeljak 1.

Kotacija

Članak 88.

(1) Burza mora propisati različite uvjete za najmanje dvije kotacije u koje se uvrstavaju vrijednosni papiri.

(2) Kotacije iz stavka 1. ovog članka su prva kotacija i kotacija za javna dionička društva.

(3) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnih papira u kotacije iz stavka 2. ovog članka podnosi izdavatelj vrijednosnog papira, odnosno osoba koju izdavatelj ovlasti.

(4) Uvjete za uvrštenje vrijednosnih papira u ostale kotacije burze propisuje burza.

(5) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnih papira u ostale kotacije podnosi izdavatelj vrijednosnog papira, osoba koju izdavatelj ovlasti ili ovlašteno društvo.

Uvjeti za uvrštenje vrijednosnih papira u kotaciju

Članak 89.

(1) Vrijednosni papiri za koje se podnosi zahtjev za uvrštenje u kotacije burze, oblikom i sadržajem moraju biti u skladu s propisima Republike Hrvatske.

(2) Zahtjev za uvrštenje mora se odnositi na sve vrijednosne papire istoga roda jednog izdavatelja.

(3) Vrijednosni papiri ne mogu se uvrstiti u kotaciju prije protoka roka za uplatu, ako je takav rok određen prilikom njihova izdanja ili utvrđen zakonom.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovog članka izdavatelj može, pod uvjetima koje propišu burza i Komisija, obaviti javnu ponudu vrijednosnih papira putem burze.

Prenosivost vrijednosnih papira

Članak 90.

Vrijednosni papiri koji kotiraju na burzi moraju biti neograničeno prenosivi i u potpunosti uplaćeni.

Uvrštenje dionica na prvu kotaciju burze

Članak 91.

Dionice mogu biti uvrštene u prvu kotaciju burze ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

1. izdavatelj mora biti dioničko društvo koje je osnovano i posluje u skladu s propisima Republike Hrvatske;
2. temeljni kapital, rezerve i dobit posljednje financijske godine ne smiju biti manji od iznosa koji propiše Komisija;
3. financijska izvješća izdavatelja iz stavka 1. ovog članka moraju biti obavljena ili predana nadležnim institucijama za razdoblje od najmanje 3 (tri) posljednje godine;
4. najmanje 25% (dvadeset pet posto) roda dionica za koje se traži uvrštenje mora biti distribuirano javnosti u tuzemstvu ili inozemstvu, a može se prihvatiti uvrštenje kada je postotak ispod 25% (dvadeset pet posto) u slučajevima kada tržište zadovoljavajuće funkcionira i sa nižim postotkom, uzimajući pri tome u obzir veliki broj dionica istoga roda i veličinu njihove distribucije javnosti.

Uvrštenje dužničkih vrijednosnih papira na burzu

Članak 92.

Dužnički vrijednosni papiri mogu biti uvršteni u prvu kotaciju burze ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

1. izdavatelj trgovačko društvo mora imati temeljni kapital, rezerve u posljednjoj financijskoj godini koji ne smiju biti manji od iznosa koji propiše Komisija;
2. financijska izvješća izdavatelja iz stavka 1. ovog članka moraju biti objavljena ili predana nadležnim institucijama za razdoblje od najmanje 3 (tri) posljednje financijske godine;
3. izdavatelj - trgovac pojedinac u smislu Zakona o trgovačkim društvima, mora ispuniti uvjete koje pravilnikom propiše Komisija.

Uvrštenje vrijednosnih papira inozemnih izdavatelj u prvu kotaciju burze

Članak 93.

Vrijednosni papiri inozemnog trgovačkog društava osnovanog po pravu zemlje u kojoj ono ima registrirano sjedište izvan Republike Hrvatske mogu se uvrstiti na kotaciju burze uz uvjete propisane za domaće trgovačko društvo i uz uvjet da su vrijednosni papiri izdani u skladu s propisima zemlje sjedišta izdavatelja, te da se dematerijaliziraju i upišu u registar središnje depozitarne agencije.

Suspenzija, ukidanje uvrštenja i poništenje transakcije

Članak 94.

(1) Burza je ovlaštena donijeti odluku o suspenziji ili ukidanju uvrštenja vrijednosnog papira uz uvjete propisane pravilima, o čemu je dužna bez odgode obavijestiti Komisiju.

(2) Komisija je ovlaštena donijeti rješenje o suspenziji uvrštenja ili ukidanju uvrštenja vrijednosnog papira na kotacijama burze, ako ocijeni da je to neophodno radi osiguravanja rada tržišta ili zaštite ulagatelja.

(3) Komisija je ovlaštena donijeti mjere koje su propisane člankom 15. ovoga Zakona odnose se na rad i poslovanje burze.

Pododjeljak 2.

Ovlaštenje Komisije i burze pri trgovanju vrijednosnim papirima

Članak 95.

(1) Za uvrštenje vrijednosnih papira Republike Hrvatske i Hrvatske narodne banke u kotaciju ne propisuju se posebni uvjeti.

(2) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati dodatne uvjete za uvrštenje vrijednosnih papira u kotacije na burzama.

(3) Burze su ovlaštene svojim pravilima propisivati strože zahtjeve od onih propisanih ovim Zakonom i pravilnikom Komisije.

(4) Aktima iz stavaka 2. i 3. ovog članka propisuje se najniži iznos temeljnog kapitala izdavatelja, razdoblje njegova poslovanja, najniže nominalne i tržišne vrijednosti cjelokupne serije vrijednosnih papira, najmanji broj dioničara i drugi uvjeti uvrštenja.

Sadržaj i objava podataka

Članak 96.

(1) Prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u prvu kotaciju burze podnositelj zahtjeva za uvrštenje dužan je objaviti najmanje one podatke koji su ovim Zakonom propisani za sadržaj prospekta izdanja vrijednosnih papira.

(2) Komisija propisuje podatke koje je prilikom uvrštenje dionica u kotaciju javnih dioničkih društava obvezan objaviti podnositelj zahtjeva za uvrštenje.

(3) Podaci iz stavka 1. i 2. ovoga članka moraju biti u skladu s prirodom poslovanja izdavatelja te ulagateljima i njihovim investicijskim savjetnicima omogućiti da objektivno procijene imovinu i obveze, financijsku poziciju, dobit i gubitak izdavatelja te prava koja su sadržana u vrijednosnim papirima.

(4) Objavljivanje podataka iz stavka 1. i 2. ovoga članka mora odobriti Komisija.

(5) Podaci iz stavka 1. i 2. ovog članka objavljuju se na način propisan za objavu prospekta izdanja.

Članak 97.

(1) Izdavatelji vrijednosnih papira uvrštenih na prvu kotaciju burze, redovito izrađuju i objavljuju godišnja, polugodišnja i tromjesečna financijska izvješća o svom poslovanju.

(2) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati rokove za objavu i sadržaj izvješća iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Izdavatelji iz stavka 1. ovog članka, čije su dionice uvrštene u kotacije na burzama zemalja članica Europske unije, odnosno OECD-a, izvješća o svom poslovanju mogu podnijeti sukladno ovom Zakonu ili propisima države članice Europske unije ili OECD-a.

Oduzimanje dozvole

Članak 98.

Ako u postupku nadzora utvrdi nepravilnosti nezakonitosti u poslovanju burze ili uređenog javnog tržišta, Komisija je ovlaštena donijeti rješenje kojim oduzima dozvolu za obavljanje poslova.

Odjeljak 2.

Uređena javna tržišta

Članak 99.

(1) U smislu ovog Zakona, uređena javna tržišta su pravne osobe kojima je osnovna djelatnost povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira koji nisu uvršteni u prvu kotaciju burze.

(2) Odredbe ovoga Zakona kojima se propisuje organizacija i rad burzi, na odgovarajući se način primjenjuju i na uređena javna tržišta.

Uvrštenje vrijednosnih papira u kotaciju uređenih javnih tržišta

Članak 100.

(1) Uvrštenje vrijednosnih papira na kotaciju na uređenim javnim tržištima mogu zatražiti izdavatelji ili ovlaštena društva.

(2) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati sadržaj, način i rokove za objavu podataka koje je izdavatelj dužan objaviti prilikom uvrštenja vrijednosnog papira na uređenim javnim tržištima.

Članak 101.

O svakom novom uvrštenju vrijednosnih papira i o svakom povlačenju uvrštenja, o svakoj promjeni članstva ili promjeni dioničara, uređena javna tržišta obvezna su bez odgode izvijestiti Komisiju.

Odjeljak 3.

Trgovanje vrijednosnim papirima između institucionalnih ulagatelja

Članak 102.

(1) Institucionalni ulagatelji ovlaštteni su bez dozvole Komisije obavljati samo dogovorne transakcije.

(2) Zaključenjem dogovorne transakcije, institucionalni ulagatelji prihvaćaju vlastitu odgovornost za sve rizike koji iz takve transakcije mogu proizići.

(3) Komisija će pravnoj osobi odobriti status institucionalnog ulagatelja ako utvrdi da ta pravna osoba svoja novčana sredstva ulaže u vrijednosne papire radi ostvarenja dobiti temeljem razlike u cijeni ili radi zaštite financijske imovine od tržišnih rizika, te da ima iskustva u ulaganju u vrijednosne papire i u trgovanju vrijednosnim papirima.

(4) Burze, uređena javna tržišta, brokerska društva, niti središnja depozitarna agencija ne mogu biti institucionalnim ulagateljima u smislu odredbi ovoga Zakona.

(5) Institucionalni ulagatelj, kupac u dogovornoj transakciji dužan je do završetka dnevnog trgovanja putem trgovinskog sustava, u pisanom obliku o kupnji obavijestiti burzu ili uređeno javno tržište. Obavijest sadrži podatke o cijeni i količini vrijednosnih papira koji su bili predmetom transakcije.

(6) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati drugi rok i dodatni sadržaj obavijesti iz prethodnog stavka ovoga članka.

GLAVA IV.

ZABRANE I OGRANIČENJA POSLOVA U VEZI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Odjeljak 1.

Povlaštene informacije

Članak 103.

(1) U smislu ovog Zakona, povlaštenim informacijama smatraju se sve činjenice koje nisu poznate javnosti, a odnose se na jednog ili više izdavatelja vrijednosnih papira ili na vrijednosne papire, koje bi, da su poznate javnosti, mogle utjecati na cijenu vrijednosnih papira.

(2) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisivati načine sprečavanja zloupotreba povlaštenih informacija.

Članak 104.

Radi utvrđivanja zloupotrebe povlaštenih informacija sve osobe iz članka 105. obvezne su na zahtjev Komisije dostaviti sve zatražene podatke.

Zabrana odavanja i korištenja povlaštenih informacija

Članak 105.

(1) Osobe koje raspolažu povlaštenim informacijama su osobe koje u obavljanju svojih radnih zadaća, profesije ili dužnosti saznaju za povlaštene informacije.

(2) Članovi uprave, nadzornih odbora i drugih odgovarajućih tijela izdavatelja vrijednosnih papira smatraju se osobama koje raspolažu povlaštenim informacijama o izdavatelju i društvu koje kontrolira izdavatelj.

(3) U smislu ovoga Zakona osobama koje raspolažu povlaštenim informacijama smatraju se i srodnici u prvom stupnju prave linije fizičkih osoba iz stavka 1 i 2. ovoga članka. Osobama koje raspolažu povlaštenim informacijama smatraju se i povezane osobe u smislu članka 473. članka Zakona o trgovačkim društvima. Povezanim osobama koje raspolažu povlaštenim informacijama smatraju se i fizičke i pravne osobe koje nisu povezane na bilo koji način utvrđen odredbama ovoga

Zakona, ali za koje Komisija pregledom financijske i druge dokumentacije, te na drugi način, primjenom uobičajenog standarda profesionalne pažnje, utvrdi da uslijed pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog ili financijskog stanja jedne osobe može doći do pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne ili više drugih osobe, jer se između njih provodi ili postoji mogućnost prijenosa gubitka, dobiti ili kreditne sposobnosti.

(4) Članovi uprave, nadzornih odbora i zaposlenici ovlaštenih društava, ne smiju odavati povlaštene informacije o vrijednosnim papirima ili njihovim izdavateljima, za koje saznaju u okviru obavljanja poslova. Zabrana iz ovog stavka prestaje nakon isteka roka od 6 (šest) mjeseci od dana prestanka obavljanja dužnosti ili zadaća.

(5) Ovlaštena društva koja saznaju za povlaštene informacije ne smiju kupovati niti prodavati vrijednosne papire za vlastiti račun, niti davati investicijske savjete o vrijednosnim papirima na koje se odnose te povlaštene informacije.

(6) Osobe koje raspolažu povlaštenim informacijama, kao i osobe koje su na neovlašteni način doznale povlaštene informacije i kojima je poznata njihova priroda ne smiju:

1. koristiti povlaštene informacije prilikom neposredne ili posredne kupnje ili prodaje vrijednosnih papira koji su u prometu na teritoriju Republike Hrvatske ili vrijednosnih papira što su ih izdali izdavatelji registrirani u Republici Hrvatskoj, bez obzira na to gdje se njima trguje,
2. odavati ili učiniti dostupnima povlaštene informacije drugim osobama,
3. koristiti povlaštene informacije prilikom davanja savjeta drugim osobama o kupnji ili prodaji vrijednosnih papira stavka 5. točke 1. ovoga članka.

(7) Osobe koje raspolažu povlaštenim informacijama mogu te informacije iznositi samo ako su na to ovlaštene zakonom ili aktima kojima su propisani poslovi ili dužnosti koje obavljaju.

(8) Osobe iz stavka 2. ovoga članka obvezne su svaki posao kojim neposredno ili posredno stječu ili otpuštaju vrijednosne papire izdavatelja navedenih u stavku 2. i 3. ovoga članka prijaviti izdavatelju, Komisiji i burzi ili uređenom javnom tržištu na kojem su uvršteni takvi vrijednosni papiri, i to u roku od 15 (petnaest) dana od dana obavljene transakcije na način i u rokovima iz članka 115. do 117. ovoga Zakona.

Obveza izdavatelja

Članak 106.

(1) O svim informacijama što se odnose na okolnosti ili odluke koje predstavljaju materijalne činjenice, izdavatelj vrijednosnih papira uvrštenih na burzi ili uređenom javnom tržištu, obavezan je bez odgode izvijestiti javnost.

(2) Pod materijalnim činjenicama u smislu odredbi stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se sve informacije i činjenice koje mogu utjecati na cijenu vrijednosnih papira.

(3) Komisija je ovlaštena donositi propise o načinu izdavanja i sadržaju informacija iz stavak 1. ovog članka.

Izuzeci od obveze obavješćivanja

Članak 107.

Kada izdavatelj nije u mogućnosti objaviti informacije navedene u prethodnom članku, jer bi to ugrozilo njegove legitimne interese, o tome mora obavijestiti Komisiju koja ga može osloboditi od te obveze, na rok koji ne može biti duži od 3 (tri) mjeseca.

Odjeljak 2.

Manipuliranje cijenama

Članak 108.

(1) Radi sprječavanja stvaranja neistinite slike tržišta, za pojedini vrijednosni papir zabranjeno je:

1. obaviti transakciju vrijednosnim papirima na način da njenim izvršenjem ne dođe do promjene zakonitog imatelja ili vlasnika, odnosno da se na drugi način stvori privid sklopljenog posla,
2. dati nalog za kupnju ili prodaju vrijednosnog papira, znajući da je dan ili će biti dan nalog za prodaju ili kupnju tog vrijednosnog papira od iste ili druge osobe, po cijeni koja je približno ista, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog trgovanja.

(2) Zabranjeno je obavljati transakcije s vrijednosnim papirom radi toga:

1. da se poveća cijena tog vrijednosnog papira, te na taj način potaknu drugi ulagatelji da kupe taj vrijednosni papir,
2. da se smanji cijena tog vrijednosnog papira, te na taj način potaknu drugi ulagatelji na prodaju tog vrijednosnog papira,
3. da se stvori privid aktivne trgovine tim vrijednosnim papirom, te na taj način potaknu drugi ulagatelji na kupnju i/ili prodaju tog vrijednosnog papira.

Odjeljak 3.

Širenje lažnih informacija

Članak 109.

Zabranjeno je objavljivati ili širiti neistinite informacije koje utječu ili mogu utjecati na obujam trgovanja i cijenu vrijednosnih papira.

Odjeljak 4.

Provizijom motivirana trgovina

Članak 110.

Ovlaštenim društvima koja upravljaju portfeljem vrijednosnih papira nalogodavaca zabranjeno je prodavati ili davati naloge za prodaju, kupovati ili davati naloge za kupnju tih vrijednosnih papira, isključivo s namjerom stjecanja provizije koja se naplaćuje za tu uslugu.

GLAVA V.

ZAŠTITA OVLAŠTENIKA PRAVA IZ VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Odjeljak 1.

Osiguranje ispunjenja obveza proisteklih iz vrijednosnih papira

Zabrana osiguranja isplate dividende

Članak 111.

(1) Obveza izdavatelja na isplatu dividende ne može biti osigurana bankovnom garancijom, jamstvom ili sličnim oblicima osiguranja.

(2) Svaka garancija ili osiguranje plaćanja buduće dividende je ništava.

Osiguranje isplate kamata i glavnice

Članak 112.

Obveze izdavatelja vrijednosnog papira na isplatu glavnice i kamata iz dužničkih vrijednosnih papira mogu biti osigurane bankovnom garancijom, jamstvom ili drugim osiguranjem koje mora osigurati ispunjenje obveza iz svih vrijednosnih papira istog roda.

Hipoteka nekretnina, zalog vrijednosnih papira

Članak 113.

(1) Obveza izdavatelja vrijednosnog papira na isplatu glavnice i kamata, može biti osigurana založnim pravom na nekretninama i vrijednosnim papirima, vrijednost kojih ne smije biti manja od ukupne obveze izdavatelja iz svih osiguranih vrijednosnih papira.

(2) Za vrijeme trajanja založnog prava na nematerijaliziranim vrijednosnim papirima, mora biti upisan zalog na istima kod središnje depozitarne agencije, a vrijednosni papiri izdani u obliku

isprava moraju biti deponirani kod banke.

(3) Vrijednost nekretnina pod hipotekom ili založenih vrijednosnih papira, utvrđuje ovlašteni sudski vještak.

JAVNA DIONIČKA DRUŠTVA

Članak 114.

(1) U smislu ovog Zakona javnim dioničkim društvima smatraju se dionička društva koja ispunjavaju jedan od slijedećih kriterija:

1. izdaju dionice javnom ponudom, ili

2. imaju više od 100 (sto) dioničara, a njihov temeljni kapital iznosi najmanje 30.000.000,00 (trideset milijuna) kuna.

(2) U roku od 30 (trideset) dana od dana izdanja dionica javnom ponudom, odnosno dana ispunjenja kriterija iz stavka 1. točke 2. ovoga članka javna dionička društva dužna su uvrstiti dionice u kotaciju javnih dioničkih društava burze ili uređenog javnog tržišta.

(3) Javna dionička društva dužna su prilikom uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava objaviti skraćeni prospekt, dok uvjete uvrštenja propisuje burza odnosno uređeno javno tržište.

(4) Javna dionička društva obvezna su izraditi i u roku od 30 (trideset) dana od posljednjeg dana u tromjesečju dostaviti Komisiji tromjesečna financijska i poslovna izvješća, a u roku od 45 (četrdeset pet) dana konsolidirana izvješća. Financijska i poslovna izvješća za četvrto tromjesečje javna dionička društva obvezna su izraditi i dostaviti Komisiji u roku od 90 (devedeset) dana po isteku poslovne godine.

(5) Komisija je ovlaštena pravilnikom propisati oblik i sadržaj izvješća iz stavka 4. ovog članka, te razdoblje i način na koji će se utvrditi ima li dioničko društvo više od 100 (sto) dioničara.

(6) Komisija će izvješća iz stavka 4. ovog članka učiniti dostupnim javnosti.

(7) Javna dionička društva moraju prije uvrštenje vrijednosnih papira u kotaciju javnih dioničkih društava na burzi ili uređenom javnom tržištu dostaviti podatke o vrijednosnim papirima i njihovim vlasnicima iz knjiga dionica ili registara izdavatelja u depozitorij središnje depozitarne agencije radi dematerijalizacije vrijednosnih papira, prema rokovima i načinu dostave koji propisuje središnja depozitarna agencija, a odobrava Komisija.

(8) Na javna dionička društva iz stavka 1. ovoga članka nad kojima je otvoren postupak stečaja ili likvidacije do okončanja istih ne primjenjuju se odredbe ovoga članka.

ZAŠTITA ULAGATELJA

Odjeljak 1.

Obveza obavještavanja izdavatelja i Komisije o promjenama u strukturi dioničara

Članak 115.

Fizička ili pravna osoba koja neposredno ili posredno stekne ili otpusti dionice javnog dioničkog društva, zbog čega razmjerni broj glasova koji joj pripadne na skupštini tog društva nadmaši ili padne ispod praga od 10%, 25%, 50%, ili 75%, obvezna je o takvom stjecanju ili otpuštanju u roku od 15 (petnaest) dana Komisiji i izdavatelju dostaviti pisanu obavijest.

Članak 116.

Rok iz članka 115. ovog Zakona počinje teći od trenutka sklapanja pravnog posla (u smislu ovog Zakona pravni posao smatra se sklopljenim unatoč ugovorenom odgodnom uvjetu), ili nastanka činjenice koja je temelj prijenosa dionica, neovisno o upisu u knjigu dionica ili depozitorij središnje depozitarne agencije.

Članak 117.

Obavijest iz članka 115. ovog Zakona mora sadržavati:

1. ime, prezime, JMBG i prebivalište osobe koja je stekla ili otuđila dionice, odnosno naziv, sjedište i MBS pravne osobe, te ime, prezime, JMBG i prebivalište odgovorne osobe u pravnoj osobi koja je stekla ili otuđila dionice,
2. ispravu temeljem koje je izvršen prijenos dionica,
3. podatak o broju stečenih ili otpuštenih dionica, o učešću u temeljnom kapitalu

izdavatelja temeljem stečenih ili otpuštenih dionica, broju glasačkih prava koji ukupno stečene ili otpuštene dionice daju u glavnoj skupštini izdavatelja.

4. podatak o ukupnom broju dionica, odnosno učešću u temeljnom kapitalu izdavatelja nakon stjecanja ili otpuštanja.

Obveza izvješćivanja javnosti i oslobođenje od obveze izvješćivanja

Članak 118.

Izdavatelj - javno dioničko društvo koji zaprimi obavijest iz članka 117. ovoga Zakona obvezan ju je u roku od 7 (sedam) dana od dana primitka objaviti u dnevnom tisku koji je dostupan na području Republike Hrvatske.

Članak 119.

(1) Na pisani zahtjev izdavatelja podnesen u roku od 3 (tri) dana od dana primitka obavijesti iz članka 117. ovoga Zakona, Komisija može donijeti odluku o privremenom oslobođenju od obveze objavljivanja, za razdoblje koje ne može biti dulje od 3 (tri) mjeseca, ako izdavatelj učini vjerojatnim da bi mu objava obavijesti prouzročila tešku štetu, te da će javnost i bez podataka iz obavijesti moći procijeniti vrijednost dionica na koje se obavijest odnosi.

(2) Ako Komisija u roku od 8 (osam) dana od primitka zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ne donese odluku, smatra se da je zahtjev izdavatelja odbijen, a izdavatelj je obvezan u narednih 7 (sedam) dana izvršiti obvezu objavljivanja.

Odjeljak 2.

Podjela i spajanje dionica

Članak 120.

Glavna skupština dioničkog društva može odlučiti da se dionice izdavatelja podijele tako da se svakom dioničaru umjesto jedne izdaju dvije dionice ili više dionica.

Članak 121.

(1) Glavna skupština može odlučiti da se dionice izdavatelja spoje tako da se svakom dioničaru umjesto dvije dionice ili više dionica izda jedna dionica.

(2) Dioničarima koji nemaju dovoljno dionica da ih zamijene u postupku spajanja izdavatelj mora omogućiti, da u roku od 3 (tri) mjeseca od dana kada prime obavijest o spajanju dionica, pribave ili otpuste dionice do potrebne količine za spajanje po jednakoj cijeni.

Obavijest o podjeli i spajanju dionica

Članak 122.

(1) U roku od 8 (osam) dana od dana donošenja odluke o spajanju ili podjeli dionica dioničko društvo je dužno o tome obavijestiti sve dioničare, Komisiju, središnju depozitarnu agenciju, ako su dionice nematerijalizirane, burzu i uređeno javno tržište, ako su dionice uvrštene na kotaciju burze ili uređenog javnog tržišta.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o uvjetima i postupku podjele ili spajanja dionica, oznaku vrijednosnog papira, datum izvršenja, omjer podjele ili spajanja dionica, te datum od kojega se započinje sa trgovanjem dionicama nove nominalne vrijednosti.

(3) Dioničarima mora biti omogućena zamjena dionica u roku od 90 (devedeset) dana od dana donošenja odluke o podjeli ili spajanju dionica.

(4) Troškove podjele ili spajanja dionica snosi izdavatelj.

Članak 123.

(1) O obavljenom spajanju ili podjeli dionica izdavatelj je obvezan slijedeći radni dan

obavijestiti Komisiju, burzu ili uređeno javno tržište i o tomu dati priopćenje za tisak, te se pobrinuti da bude objavljeno u dnevnom tisku koji je dostupan na području Republike Hrvatske.

(2) Burza ili uređeno javno tržište u obvezi su bez odgode po primitku obavijesti iz stavka 1. ovoga članka istu proslijediti svim svojim članovima.

DIO TREĆI

NEMATERIJALIZIRANI VRIJEDNOSNI PAPIRI

Odjeljak 1.

Pojam nematerijaliziranog vrijednosnog papira

Članak 124.

(1) Nematerijalizirani vrijednosni papir je elektronički zapis na računu vrijednosnih papira u kompjutorskom sustavu središnje depozitarne agencije kojim se njegov izdavatelj obvezuje vlasniku ispuniti obvezu sadržanu u nematerijaliziranom vrijednosnom papiru.

(2) U javnoj ponudi mogu se izdavati samo nematerijalizirani vrijednosni papiri.

(3) Nematerijalizirani vrijednosni papiri koji unutar iste vrste i istog roda daju ista prava u pravnom prometu su zamjenjivi bez ograničenja, tako da bilo koja obveza može biti ispunjena prijenosom bilo kojeg vrijednosnog papira iste vrste i istog roda, pa vjerovnik ne može potraživati pojedinačno određene nematerijalizirane vrijednosne papire.

Pojam računa nematerijaliziranog vrijednosnog papira

Članak 125.

(1) Na računima nematerijaliziranih vrijednosnih papira vode se podaci o vrstama, rodovima, količinama, stvarnim pravima i nosiocima tih prava, ograničenjima stvarnih prava, te povijesti upisa nematerijaliziranih vrijednosnih papira.

(2) Račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira može glasiti na jednu osobu, na više osoba koje mogu biti vlasnici, odnosno suvlasnici nematerijaliziranih vrijednosnih papira (zajednički račun), i na skrbnika.

(3) Ovlaštena društva ne smiju držati vrijednosne papire svojih nalogodavaca na zajedničkom računu.

Bitni sastojci nematerijaliziranog vrijednosnog papira

Članak 126.

Iznimno od odredbi općih i posebnih zakona kojima se propisuju bitni sastojci pojedinih vrsta vrijednosnih papira, kada ti vrijednosni papiri imaju oblik nematerijaliziranog vrijednosnog papira tada ne sadrže serijski i kontrolni broj, niti potpise ovlaštenih osoba, a sadrže međunarodni identifikacijski broj prema standardu ISO 6166 i pobjližu oznaku vrijednosnih papira prema

standardu ISO 10962.

Kome pripada pravo iz vrijednosnog papira

Članak 127.

(1) Potraživanje iz nematerijaliziranog vrijednosnog papira pripada njegovom vlasniku.

(2) Vlasnik nematerijaliziranog vrijednosnog papira je osoba na čije ime glasi račun vrijednosnih papira kod središnje depozitarne agencije na kojem je ubilježen nematerijalizirani vrijednosni papir.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, kada skrbnik drži nematerijalizirane vrijednosne papire za tuđi račun, odvojeno od vlastite imovine, vlasnikom tih nematerijaliziranih vrijednosnih papira smatra se osoba za koju ih skrbnik drži.

Vlasništvo nematerijaliziranih vrijednosnih papira

Članak 128.

(1) Vlasništvo i prava koja proizlaze iz nematerijaliziranog vrijednosnog papira stječu se njegovim prijenosom s računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira prenositelja, na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja, na temelju valjanog pravnog posla kojemu je cilj stjecanje vlasništva, odluke suda, odnosno druge nadležne vlasti, nasljeđivanja i na temelju zakona.

(2) Vlasništvo i prava koja proizlaze iz nematerijaliziranog vrijednosnog papira stječu se u trenutku njegova upisa na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja ili osobe koja u smislu članka 127. stavak 3. ovoga Zakona drži nematerijalizirani vrijednosni papire za račun stjecatelja.

(3) Odredbe ovog članka odgovarajuće se primjenjuju i na prestanak vlasništva.

Založno pravo na nematerijaliziranim vrijednosnim papirima

Članak 129.

(1) Založno pravo na nematerijaliziranom vrijednosnom papiru stječe se odgovarajućim upisom tog prava na računu nematerijaliziranih vrijednosnih papira na temelju valjanog pravnog posla, sudske odluke ili zakona.

(2) Na nematerijaliziranom vrijednosnom papiru može se osnovati samo jedno založno pravo.

(3) Na nematerijaliziranom vrijednosnom papiru dopušteno je namirivanje zalogom osigurane tražbine izvan sudskim putem.

(4) Neovisno o pravnom temelju prestanka, založno pravo na nematerijaliziranom vrijednosnom papiru prestaje u trenutku njegovog brisanja.

Prijeboj, namira i preknjižbe nematerijaliziranih vrijednosnih papira

Članak 130.

(1) Prijenos vlasništva nematerijaliziranog vrijednosnog papira na temelju transakcije sklopljene na burzi ili uređenom javnom tržištu provodi se u postupku prijeboja i namire.

(2) Stjecanje i prestanak vlasništva i drugih prava nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirom na temelju valjanih pravnih poslova sklopljenih izvan burze i uređenog javnog tržišta, na temelju odluke suda, odnosno druge nadležne vlasti, nasljeđivanja i na temelju zakona provodi se odgovarajućim upisima u elektroničke zapise u postupku preknjižbi.

Dostupnost podataka iz depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira

Članak 131.

(1) Vlasnik nematerijaliziranih vrijednosnih papira i skrbnička banka iz članka 127. stavka 3. ovoga Zakona ima pravo uvida u podatke iz članka 125. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Izdavatelj nematerijaliziranih vrijednosnih papira ima pravo uvida u podatke iz članka 125. stavka 1. ovoga Zakona kojih je izdavatelj i o vlasnicima tih vrijednosnih papira.

(3) Svakome dioničaru na njegov zahtjev izdavatelj ili središnja depozitarna agencija treba omogućiti uvid u podatke iz članka 125. stavka 1. ovoga Zakona, a koji se odnose na dioničare i dionice tog izdavatelja. Središnja depozitarna agencija ima pravo na naknadu troškova izrade i dostave izvješća u skladu s cjenikom. Podatke o dioničarima i dionicama iz ovoga stavka dioničar ne smije priopćavati niti učiniti dostupnim drugim osobama.

(4) Komisija ima pravo uvida u podatke iz članka 125. stavak 1. ovog Zakona kao i u sve ostale podatke koji se vode u depozitoriju središnje depozitarne agencije.

(5) Pravosudna i upravna tijela, temeljem zahtjeva i u okviru ovlaštenja sukladno odredbama posebnog zakona imaju pravo uvida u podatke koji se vode u depozitoriju središnje depozitarne agencije.

(6) Svaka osoba koja dokaže pravni interes, uz razumnu naknadu, ima pravo uvida u povijest transakcija pojedinih vrijednosnih papira.

(7) Izvan slučajeva iz odredbi stavaka 1. do 6. ovog članka središnja depozitarna agencija obvezna je podatke o stanju pojedinog računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira čuvati kao profesionalnu tajnu.

Obveznost obavještanja

Članak 132.

(1) Središnja depozitarna agencija je obvezna na način i u opsegu propisanom svojim pravilima obavještavati:

1. izdavatelje nematerijaliziranih vrijednosnih papira o nematerijaliziranim vrijednosnim papirima koje su izdali i o vlasnicima tih vrijednosnih papira,
2. vlasnike o stanju i promjenama na njihovom računu nematerijaliziranih vrijednosnih papira,
3. članove o bitnim podacima o poslovima s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima koje su poduzeli za svoj ili za račun nalogodavca.

(2) Središnja depozitarna agencije izrađuje i dostavlja Komisiji mjesečno izvješće o radu u roku i sa sadržajem koje propisuje Komisija.

(3) Izdavatelji nematerijaliziranih vrijednosnih papira obvezni su središnju depozitarnu agenciju izvijestiti o svim promjenama koje se odnose na nematerijalizirane vrijednosne papire i ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira.

Depozitorij nematerijaliziranih dionica

Članak 133.

(1) Na dionice koje postoje u obliku nematerijaliziranih vrijednosnih papira ne primjenjuju se odredbe članka 226. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine br.: 111/93., 34/99 i 52/00), te se dioničarom koji ima dionicu u obliku nematerijaliziranog vrijednosnog papira smatra onaj dioničar čija se takva dionica nalazi na njegovom računu nematerijaliziranih vrijednosnih papira u središnjoj depozitarnoj agenciji.

(2) Na nematerijalizirane dionice ne primjenjuju se odredbe članka 227. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima.

SREDIŠNJA DEPOZITARNA AGENCIJA

Odjeljak 1.

Pojam

Članak 134.

(1) Središnja depozitarna agencija je pravna osoba ovlaštena za obavljanje poslova depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira, te poslova prijeboja i namire sklopljenih pravnih poslova s tim papirima.

(2) U smislu ovoga Zakona izrazi u svezi s obavljanjem poslova središnje depozitarne agencije imaju sljedeća značenja:

1. prijeboj je uspoređivanje podataka po sklopljenim pravnim poslovima s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima, utvrđivanje rokova podmirenja pravnih poslova te izračun obveza za podmirenje,
2. namira je posredovanje i nadzor plaćanja i/ili prijenosa vrijednosnih papira u svezi s pravnim poslovima s vrijednosnim papirima,
3. poslovi depozitorija su odgovarajući upisi podataka u elektroničke zapise radi stjecanja, promjene ili prestanka vlasništva, založnih i drugih prava na nematerijaliziranim vrijednosnim papirima.

Ustrojstvo središnje depozitarne agencije

Članak 135.

(1) Središnja depozitarna agencija je dioničko društvo koje osnivaju, odnosno čiji dioničari mogu biti Republika Hrvatska, ovlaštena društva, burze i uređena javna tržišta, društva za upravljanje fondovima, banke, izdavatelji nematerijaliziranih vrijednosnih papira, te druge pravne osobe koje imaju status člana središnje depozitarne agencije.

(2) Pojedini dioničar središnje depozitarne agencije može imati toliko dionica s pravom glasa koje predstavljaju najviše do 10% (deset posto) od ukupnog broja glasova na glavnoj skupštini.

(3) Odredba stavka 2. ovog članka ne odnosi se na Republiku Hrvatsku.

Dozvola za rad

Članak 136.

(1) Središnja depozitarna agencija može obavljati poslove iz članka 134. stavka 1. ovoga Zakona samo temeljem dozvole Komisije.

(2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članak Komisija izdaje pod uvjetom da su ispunjene sve pretpostavke propisane ovim Zakonom i propisima donesenim temeljem ovoga Zakona.

Ovlaštenje središnje depozitarne agencije da pravilima uređuje poslovanje

Članak 137.

(1) Poslovanje, načine obavljanja poslova, te prava i obveze svojih članova središnja depozitarna agencija je dužna propisati svojim statutom, pravilima, uputama i cjenikom, koje odobrava Komisija.

(2) O zahtjevu za odobrenje akata iz stavka 1. ovoga članka Komisija odlučuje u roku od 60 (šezdeset) dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(3) Zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka prilaže se dokaz o uplati administrativne pristojbe.

Članovi središnje depozitarne agencije

Članak 138.

(1) Članovi središnje depozitarne agencije, u smislu ovoga Zakona, mogu biti ovlaštena društva, društva za upravljanje fondovima, izdavatelji nematerijaliziranih vrijednosnih papira, institucionalni ulagatelji, te druge domaće i strane pravne osobe ako ispunjavaju uvjete za članstvo.

(2) Svaka osoba koja pristupa uslugama središnje depozitarne agencije, sklapa ugovor o članstvu.

Imovina članova

Članak 139.

Vrijednosni papiri i novčana sredstva vlasnika i članova središnje depozitarne agencije ne ulaze u njezinu imovinu niti u stečajnu ili likvidacijsku masu i ne mogu biti predmetom ovrhe protiv središnje depozitarne agencije.

Nadzorni odbor i uprava

Članak 140.

(1) Središnja depozitarna agencija ima nadzorni odbor od najviše 7 (sedam) članova koji se biraju na rok od 4 (četiri) godine.

(2) Jednog člana nadzornog odbora obvezno imenuje Republika Hrvatska na prijedlog Ministarstva financija.

(3) Ostale članove nadzornog odbora bira glavna skupština.

(4) Uprava središnje depozitarne agencije sastoji se od najviše 3 (tri) člana, koji se biraju na rok od 4 (četiri) godine i mogu biti ponovno imenovani.

(5) Podaci o visini naknada koje primaju članovi nadzornog odbora, te o visini dohotka članova uprave javni su i objavljuju se u godišnjem izvješću o poslovanju središnje depozitarne agencije.

Naknada za usluge

Članak 141.

Za usluge središnje depozitarne agencije plaća se naknada koju cjenikom utvrđuje središnja depozitarna agencija.

Nepristranost

Članak 142.

(1) Središnja depozitarna agencija ne smije obavljati poslove s vrijednosnim papirima iz članka 34. ovog Zakona, niti smije davati savjete o trgovini vrijednosnim papirima i ulaganju u vrijednosne papire.

(2) Središnja depozitarna agencija ovlaštena je javno iznositi općenite prednosti nematerijaliziranih vrijednosnih papira.

Čuvanje i pohrana podataka

Članak 143.

(1) Središnja depozitarna agencija obvezna je zaštititi računarski sustav i podatke koje on sadrži od neovlaštenog korištenja, izmjene i gubitka, te na sigurnom mjestu čuvati izvornu dokumentaciju, na temelju koje su obavljani upisi i to najmanje pet godina. Podaci zabilježeni na elektronskim medijima čuvaju se trajno.

(2) Komisija može utvrditi detaljnije standarde i tehnike zaštite računarskog sustava i podataka koje oni sadrže, a odnose se na nematerijalizirane vrijednosne papire.

Odgovornost

Članak 144.

Središnja depozitarna agencija odgovara za štetu, uključivši i izmaklu dobit, koja nastane zbog netočnosti ili gubitka podataka propuštanjem činjenja u svezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima, prema načelu pretpostavljene krivnje.

Odgovorne osobe

Članak 145.

(1) Aktima središnje depozitarne agencije moraju biti određene osobe koje odgovaraju za točnost podataka i ispravnost pojedinih postupaka u svezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima te opseg njihove odgovornosti.

(2) Članovi uprave središnje depozitarne agencije odgovaraju za točnost podataka u svezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima bez obzira na sadržaj akata iz stavka 1. ovoga članka.

Jamstveni fond

Članak 146.

(1) Središnja depozitarna agencija obvezno formira jamstveni fond.

(2) Jamstveni fond čine uplate članova središnje depozitarne agencije koji koriste usluge prijeboja i namire.

(3) Sredstva jamstvenog fonda koriste se za podmirenje obveza članova kada na njihovim računima nema dovoljno sredstava, odnosno vrijednosnih papira za ugovornu namiru, te se ne mogu koristiti u druge svrhe, niti mogu biti predmetom ovrhe protiv člana niti protiv središnje depozitarne agencije.

(4) Pravila o načinu uplate doprinosa i upotrebi sredstava jamstvenog fonda propisuje središnja depozitarna agencija, uz odobrenje Komisije.

(5) Središnja depozitarna agencija ne smije davati u zajam niti posuđivati vrijednosne papire.

Nadzor

Članak 147.

(1) Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti u poslovanju središnje depozitarne agencije, Komisija je ovlaštena donijeti rješenje kojim oduzima dozvolu za obavljanje poslova iz članka 136. ovoga Zakona. Komisija će središnjoj depozitarnoj agenciji oduzeti dozvolu ako:

1. više ne udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom za izdavanje dozvole, a izvjesno je da u dužem vremenskom razdoblju neće biti u mogućnosti istima udovoljiti,

2. obavlja poslove za koje nije ovlaštena dozvolom Komisije i odredbama ovoga Zakona,
3. učestalo krši odredbe ovoga Zakona,
4. ne primjenjuje, nema ili postupa u suprotnosti sa Zakonom propisanim pravilima, uputama i cjenikom odobrenim od strane Komisije.

(2) Komisija je ovlaštena. naložiti mjere koje su propisane člankom 15. ovoga Zakon, a odnose se na rad i poslovanje središnje depozitarne agencije.

(3) U svrhu zaštite interesa ulagatelja, članova i drugih korisnika usluga središnje depozitarne agencije, Komisija je ovlaštena donijeti odluku kojom može naložiti središnjoj depozitarnoj agenciji da poduzme radnje kojima blokira, odnosno onemogućiti otuđenje ili opterećenje upisanim vrijednosnim papirima, vrijednosnim papirima koji bi se u postupku prijeboja i namire ili preknjižbe trebali upisati na pojedinim računima otvorenim kod središnje depozitarne agencije ako :

1. Komisija raspolaže podacima koji ukazuju na sumnju da su vrijednosni papiri upisani na računu ulagatelja stečeni radnjama koje su u suprotnosti sa ovim Zakonom, i propisima donesenim temeljem ovoga Zakona,
2. je ovlaštena osoba za obavljanje poslova trgovine vrijednosnim papirima učinila pogrešku ili drugu neprimjerenu radnju posljedično kojoj su vrijednosni papiri upisani na računu ulagatelja,
3. je isto potrebno radi provođenja postupka nadzora nad osobama iz članka 12. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona.

(4) Odlukom uz stavka 3. ovoga članka Komisija nalaže zabranu otuđenje ili opterećenja vrijednosnih papira u periodu koji ne može biti duži od 60 (šezdeset) dana.

Obveza čuvanja tajne

Članak 148.

(1) Odredbe članka 18. ovoga Zakona koje se odnose na obvezu čuvanja službene tajne na odgovarajući se način primjenjuju na zaposlenike, članove uprave i nadzornog odbora središnje depozitarne agencije.

(2) Predsjednik uprave središnje depozitarne agencije obavezan je jednom mjesečno Komisiji podnijeti izvješće o stjecanjima ili otuđenjima vrijednosnih papira osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Uprava središnje depozitarne agencije mora osigurati redovito informiranje osoba navedenih u stavku 1. ovoga članka o njihovim obvezama glede čuvanja profesionalne tajne, a najmanje jednom godišnje.

(4) Osobe zaposlene u središnjoj depozitarnoj agenciji ne smiju biti članovi upravnih i nadzornih tijela ovlaštenih društava.

DIO ČETVRTI

GLAVA I

KAZNENE ODREDBE

Neovlašteno korištenje i odavanje povlaštenih informacija

Članak 149.

(1) Tko ovlašteno ili neovlašteno raspoložujući povlaštenim podacima koji nisu poznati javnosti, a odnose se na jednog ili više izdavatelja vrijednosnih papira ili na vrijednosne papire, koji bi da su poznati javnosti utjecali na cijenu vrijednosnih papira, učini slijedeće:

1. znajući za povlaštenost tih podataka iskoristi ih da bi kupio ili prodao vrijednosne papire koji su u prometu na teritoriju Republike Hrvatske ili vrijednosne papire što su ih izdali izdavatelji sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, bez obzira gdje se njima trguje, s ciljem da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist ili da drugome prouzroči štetu,
2. znajući za povlaštenost tih podataka podatka, bez ovlaštenja priopći, preda, ili na drugi način učini dostupnim te podatke i činjenice drugoj osobi,
3. znajući za povlaštenost tih podataka podatka koristi iste da bi drugoj osobi dao savjet o kupnji ili prodaji vrijednosnih papira u prometu na teritoriju Republike Hrvatske ili vrijednosne papire što su ih izdali izdavatelji sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, bez obzira gdje se njima trguje, s ciljem da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist, ili da drugome prouzroči štetu,

kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 100 (sto) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 1 (jedne) godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovog članka pribavljena imovinska korist ili je drugome prouzročena šteta u iznosu većem od 5.000,00 (pet tisuća) kuna, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom najmanje od 150 (sto pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 2 (dvije) godine.

Manipuliranje cijenama i širenje neistinitih informacija

Članak 150.

Tko:

1. sklopi ili izvrši ugovor o prodaji ili zamjeni vrijednosnih papira sa svrhom da se stvori privid da je takav posao sklopljen iako strane ne žele njegovo izvršenje,
2. na burzi ili drugom uređenom tržištu da nalog za kupnju ili prodaju nekog vrijednosnog papira, znajući da je dan ili da će biti dan nalog za prodaju ili kupnju tog vrijednosnog papira od druge osobe, po cijeni koja je približno ista ili ako sam dade nalog i protunalog,
3. širi obavijesti o izdavatelju, vrijednosnim papirima i drugim činjenicama za koje zna da nisu istinite,

u namjeri da tako utječe na povećanje ili smanjenje cijene ili da stvori privid aktivnog trgovanja i time sebi ili drugome pribavi imovinsku korist ili da drugome prouzroči štetu kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 100 (sto) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 1 (jedne) godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovog članka pribavljena imovinska korist ili je drugome prouzročena šteta u iznosu većem od 5.000,00 (pet tisuća) kuna, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom najmanje od 150 (sto pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 2 (dvije) godine.

Navođenje neistinitih podataka u prospektu i njegova nedopuštena distribucija

Članak 151.

(1) Tko kao član uprave ili nadzornog odbora izdavatelja dopusti ili omogući distribuciju prospekta sadržajem različitim od sadržaja propisanog člankom 21. ovoga Zakona, ili kao član uprave ili nadzornog odbora dopusti ili omogući navođenje lažnih podataka i krivo prikazivanje materijalnih činjenica u prospektu, kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 150 (sto pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 2 (dvije) godine.

(3) Kada zbog počinjenog kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka nastane materijalna šteta većih razmjera ili počinitelj za sebe ili drugoga priskrbi imovinsku korist, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom najmanje od 350 (tristo pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 3 (tri) godine.

Nedopušteno uvrštenje vrijednosnih papira

Članak 152.

(1) Tko kao član uprave burze dopusti uvrštenje u prvu kotaciju, kotaciju javnih dioničkih društava ili drugu kotaciju vrijednosnih papira koji ne ispunjavaju propisane uvjete iz ovoga Zakona, kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 250 (dvjesto pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 2 (dvije) godine.

(2) Kada zbog počinjenoga krivičnog djela iz stavka 1. ovoga članka nastane materijalna

šteta većih razmjera ili počinitelj za sebe ili drugoga priskrbi imovinsku korist, kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 350 (tristo pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 3 (tri) godine.

Prikrivanje vlasništva

Članak 153.

(1) Tko propusti dostaviti podatke o vlasništvu, u skladu s odredbama članka 115. ovoga Zakona kaznit će se novčanom kaznom najviše do 200 (dvjesto) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 1 (jedne) godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovog članka pribavljena znatna imovinska korist ili je drugome prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom najmanje od 250 (dvjesto pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 3 (tri) godine.

Nedopuštena trgovina vrijednosnim papirima

Članak 154.

(1) Tko se neovlašteno bavi posredovanjem u kupnji ili prodaji vrijednosnih papira kaznit će se novčanom kaznom najviše do 200 (dvjesto) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 1 (jedne) godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka počinitelj pribavio znatnu imovinsku korist, kaznit će se novčanom kaznom od najmanje 200 (dvjesto) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 3 (tri) godine.

(3) Tko organizira mrežu posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se novčanom kaznom najmanje od 350 (tristo pedeset) dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do 5 (pet) godina.

GLAVA II

PREKRŠAJI

Članak 155.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 60.000,00 (šezdeset tisuća) do 1.000.000,00 (jedan milijun) kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ovlaštenim osobama Komisije onemogućiti pristup u poslovne prostorije, ili ne

osigura odgovarajuće prostorije i osoblje, ili ne daje na uvid ili ne dostavlja traženu dokumentaciju i isprave, ili ne daje izjave i očitovanja, ili ne osigura druge uvjete potrebne za obavljanje nadzora, ili Komisiju na drugi način sprječava u obavljanju nadzora (članak 14. ovoga Zakona),

2. u rokovima i na način propisan odredbama članka 15. ovoga Zakona ne izvrši rješenje Komisije ili, ako Komisiji ne dostavi dokaz o izvršenju rješenja,
3. protivno članku 19. stavku 1. ovoga Zakona objavi obavijest ili podatke koje prethodno nije dostavila Komisiji,
4. protivno članku 19. stavku 2. ovoga Zakona Komisiji ne dostavi obavijesti i podatke na način i u rokovima koje odredi Komisija,
5. vrijednosne papire izda ili stavi u promet protivno odredbama ovoga Zakona,
6. protivno članku 22. ovoga Zakona prospekt objavi (javna ponuda) ili ga dostavi potencijalnim ulagateljima (privatna ponuda) bez odobrenja Komisije, ili ako objavi odnosno potencijalnim ulagateljima dostavi prospekt različitog sadržaja od onog što ga je Komisija odobrila,
7. objavi, dostavlja ili distribuira prospekt na način ili u rokovima koji su protivni odredbama članka 24. ovoga Zakona,
8. dopunu prospekta objavi na način protivan odredbama članka 25. ovoga Zakona,
9. u roku iz članka 25. stavka 3. ovoga Zakona ne objavi dopunu prospekta, ili dopunu prospekta ne objavi na isti način kao i prospekt,
10. u slučaju privatne ponude vrijednosnih papira objavi prospekt ili s potencijalnim ulagateljima komunicira na način protivan odredbi članka 26. stavka 4. ovoga Zakona,
11. nudi, upisuje ili prima uplate vrijednosnih papira nakon isteka roka za upis i uplatu (članak 27. ovoga Zakona),
12. sredstva od uplate vrijednosnih papira ne polaže na poseban račun, ili ako njima raspoložuje u razdoblju uplate (članak 27. stavak 2.),
13. protivno odredbi članka 27. stavka 3. ovoga Zakona u propisanom roku ne vrati ulagateljima uplaćene uloge,
14. u propisanom roku Komisiji ne dostavi obavijest iz članka 27. stavka 4. ovoga Zakona, ili protivno istoj odredbi na zahtjev Komisije ne dostavi druge podatke o upisu i uplatama u roku i na način koje odredi Komisija,
15. izda kratkoročne vrijednosne papire na način protivan odredbi članka 28. stavka 2. ovoga Zakona,
16. u propisanom roku ne dostavi Komisiji izvješće iz članka 28. stavka 3. ovoga Zakona, ili ako to izvješće ne sadrži sve podatke propisane člankom 28. stavkom 5. ovoga Zakona,
17. vrijednosne papire izdane javnom ponudom ne izda u obliku propisanom člankom 29. ovoga Zakona, ili ako ih u roku propisanom istim člankom ne uvrsti u kotaciju,
18. Komisiji u propisanom roku ne dostavi podatke iz članka 31. stavka 2. ovoga Zakona,
19. Komisiji u propisanom roku ne dostavi informaciju u skladu sa člankom 32. stavkom 2. ovoga Zakona,

20. u slučaju iz članka 32. stavak 4. ovoga Zakona izdavatelj ne izradi prospekt,
21. u slučaju iz članka 32. stavak 5. ovoga Zakona institucionalni ulagatelj prije prodaje vrijednosnih papira na koje se odnosi prospekt iz članka 32. stavka 4. ovoga Zakona prospekt ne učini dostupnim potencijalnim kupcima,
22. poslove iz članka 34. ovoga Zakona obavlja bez dozvole Komisije,
23. banka obavljanje poslova s vrijednosnim papirima nije ustrojstveno, organizacijski ili računovodstveno odvojila od svojih ostalih poslova (članak 39. ovoga Zakona),
24. banka ima dionice ili poslovne udjele u dva ili više brokerskih društava (članak 40. stavak 1. ovoga Zakona),
25. protivno odredbi članka 40. stavak 2. ovoga Zakona ima dionice ili poslovne udjele u drugom brokerskom društvu,
26. brokersko društvo u propisanom roku ne dostavi Komisiji podatke o svakoj promjeni vlasničke strukture (članak 40 stavak 3. ovoga Zakona),
27. brokersko društvo ne usklađuje svoja likvidna sredstva i obveze u rokovima i na način propisan odredbama članka 47. ovoga Zakona, ili ako o tome u propisanim rokovima ne izvješćuje Komisiju,
28. brokersko društvo u propisanim rokovima Komisiji ne dostavi obavijesti iz članka 49. stavka. 2. i 3. ili ako obavijest iz stavka 3. istoga članka ne sadrži neki od propisanih priloga,
29. ovlašteno društvo u rokovima i na način propisan odredbama članka 51. ovoga Zakona Komisiji ne dostavi izvješća i podatke propisane istim člankom,
30. ovlašteno društvo protivno odredbi članka 52. stavka 5. ovoga Zakona nakon konačnosti rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima sklapa, započinje obavljati, ili obavlja novi posao s vrijednosnim papirima,
31. ovlašteno društvo obavlja poslove s vrijednosnim papirima, a ne ispunjava uvjete iz članka 57. ovoga Zakona,
32. ovlašteno društvo i osobe iz članka 59. stavka 1. i 2. ovoga Zakona ne paze na interese nalogodavca, ili ne postupaju pažnjom dobrog stručnjaka, ili koriste, odaju ili omogućuju trećima korištenje poslovne tajne iz članka 59. stavka. 2. ovoga Zakona,
33. oglašava obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, a nije ovlašteno društvo (članak 60. stavak 1. ovoga Zakona),
34. ovlašteno društvo objavljuje oglase na način protivan odredbama članka 60. stavka 2. i 3. ovoga Zakona,
35. ovlašteno društvo protivno odredbi članka 61. stavak 1. ne propiše opće uvjete ugovora, ili opći uvjeti ugovora nemaju obvezan sadržaj iz članka 61. stavka 3. ovoga Zakona,
36. ovlašteno društvo opće uvjete ugovora i cjenik ne izloži na način opisan u članku 61. stavku 2. ovoga Zakona,
37. ovlašteno društvo ulagatelje ne informira u skladu s odredbom članka 61. stavka 4. ovoga Zakona,
38. ovlašteno društvo propusti nalogodavca obavijestiti o okolnostima iz članka 61. stavka 5. ovoga Zakona,

39. ovlašteno društvo ne vodi knjigu naloga ili vodi knjigu naloga na način protivan odredbama članka 63. ovoga Zakona,
40. ovlašteno društvo bez odgode ne uruči nalogodavcu na njegov zahtjev ispis iz knjige naloga (članak 63. stavak 4. ovoga Zakona),
41. ovlašteno društvo sa sredstvima nalogodavaca postupa protivno odredbama članka 64. ovoga Zakona,
42. ovlašteno društvo daje ili uzima u zajam vrijednosne papire bez pisanog odobrenja vlasnika vrijednosnih papira (članak 65. stavak 1. ovoga Zakona),
43. ovlašteno društvo u izvršavanju naloga ne postupa u skladu s odredbama članka 66. ovoga Zakona,
44. skrbnik ne otvori poseban račun kod središnje depozitarne agencije (članak 70. stavak 1. ovoga Zakona),
45. skrbnik raspolaže vrijednosnim papirima na skrbničkom računu protivno odredbi članka 70. stavak. 2. ovoga Zakona,
46. skrbnik upotrijebi vrijednosne papire nalogodavca protivno odredbi članka 70. stavka 3. ovoga Zakona,
47. skrbnik postupa sredstvima nalogodavaca protivno članku 70. stavku 4. ovoga Zakona,
48. skrbnik ne dostavi Komisiji izvješće na način i u roku iz članka 71. ovoga Zakona,
49. skrbnik ne vodi posebnu evidenciju o vrijednosnim papirima koji su mu povjereni na skrb, ili ne vodi skrbničku knjigu, ili ako skrbničku knjigu ne vodi na način kao i knjigu naloga, ili Komisiji ne omogući uvid u skrbničku knjigu i ostalu dokumentaciju, ili bez odlaganja ne izvijesti nalogodavca o svakom sklopljenom poslu (članak 72. ovoga Zakona),
50. ovlašteno društvo upravlja portfeljem vrijednosnih papira nalogodavca protivno odredbama članka 74. ovoga Zakona,
51. burza ili uređeno javno tržište obavljaju poslove iz članka 76. stavak 1. ovoga Zakona bez dozvole Komisije (članak 77. ovoga Zakona),
52. burza ili uređeno javno tržište ne osiguraju svim članovima jednake uvjete trgovanja i pristupa tržišnim informacijama (članak 78. stavak 2. ovoga Zakona),specijalizirana burza u svojoj tvrtci ne navede vrstu i oblik vrijednosnih papira za koje je specijalizirana (članak 79. stavak 2. ovoga Zakona),
53. burza ili uređeno javno tržište nemaju dioničku strukturu u skladu s odredbama članka 80. ovoga Zakona,
54. burza ili uređeno javno tržište protivno članku 80. stavku 3. ne prime u članstvo brokersko društvo koje ispunjava uvjete za članstvo,
55. burza ili uređeno javno tržište, ako svi dioničari burze ili uređenog javnog tržišta nemaju jednak broj dionica (članak 81. stavak 3. ovoga Zakona),
56. burza ili uređeno javno tržište protivno odredbama ovoga Zakona ne propišu akte iz članka 82. stavka 1. ovoga Zakona ili ako akte primjenjuju bez odobrenja Komisije ili ako postupaju protivno aktima koje je odobrila Komisija,
57. burza ili uređeno javno tržište protivno članku 83. ovoga Zakona ne objave ili Komisiji ne dostave propisana izvješća,

58. burza ili uređeno javno tržište Komisiji ne osiguraju uvjete za praćenje trgovanja na način iz članka 83. stavka 2. ovoga Zakona,
59. burza ili uređeno javno tržište protivno odredbi članka 84. stavak 1. ovoga Zakona obavljaju poslove s vrijednosnim papirima, ili daju savjete o trgovanju ili ulaganju u vrijednosne papire, ili daju mišljenja o povoljnosti ili nepovoljnosti pribavljanja ili prodaje vrijednosnih papira,
60. burza ili uređeno javno tržište u godišnjem izvješću ne objave podatke iz članka 85. ovoga Zakona,
61. burza ili uređeno javno tržište, kada osobe iz članka 87. ovoga Zakona postupaju protivno odredbama istoga članka,
62. burza ne propiše različite uvjete za najmanje dvije kotacije (članak 88. stavak 1. ovoga Zakona),
63. burza dopusti uvrštenje vrijednosnih papira u prvu kotaciju ili u kotaciju za javna dionička društva na temelju zahtjeva za uvrštenje koji je podnijela neovlaštena osoba (članak 88. stavak 3. ovoga Zakona),
64. vrijednosne papire uvrsti u kotaciju burze ili uređenog javnog tržišta prije proteka roka za uplatu vrijednosnih papira (članak 89. stavak 3. ovoga Zakona),
65. burza dopusti uvrštenje dionica u prvu kotaciju, a prethodno nisu ispunjeni uvjeti iz članka 91. ovoga Zakona,
66. burza dopusti uvrštenje dužničkih vrijednosnih papira u prvu kotaciju, a prethodno nisu ispunjeni uvjeti iz članka 92. ovoga Zakona,
67. burza dopusti uvrštenje u kotaciju vrijednosnih papira inozemnog trgovačkog društva protivno uvjetima članka 93. ovoga Zakona,
68. burza ili uređeno javno tržište bez odgode ne obavijeste Komisiju o činjenicama iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona,
69. prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u prvu kotaciju ili u kotaciju javnog dioničkog društva objavi podatke bez odobrenja Komisije ili ako te podatke ne objavi, ili ih ne objavi na način propisan za objavu prospekta izdanja (članak 96. ovoga Zakona),
70. izdavatelj vrijednosnih papira uvrštenih u prvu kotaciju burze ne izradi, ili ako ne objavi izvješće iz članka 97. stavak 1. ovoga Zakona u roku ili sa sadržajem iz članka 97. stavka 2. ovoga Zakona,
71. izdavatelj prilikom uvrštenja vrijednosnih papira na uređeno javno tržište ne objavi podatke sa sadržajem, na način i u rokovima propisanim za objavu podataka (članak 100. ovoga Zakona),
72. uređeno javno tržište bez odgode ne izvijesti Komisiju o činjenicama iz članka 101. ovoga Zakona,
73. institucionalni ulagatelj propusti obavijestiti burzu ili uređeno javno tržište na način, u roku i sa sadržajem propisanim odredbom članka 102. stavka 5. i 6. ovoga Zakona,
74. ovlašteno društvo, kada osobe iz članka 105. stavka 4. ovoga Zakona postupaju protivno odredbama istoga članka,
75. ovlašteno društvo protivno odredbi članka 105. stavka 5. ovoga Zakona vrijednosne papire za koje ima povlaštene informacije kupi ili proda za vlastiti račun, ili ako o

tim vrijednosnim papirima da investicijski savjet,

76. raspolože povlaštenim informacijama na način protivan odredbama članka 105. stavka 6. i 7. ovoga Zakona,
77. izdavatelj vrijednosnih papira uvrštenih na burzi ili uređenom javnom tržištu bez odgode ne izvijesti javnost o svim informacijama iz članka 106. ovoga Zakona,
78. obavi transakciju vrijednosnim papirima ili izda nalog za kupnju ili za prodaju vrijednosnih papira protivno zabranama iz članka 108. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona,
79. obavlja transakcije vrijednosnim papirima protivno zabranama iz članka 108. stavka 2. točke 1. do 3. ovoga Zakona,
80. protivno zabrani iz članka 109. ovoga Zakona obavlja ili širi neistinite informacije koje utječu ili mogu utjecati na obujam trgovanja i cijenu vrijednosnih papira,
81. ovlašteno društvo koje upravlja portfeljem vrijednosnih papira nalogodavca trguje tim vrijednosnim papirima isključivo namjerom stjecanja provizije (članak 110. ovoga Zakona),
82. javno dioničko društvo protivno članku 114. stavku 2. i 3. ovoga Zakona u propisanim rokovima i na propisani način ne uvrsti dionice u kotaciju javnih dioničkih društava burze ili uređenog javnog tržišta,
83. javno dioničko društvo protivno članku 114. stavku 4. ne izradi ili u propisanim rokovima Komisiji ne dostavi propisana izvješća,
84. javno dioničko društvo protivno članku 114. stavku 7. središnjoj depozitarnoj agenciji u propisanim rokovima ne dostavi propisane podatke,
85. protivno članku 115. ovoga Zakona, u propisanim rokovima ili na propisani način Komisiji ili izdavatelju ne dostavi pisanu obavijest o stjecanju ili otpuštanju dionica javnog dioničkog društva, preko ili ispod propisanih pragova,
86. obavijest iz članka 115. ovoga Zakona ne sadržava podatke iz članka 117. ovoga Zakona,
87. javno dioničko društvo protivno članku 118. u propisanom roku ne objavi obavijest iz članka 115. ovoga Zakona,
88. izdavatelj u slučaju iz članka 121. stavka 2. ovoga Zakona u primjerenom roku ne omogući dioničarima pribavljanje ili otpuštanje dionica do potrebne količine po jednakoj cijeni,
89. protivno članku 122. ovoga u propisanim rokovima ne obavještava osobe iz stavka 1. istoga članka ili ako obavijest ne sadržava podatke iz stavka 2. istoga članka, ili ako dioničarima onemogućuje zamjenu dionica,
90. izdavatelj ne izvrši u propisanim rokovima i na propisani način obveze iz članka 123. stavka 1. ovoga Zakona,
91. protivno odredbama ovoga Zakona ne izvrši dematerijalizaciju vrijednosnih papira,
92. središnja depozitarna agencija sa podacima iz članka 125. stavka 1. ovoga Zakona postupa protivno odredbama članka 131. ovoga Zakona,
93. središnja depozitarna agencija ne vrši redovito obvezu obavještavanja iz članka 132. stavka 1. ovoga Zakona,
94. središnja depozitarna agencija ne dostavi Komisiji mjesečno izvješće u roku i sa

- sadržajem iz članka 132. stavka 2. ovoga Zakona,
95. ako središnja depozitarna agencija nema dioničarsku strukturu u skladu s odredbama članka 135. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
 96. središnja depozitarna agencija obavlja djelatnost bez dozvole Komisije (članak 136. ovoga Zakona),
 97. središnja depozitarna agencija protivno članku 137. stavku 1. ovoga Zakona ne propiše statut, pravila, upute ili cjenik ili ako odredbe ovih akata primjenjuje bez odobrenja Komisije ili ako postupa protivno odobrenim aktima,
 98. središnja depozitarna agencija u članstvo primi osobu koja ne ispunjava uvjete za članstvo (članak 138. stavak 1. ovoga Zakona),
 99. središnja depozitarna agencija ne objavi podatke iz članka 140. stavak 5. ovoga Zakona,
 100. središnja depozitarna agencija protivno članku 142. ovoga Zakona obavlja poslove sa vrijednosnim papirima iz članka 34. ovoga Zakona,
 101. središnja depozitarna agencija ne zaštiti računalni sustav i podatke na način propisan člankom 143. stavkom 1. ovoga Zakona,
 102. središnja depozitarna agencija, ako su podaci u vezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima netočni (članak 145. ovoga Zakona),
 103. središnja depozitarna agencija daje u zajam ili posuđuje vrijednosne papire protivno zabrani iz članka 146. stavka 5. ovoga Zakona,
 104. središnja depozitarna agencija ne izvrši rješenje Komisije doneseno temeljem članka 147. stavka 2. ovoga Zakona,
 105. burza, uređeno javno tržište ili središnja depozitarna agencija ne usklade svoje poslovanje i svoje opće akte s odredbama ovoga Zakona u rokovima i na način propisan člankom 160. ovoga Zakona,
 106. brokerska društva ne usklade svoje poslovanje ili ne podnesu zahtjev za izdavanje dozvole u rokovima i na način propisan člankom 162. stavak 1. ovoga Zakona,
 107. ovlašteni brokeri za podnesu zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u rokovima propisanim odredbama članka 162. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 (dvadeset tisuća) do 200.000,00 (dvjesto tisuća) kuna.

Članak 156.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 (dvadeset tisuća) do 200.000,00 (dvjesto tisuća) kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odgovorna osoba u pravnoj osobi ili osoba koja samostalnim radom obavlja djelatnost, ako:

1. stekne udjele ili dionice protivno članku 40. stavku 2. ovog Zakona,
2. obavlja poslove brokera bez dozvole Komisije (članak 53. stavak 5. ovoga Zakona),

3. obavlja poslove investicijskog savjetnika bez dozvole Komisije (članak 54. stavak 5. ovoga Zakona),
4. objavi oglase čiji je predmet ponuda za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima (članak 69. stavak 1. ovoga Zakona),
5. ne dostavi na zahtjev Komisije sve zatražene podatke (članak 104. ovoga Zakona),
6. raspolaže povlaštenim informacijama na način protivan odredbama članka 105. ovoga Zakona,
7. o stjecanju ili otpuštanju dionica javnog dioničkog društva u propisanom roku i na propisani način ne obavijesti Komisiju ili izdavatelja (članak 115. ovoga Zakona),
8. postupi protivno zabrani odavanja službene, poslovne ili profesionalne tajne.

Članak 157.

(1) Zastara pokretanja prekršajnog postupka za prekršaje propisane ovom Zakonom nastupa kada od dovršenja djela prekršaja proteknu tri (3) godine.

(2) Zastara vođenja prekršajnog postupka nastupa u svakom slučaju kada od dana dovršenja djela prekršaja protekne šest (6) godina.

(3) Zastara izvršenja izrečenih kazni i zaštitnih mjera nastupa kada od pravomoćnosti rješenja o prekršaju protekne pet (5) godina.

ZAŠTITNE MJERE

Članak 158.

(1) Brokeru ili investicijskom savjetniku koji je počinio prekršaj iz članka 155. ovoga Zakona u prekršajnom postupku može se izreći zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u trajanju do 1 (jedne) godine.

(2) Kada počinitelj iz stavka 1. ovoga članka prekršaj iz članka 155. učini u povratu ili radi stjecanja imovinske koristi, ili kada je zbog počinjenog prekršaja nastala imovinska ili neimovinska šteta ovlaštenom društvu, ili imovinska šteta nalogodavcima ili trećim osobama, obavezno će se u prekršajnom postupku počinitelju izreći zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u trajanju od 1 (jedne) godine.

(3) Ovlaštenom društvu koje je počinilo prekršaj iz članka 155. ovoga Zakona u prekršajnom postupku može se izreći zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje poslova s

vrijednosnim papirima u trajanju do 1 (jedne) godine.

(4) Kada ovlašteno društvo iz stavka 3 ovoga članka prekršaj učini u povratu ili radi stjecanja imovinske koristi, ili kada je zbog počinjenog prekršaja nastala imovinska ili neimovinska šteta nalogodavcima ili trećim osobama, obavezno će se u prekršajnom postupku počinitelju izreći zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u trajanju od 1 (jedne) godine.

**DIO PETI
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Odjeljak 1.

Vrijednosni papiri izdani prije stupanja na snagu ovoga Zakona

Oblik dionica

Članak 159.

(1) Dionička društva izdaju dionice kao vrijednosne papire u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima ili kao nematerijalizirane vrijednosne papire u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Dionička društva koja se u smislu ovog Zakona smatraju javnim dioničkim društvima, obvezna su radi dematerijalizacije u rokovima i na način koji propiše središnja depozitarna agencija, a odobrava Komisija, dostaviti središnjoj depozitarnoj agenciji podatke o vrijednosnim papirima i njihovim vlasnicima iz knjiga dionica ili registra izdavatelja.

(3) Dionička društva koja se ne smatraju javnim dioničkim društvima u smislu ovog Zakona, a koja prije njegova stupanja na snagu nisu izdale isprave o dionicama niti su ih izdale kao nematerijalizirane vrijednosne papire u kompjutorskom sustavu središnje depozitarne agencije obvezna su radi dematerijalizacije u rokovima i na način koji propiše središnja depozitarna agencija, a odobrava Komisija, dostaviti središnjoj depozitarnoj agenciji podatke o vrijednosnim papirima i njihovim vlasnicima iz knjiga dionica ili registra izdavatelja.

Usklađivanje ustrojstva burze, uređenog javnog tržišta i središnje depozitarne agencije

Članak 160.

(1) Zagrebačka burza d.d. Zagreb, Varaždinsko tržište vrijednosnica d.d. Varaždin i Središnja depozitarna agencija d.d. Zagreb dužni su u roku od 1 (jedne) godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona svoje poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Zakona i svoje usklađene opće akte podnijeti Komisiji na odobrenje.

(2) Smatra se da Zagrebačka burza d.d., i Varaždinsko tržište vrijednosnica d.d. i Središnja depozitarna agencija d.d. imaju dozvolu za obavljanje poslova.

(3) Ako pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka ne usklade svoje poslovanje sukladno odredbama ovoga Zakona i svoje usklađene opće akte ne podnesu Komisiji na odobrenje dozvole za obavljanje poslova prestaje važiti istekom navedenog roka.

Javna dionička društva

Članak 161.

Dionička društva koja do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ispunjavaju uvjete navedene u članku 114. stavku 1. ovoga Zakona, obvezna su u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uvrstiti svoje dionice u kotaciju javnih dioničkih društava burze ili uređenog javnog tržišta.

Brokerska društva i brokери

Članak 162.

(1) Brokerska društva i ovlaštени brokери obvezni su u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje poslovanje sukladno odredbama ovoga Zakona, a do tog roka mogu obavljati poslove za koje im je izdana dozvola Komisije.

(2) Ako pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka ne usklade svoje poslovanje sukladno odredbama ovoga Zakona dozvola Komisije prestaje važiti istekom navedenog roka.

(3) Komisija će bez posebnih uvjeta, u registar brokera upisati sve osobe koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona bile upisane u registar ovlaštenih posrednika za poslovanje vrijednosnim papirima.

Članak 163.

(1) Komisija mora u roku od 12 (dvanaest) mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise utemeljene na ovom zakonu.

(2) Do donošenja propisa na temelju ovog zakona na odgovarajući se način primjenjuju propisi doneseni na temelju Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima («Narodne novine» br. 107/95, 142/98, 87/00).

Prestanak važenja propisa

Članak 164.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (Narodne novine br.:107/95,142/98 i 87/00)

Članak 165.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME UREĐUJU TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI IZ PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

I. 1. OCJENA STANJA

Republika Hrvatska se, poput mnogih drugih tranzicijskih zemalja nalazi pred imperativom razvoja efikasnog financijskog tržišta, budući da samo dobro razvijeno financijsko tržište, sa svim potrebnim institucijama i instrumentima omogućava efikasno izvršenje njegove temeljne funkcije alociranja financijskih sredstava od suficitarnih na deficitarne ekonomske subjekte.

Unutar financijskog tržišta nezaobilaznu ulogu ima tržište kapitala, koje u najširem smislu predstavlja ukupnost ponude i potražnje za dugoročnim financijskim sredstvima. Iskustva mnogih zemalja potvrđuju da gospodarstva s razvijenim tržištem kapitala rastu usklađeno i postojanije, te su stabilnija i imaju veće mogućnosti prilagodbe iznenadnim ekonomskim šokovima. S obzirom na alokativnu efikasnost koju bi tržište kapitala trebalo imati pri usmjeravanju slobodnih raspoloživih resursa u društveno najproduktivnije investicije u pojedinoj zemlji, nezaobilazna je njegova uloga u ekonomskom rastu i razvoju pojedine zemlje.

Razvijeno tržište kapitala osim što daje mogućnosti za jeftinije financiranje i iskorištavanje financijskih resursa omogućuje brže uključivanje u međunarodne tokove kapitala, ali i u uključivanje u međunarodnu konkurenciju. Poduzeća koja nemaju dugoročne planove uključivanja u međunarodnu konkurenciju nemaju šanse za uspješan nastavak poslovanja posebno kada su ograničena na mala domaća tržišta kao što je tržište Republike Hrvatske.

Kao preduvjet za uspješan razvitak tržišta kapitala je postojanje zakonodavnog okvira odnosno postojanje zakona i pravila koji reguliraju trgovanje i institucionalni okvir te utvrđuju pravila ponašanja svih sudionika tržišta.

U Republici Hrvatskoj donijeti su zakoni i pravila koji određuju spomenuti institucionalni okvir te pravila koje trebaju poštivati svi sudionici.

Hrvatski sabor donio je 1995. godine Zakon o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (u daljnjem tekstu Zakon) koji je stupio na snagu 1.1.1996. godine s time da je 1998. godine donio i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima.

Praćenjem funkcioniranja navedenog Zakona uočeni su nedostaci koji se odnose na nedovoljnu određenost rješenja u odnosu na stvarne pojave koje su imanentne za tržište kapitala općenito ali i za specifične uvjete tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj, na nedovoljna ovlaštenja Komisiji za vrijednosne papire Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Komisija) kao institucije koja je ovlaštena za nadzor funkcioniranja tržišta i svih sudionika koji posluju na tržištu te na usklađenost odredbi s ostalim propisima koji imaju direktan ili indirektan utjecaj na funkcioniranje tržišta kapitala.

Posebno treba naglasiti da postojeće odredbe Zakona nisu u većem svom dijelu usklađene s principima međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire IOSCO i direktivama Europske unije.

Samo neki određeni nedostaci koji su ovdje spomenuti djelomično su otklonjeni navedenim izmjenama i dopunama Zakona iz 1998. godine.

Međutim sve potrebne izmjene i dopune Zakona ne mogu se riješiti izmjenama i dopunama postojećeg Zakona nego je potrebno donijeti novi zakon koji će cjelovito riješiti utvrđene nedostatke i uskladiti njegovo funkcioniranje s ostalim propisima iz financijskog sektora gospodarstva te principima Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire i direktivama Europske unije.

I. 2. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Kao što je to navedeno u općim odredbama prijedloga Zakona osnovni cilj i sadržaj odredbi Zakona je reguliranje ponude vrijednosnih papira, uvjeti usluga prodaje i kupnje vrijednosnih papira, poslovanje burzi i uređenih javnih tržišta, poslovanje Središnje depozitarne agencije, kao i prava, obveze i odgovornosti izdavatelja i investitora, pravnih osoba i podružnica stranih pravnih osoba koje obavljaju investicijske usluge i komplementarne investicijske usluge u Republici Hrvatskoj, te zadatke, raspon značenja i postupke Komisije.

Usklađenost odredbi Zakona s direktivama Europske unije i principima Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire IOSCO

S obzirom na opće opredjeljenje Republike Hrvatske za uključivanje u Europsku uniju te u ostale svjetske integracije kao strateškog cilja, odredbe Zakona su usklađene s direktivama Europske unije i principima Međunarodne organizacije za vrijednosne papire IOSCO u kojoj je Komisija punopravni član od 1997. godine.

Navedena usklađenost je posebno provjerena angažiranjem inozemnih konzultanata koji su dali svoje pozitivno mišljenje.

Vrijednosni papiri

Predloženim odredbama Zakona reguliraju se vrijednosni papiri koji se izdaju samo u seriji te iz kojih proizlaze ista prava. U praksi će to značiti da odredbe o vrijednosnim papirima koji su definirani nekim drugim zakonima kao što je to primjerice odredbe Zakona o mjenici i čeku neće se odnositi na navedene vrijednosne papire ili neki vrijednosni papiri kao što to mogu biti pojedinačni ugovori također neće podlijevati odredbama ovog Zakona. Time će se riješiti dileme koje su stalno prisutne u primjeni postojećeg Zakona, a koje se stalno postavljaju u vezi djelokruga primjene.

Ovlaštenja Komisije

Prema odredbama principa i direktiva međunarodnim organizacija Zakonom treba odrediti postojanje nezavisne institucija koja ima ovlaštenja za nadzor sudionika na tržištu kapitala te koja ima regulatorna ovlaštenja u okvirima koja joj dopuštaju zakonske odredbe kako bi mogla učinkovito djelovati na zaštiti ulagatelja i poštivanju tržišnih principa prilikom izdavanja i trgovanja

vrijednosnim papirima.

Postojećim Zakonom uređene su osnovne spomenute funkcije Komisije ali nedovoljno precizno i jasno tako da Komisija u stvarnosti nije imala dovoljno ovlaštenja za učinkovito djelovanje protiv onih sudionika koji nisu poštivali odredbe Zakona.

Primjerice Komisija prema odredbama postojećeg Zakona nema ovlaštenja oduzeti dozvolu za poslovanje tvrtkama i fizičkim osobama koje je ona ovlastila za obavljanje poslovanja u svezi trgovanja vrijednosnim papirima (brokerske tvrtke i brokери) iako je to jedan od temeljnih principa svih međunarodnih organizacija. Naime u postojećim odredbama Zakona dano je ovlaštenje Komisiji da propiše uvjete za oduzimanje dozvola što je ona i učinila, ali ta ovlast nije i izrekom dana što Komisiji u stvari ne daje pravo oduzimanja dozvola te time znatno onemogućuje provođenje učinkovitih mjera na tržištu kapitala za što je Komisija zadužena te ju svodi na instituciju minornog značaja.

Izdavanje vrijednosnih papira

Prilikom izdavanja vrijednosnih papira jasno se definira pojam javnog i privatnog izdanja i sve potrebne radnje koje je potrebno učiniti kod navedenih izdanja. Temeljni dokument koji je potrebno izraditi prilikom izdavanja vrijednosnih papira je prospekt koji mora sadržavati sve dostupne podatke i informacije o izdavatelju kako bi potencijalni ulagatelji mogli stvoriti realnu sliku o tom izdavatelju.

Prospekt je u funkciji transparentnosti tržišta kapitala i svojom ulogom smanjuje tzv. sistemski rizik tržišta kapitala. Odredbe ovog Zakona otklanjaju nejasnoće koje su bile izražene odredbama postojećeg Zakona posebno u dijelu koji se je odnosio na definiranje privatnog izdanja i uvjeta za izdavanje skraćenog prospekta te potrebnih radnji koje su izdavatelji dužni ispuniti kada izdaju vrijednosne papire na taj način.

Sva dionička društva koja nove vrijednosne papire izdaju javnom ponudom dužna su te vrijednosne papire uvrstiti na burzu ili uređeno javno tržište.

Poslovi, pravne i fizičke osobe ovlaštena za poslovanje vrijednosnim papirima

Novim odredbama uvodi se model prema kojem će banke moći raditi sve poslove s vrijednosnim papirima, ali će morati imati posebno odvojeno knjigovodstvo za taj dio poslovanja. Posebno treba naglasiti da se odredbama ovog Zakona reguliraju uvjeti poslovanja domaćih i stranih ovlaštenih tvrtki za poslovanje vrijednosnim papirima na u Republici Hrvatskoj tvrtki kao i domaćih ovlaštenih tvrtki u inozemstvu.

Skrbništvo nad vrijednosnim papirima

Pojam skrbništva nad vrijednosnim papirima u dosadašnjoj zakonskoj regulativi Republike Hrvatske nije bio jasno reguliran. Međutim, skrbništvo nad vrijednosnim papirima u zemljama tržišnog gospodarstva odnosno u zemljama koje imaju razvijeno tržište kapitala je uobičajena

djelatnost bez koje razvoj tržišta ne bi bio potpun.

Poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima u zemljama koje imaju razvijeno tržište kapitala naziva se "custody", a za navedenu djelatnost ovlaštene su banke i tvrtke koje se bave investiranjem u vrijednosne papire.

Djelatnost skrbništva nad vrijednosnim papirima obuhvaća čitav niz poslova koje se pojedinačno navode, s time da se posebno definira vlasništvo nad vrijednosnim papirima, te zaštita vrijednosnih papira koji su predmetom skrbništva.

Odnos skrbnika i središnje depozitarne agencije posebno je važan te je zbog toga skrbnik obvezan nematerijalizirane vrijednosne papire držati na poseban račun kod središnje depozitarne agencije kao vrijednosne papire u svoje ime, a za račun klijenta.

Detaljno reguliranje skrbništva nad vrijednosnim papirima omogućit će veći interes investicijskih fondova i ostalih institucijskih ulagatelja u mogućnost ulaganja na tržište kapitala Republike Hrvatske.

Trgovanje vrijednosnim papirima izvan organiziranog tržišta

Ovlaštena društva ne smiju izvan burze ili uređenog javnog tržišta dakle u ovom trenutku Zagrebačke burze i Varaždinskog tržišta vrijednosnica kupovati ili prodavati vrijednosne papire koji su uvršteni u jednu od kotacija navedenih tržišta.

Također sve pravne i fizičke osobe ne smiju javno oglašavati namjeru kupnje ili prodaje pojedinih vrijednosnih papira kojima se trguje na kotaciji burze ili uređenog javnog tržišta.

Namjera je da se što je više moguće u okvirima koji su dozvoljeni Ustavom i ostalim zakonima spriječiti tzv. sivo tržište.

Javna dionička društva

Uvođenje pojma javna dionička društva je prema našem mišljenju najvažnija odredba ovog Zakona. Kao što je to u uvodnom dijelu navedeno postoji neusklađenost odredbi postojećeg Zakona s odredbama Zakona o trgovačkim društvima koja proizlazi iz konceptualnih razlika. Uvođenje navedenog pojma i definiranje javnih dioničkih društava uvjereni smo da će uskladiti u znatnom dijelu odredbe navedena dva zakona.

Naime Zakonom o trgovačkim društvima određena je tzv. vinkulacija dionica za sva dionička društva a tim odredbama daje se mogućnost upravama dioničkih društava da odlučuju o tome kome će od dioničara koji stječu dionice dati dozvolu za upis u knjigu dionica. Odredbama novog Zakona vinkulacija neće biti moguća za javna dionička društva. Treba reći i da postojećim odredbama Zakona navedena odredba postoji, ali ta odredba se odnosi na sve nematerijalizirane vrijednosne papire bez obzira da li se radi o dioničkim društvima čijim se vrijednosnim papirima trguje javno na burzi ili uređenom javnom tržištu. međutim ovim se odredbama jasno određuje

granica primjene vinkulacije koja je logična i u skladu je s direktivama Europske unije.

Nadalje javna dionička društva prema propisanim kriterijima njih oko 200 moraju svoje dionice uvrstiti na posebnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi ili Varaždinskom tržištu vrijednosnica u roku od jedne godine tako da će se time znatno povećati broj dioničkih društava kojima će se transparentno trgovati na tržištu kapitala.

Javna dionička društva morati će također podnositi tromjesečna poslovna i financijska izvješća Komisiji za vrijednosne papire, dematerijalizirati vrijednosne papire dostavom podataka o imateljima vrijednosnih papira i vrijednosnim papirima iz knjiga dionica i registara gdje se vode u depozitorij Središnje depozitarne agencije koja će svojim članovima pružati usluge depozitorija prijeboja i namire za te vrijednosne papire.

Prema navedenom vidljivo je da prihvaćanjem odredbi o javnim dioničkim društvima u roku od godine dana na Zagrebačkoj burzi i Varaždinskom tržištu vrijednosnica kotirati će 400 dioničkih društava za koja će potencijalni investitori imati potpune podatke, uz slobodan prijenos prijeboja i namiru vrijednosnih papira i novca u sklopu Središnje depozitarne agencije što svakako zadovoljava sve standarde. Navedenim odredbama stvorit će se baza za daljnju mogućnost ulaganja mirovinskim fondovima .

Nematerijalizirani vrijednosni papiri i Središnja depozitarna agencija

Odredbama ovog Zakona određuje se da su nematerijalizirani vrijednosni papiri samo oni vrijednosni papiri čiji se elektronički zapis nalazi u kompjutorskom sustavu Središnje depozitarne agencije te se uz javni poziv mogu izdati samo nematerijalizirani vrijednosni papiri.

Zakonom se precizno određuje pojam vlasništva nematerijaliziranih vrijednosnih papira te ostala prava i specifičnosti koja proizlaze iz navedenog pojma. S obzirom da se nematerijalizirani vrijednosni papiri deponiraju u Središnjoj depozitarnoj agenciji nije potrebno voditi knjigu dionica kod izdavatelja tako da se za nematerijalizirane vrijednosne papire ne primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima koje određuju da se dioničarima smatraju samo oni dioničari koji su upisani u knjigu dionica kod izdavatelja.

Središnja depozitarna agencija je središnji registar vrijednosnih papira koji jedini obavlja poslove depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira te poslove prijeboja i namire. To znači da je funkcija Središnje depozitarne agencije u stvari dvojaka s jedne strane deponiranje koje zamjenjuje vođenje knjige dionica i s druge strane vođenje tehničkih poslova u svezi trgovanja dionicama koje se kupuju i prodaju na burzi ili uređenom javnom tržištu što podrazumijeva podmirenje novčanih sredstava od strane kupca prema prodavatelju vrijednosnih papira i isporuka vrijednosnih papira od prodavatelja prema kupcu. Da će se navedene transakcije obaviti organiziran je u okviru Središnje depozitarne agencije garantni ili jamstveni fond koji se aktivira u slučaju ne podmirenja novčanih sredstava ili vrijednosnih papira tako da ulagatelji imaju vrlo mali rizik ne podmirenja navedenih obveza. U okviru postojeće regulative i prakse postignuti su spomenuti principi međutim ovim se odredbama Zakona precizno i jasno definiraju navedeni zahtjevi.

Odredbe koje određuju Središnju depozitarnu agenciju kao jedini središnji registar

nematerijaliziranih vrijednosnih papira otvara pitanje njezine eventualne monopolističke pozicije te svrsishodnost takvog koncepta.

Odgovor na takvo pitanje je decidirano negativan jer je postojanje jedinstvenog registra vrijednosnih papira proces koji se odvija u zemljama razvijenog tržišta kapitala te u tranzicijskim zemljama jer je procijenjeno da je to optimalna solucija za njih. Naime, i prema preporukama međunarodnog Komiteta za prijeboj i namiru (Committee on payment and settlement system CPSS), te Tehničkog komiteta međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire (Technical committee of the international organization of securities commissions IOSCO) proizlazi ustroj kakav je naveden u ovom Zakonu.

Preporuka broj 6 nosi naziv “Central securities depositories (CSDs)”-“Središnji registar vrijednosnih papira”.

Savjetuje se imobilizacija (pohrana isprava i unos u računarski sustav CSD-a) i dematerijalizacija (unos u računarski sustav uz poništenje isprava, odnosno samo unos u računarski sustav CSD-a ukoliko nije niti bilo isprava o dionici), što većeg broja vrijednosnih papira. Preporuka se obrazlaže redukcijom troškova prijeboja, namire i pohrane vrijednosnih papira, a smanjenjem troškova i centralizacijom postupaka pohrane i prijenosa postiže se efikasnost i brzina trgovanja, pozajmljivanja i repo poslova s vrijednosnim papirima, što se nadalje odražava na razvoj i likvidnost tržišta, te smanjenje rizika i veću pravnu sigurnost.

Nadalje, preporuka navodi da radi sprječavanja gubitka ovih prednosti uslijed zloupotrebe monopolističkog položaja, treba uspostaviti efikasno upravljanje i nadzor, što se obrazlaže u preporuci broj 13 “Governance”.

Člankom 14. Promjena Ustava Republike Hrvatske (“Narodne novine” br. 28/01) izmijenjena je druga rečenica u članku 49. stavku 2. Ustava tako da sada glasi: “Zabranjena je zlouporaba monopolskog položaja određenog zakonom”.

Prema našem shvaćanju, tom izmjenom sada je jasnije izraženo i prijašnje načelo iz Ustava i Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja da monopolistički položaj sam po sebi nije nedopušten ili štetan, već da je to njegova zloupotreba.

Također, iz sadašnje odredbe tog članka Ustava jasnije proizlazi i zaključak da bi Zakonom bilo dopušteno ustanoviti monopolistički položaj, ali da bi zloupotreba takvog položaja bila protivna i Zakonu i Ustavu.

Napominjemo da je temeljno načelo rada Središnje depozitarne agencije d.d. slobodan pristup, pod jednakim uvjetima i jednak odnos prema svim članovima i korisnicima usluga Agencije, a s druge strane nesporna je nadležnost Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske ili Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja da u tom smislu obavljaju kontinuiran nadzor.

II. OBJAŠNENJA ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom opisuje se sadržaj ovoga Zakona.

Uz članak 2.

U ovom je članku na jednom mjestu određeno značenje izraza koji se češće koriste u zakonu, radi lakšeg čitanja zakona.

Ovim je člankom također u bitnom dijelu određeno područje primjene zakona, određivanjem pojma vrijednosnog papira u smislu ovog Zakona.

Definicija vrijednosnog papira iz starog zakona je bila nedorečena te je bilo potrebno dati jasniju u praksi lakše primjenjivu i određenju definiciju. Zbog toga su u definiciji nabrojani određeni vrijednosni papiri koji su dobro poznati u praksi i određeni Zakonom o trgovačkim društvima (dionice i zamjenjive obveznice) te bogatom i ustaljenom poslovnom praksom, Zakonom o obveznim odnosima i dijelom nekim posebnim zakonima, uz dodavanje općenitog kriterija izdavanja u seriji, da se onemogućiti pojavljivanje u poslovnoj praksi novih vrsta vrijednosnih papira.

Pojam privatne ponude dosad nije bio određen u postojećem tekstu zakona, već je člankom 19. Zakona bilo određeno da se skraćeni prospekt može izdati prilikom izdavanja vrijednosnih papira privatnog izdanja, a sadržaj skraćenog prospekta određuje Komisija. Pravilnikom je privatno izdanje definirano kao izdavanje vrijednosnih papira u kojem su nakon okončanja razdoblja ponude a prije početka upisa i uplate unaprijed poznati i određeni ulagatelji. Ovime je privatna ponuda vrijednosnih papira definirana unaprijed određenim i relativno uskim krugom potencijalnih ulagatelja.

Uz članak 3.

Članak sadrži položaj Komisije s obzirom na njenu ulogu kako na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj tako i na druge državne institucije. Činjenica da je Komisija odgovorna samo i isključivo Hrvatskom saboru uvažava iskustva zemalja Europske unije, te govori u prilog tome da ona mora biti samostalna kako bi nepristrano vršila svoju funkciju.

Daljnje odredbe govore o unutarnjem ustrojstvu zatim o odredbama koje se primjenjuju na radni status zaposlenih u Komisiji koji sukladno ulozi Komisije nisu državni službenici i namještenici, te o Statutu Komisije koji odobrava Vlada Republike Hrvatske.

Uz članak 4.

Broj članova Komisije određen je sukladno broju segmenata tržišta kapitala u Republici

Hrvatskoj a to su: praćenje izdavanje vrijednosnih papira, uređenje tržišta kapitala, investicijski fondovi i poslovi nadzora. Na čelu Komisije nalazi se predsjednik Komisije koji zastupa Komisiju i rukovodi njenim radom. Za razliku od dosadašnjeg zakonskog rješenja, predlaže se da i predsjednika Komisije imenuje Sabor, kako bi se dosljedno i do kraja provela koncepcija odgovornosti Komisije izravno Saboru.

Uz članak 5.

Ovdje su navedeni osnovni uvjeti koji moraju biti zadovoljeni da bi određena osoba bila članom Komisije. Dosadašnje odredbe o šestogodišnjem trajanju mandata uz obvezan istek mandata svake dvije godine po dvojci odnosno jednom članu Komisije u našoj su se praksi pokazale neprikladne i komplicirane, a nisu donijele predmnijevani kontinuitet u radu Komisije. Zadržano je rješenje iz sada važećeg zakona u pogledu zabrane utjecaja na rad Komisije, jer je to međunarodno općeprihvaćen standard i jedan od osnovnih preduvjeta za nepristran i uspješan rad Komisije.

Uz članak 6.

Da bi nepristrano mogli obavljati svoju dužnost članovi Komisije i zaposlenici u stručnim službama i odjelima ne smiju biti u nikakvim tijelima izdavatelja niti obavljati bilo kakav posao koji bi mogao utjecati na njihovu potpunu samostalnost. Institut privremene zabrane zapošljavanja u brokerskim društvima i investicijskim fondovima u trajanju od godine dana nakon razrješenja s dužnosti uvodi se zbog raspolaganja određenim povlaštenim informacijama od strane članova Komisije, kao i zbog njihovih ovlaštenja u nadzoru i kontroli ovih poslovnih subjekata, te zbog toga mogućeg iskazivanja interesa brokerskih društava ili investicijskih fondova za njihovim zapošljavanjem.

Uz članak 7.

Za razliku od sadašnjeg Zakona koji nije sadržavao odredbe o razlozima razrješenje članova Komisije u ovom članku sadržano je rješenje koje je slično s obzirom na sudačku dužnost i načine njihova razrješenja a sve u svrhu kako bi se omogućio neprekidan rad Komisije.

Uz članak 8.

Način glasovanja i broj članova Komisije koji su potrebni za kvorum na svakoj sjednici Komisije ostaju nepromijenjeni u odnosu na važeći Zakon dok je jedina promjena u tome da se sada samo opći akti Komisije koji se odnose na izdavanje ili trgovanje vrijednosnim papirima ili zaštitu investitora obvezno objavljuju u Narodnim novinama dok se pojedinačni akti mogu ali i ne moraju objaviti u službenom glasilu.

Uz članak 9.

Izvješćivanje Komisije o stanju na tržištu kapitala određeno je na ovaj način iz razloga što i Sabor i Vlada moraju imati ažurna izvješća o stanju tržišta kapitala koje je izloženo svakodnevnim

promjenama a koje bi trebalo u budućnosti biti od presudna utjecaja na makroekonomiju Republike Hrvatske.

Uz članak 10.

S obzirom na stanje tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj smatramo da je ovakav način financiranja primjeren s obzirom na činjenicu da isti način ima Agencija za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja.

Uz članak 11.

Ovdje je izričito navedena odredba da za radnje koje u okviru djelokruga svojih poslova obavljaju zaposlenici ili članovi Komisije odgovara Republika Hrvatska na način da i ona može tražiti naknadu štete ako je ista prouzročena namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Uz članak 12.

Nadzorne ovlasti Komisije u ovom dijelu su znatno osnažene te su u potpunosti u skladu s direktivama Europske unije i pravilima IOSCA. Naime u temeljnim ovlaštenjima Komisije jasno i nedvosmisleno su propisane i odredbe da Komisija može oduzimati dozvole navedenim sudionicima tržišta kapitala što do dosad nije bilo moguće zbog odluke Ustavnog suda gdje br.: U-II-464/1999 od 13. listopada 1999. Narodne novine br.119/99) gdje Komisija nije bila ovlaštena oduzeti dozvolu ovlaštenom društvu jer u istom članku 12. sadašnjeg Zakona nije izričito napisano i "oduzima".

Uz članak 13.

Kao jedan od uvjeta sukladno pravilima Europske unije bilo je da izričito mora biti propisana suradnja između istovrsnih institucija u zemlji inozemstvu kako bi se omogućilo nesmetano kolanje informacija na jedinstvenom europskom tržištu a sam nadzor i kontrola učinili što učinkovitijim.

Uz članke 14. i 15.

Obavljanje poslova nadzora u ova dva članka osnažuje nadzorne ovlasti Komisije u odnosu na sve subjekte tržišta kapitala. Odredbe o nadzoru odnose se na sve pravne osobe iz članka 12. stavak 1. točka 3. ovoga Zakona. Nadalje, zbog uspješnog provođenja nadzora i pokretanja odgovarajućih kaznenih i prekršajnih postupaka, ovlaštenja Komisije su daleko šira nego što su to ona trenutno. Tržište kapitala je dinamičnog karaktera i zahtjeva brze i učinkovite mjere zaštite investitora koje se ne mogu postići redovnim sudovima. Te su u ovom dijelu dana ovlaštenja Komisiji koja mogu zalediti određeno stanje ili naložiti nepravilnosti u određenom vremenu.

Uz članke 16. i 17.

Odredbe su pravna tehnika, na liniji opće obveze tijela i službi s javnim ovlastima da

pokreću kaznene postupke, te na liniji uobičajenog isključivanja prava na žalbu protiv rješenja zbog toga što Komisija nema i ne treba imati takav položaj u sustavu državnih tijela koji bi omogućavao dvostupanjsko rješavanje u upravnim stvarima.

Uz članak 18.

S obzirom na ulogu regulatornog i nadzornog tijela na tržištu kapitala Komisija u svom radu dolazi do saznanja o nekim informacijama koje mogu imati utjecaja na formiranje cijena vrijednosnih papira te je stoga izričito navedeno da se svi članovi i zaposleni u Komisiji moraju čuvati takve informacije kao službenu tajnu niti smiju davati ikakve savjete u vezi trgovine vrijednosnim papirima. U skladu s uredbama IOSCA svi članovi i zaposlenici su dužni prijaviti svako stjecanje i otpuštanje vrijednosnih papira u navedenim rokovima.

Uz članak 19.

Radi transparentnosti podataka koji se objavljuju javnosti a radi zaštite potencijalnih investitora potrebno je da se sve obavijesti i podaci koji se obvezno objavljuju dostave Komisije prije objavljivanja kako bi se izbjegle situacije koje u običnom građaninu Republike Hrvatske koji nema puno spoznaja o tržištu kapitala mogle biti zbunjujuće.

Sve materijalne informacije moraju biti objelodanjene kako bi se investitorima omogućila bolja procjena potencijalnih dobitaka i gubitaka.

Uz članak 20.

Ovim je člankom određena osnovna izdavateljeva obveza kada izdaje vrijednosne papire, a to je izrada prospekta kao skupa informacija na temelju kojih ulagatelj može procijeniti izgled ulaganja. Pri tom su od te osnovne obveze izričito isključene situacije u kojima nedostaje bitni element – a to je samo ulaganje - da bi uopće mogao biti primijenjen režim izrade prospekta.

Uz članak 21.

Obvezni sadržaj prospekta u visokoj je mjeri standardiziran, zbog čega nije pretrpio velike izmjene u odnosu na sadašnji zakon. Bitne novosti u odnosu na sadašnji zakon su obveza u prospektu izričito navesti čimbenike rizika, te režim potpisivanja prospekta. Čimbenici rizika kao obvezni sadržaj prospekta bili su do sada propisani pravilnikom za skraćeni prospekt, ali to je toliko bitan podatak za ulagatelje da je opravdano da zakonom bude određen kao obvezni sadržaj punog prospekta. Sada je ovim člankom jasno propisano tko potpisuje prospekt, ali se ostavlja mogućnost da prospekt bude objavljen i vrijednosni papiri izdani i u slučaju da pojedine osobe ne mogu ili neće potpisati prospekt, istovremeno štiteći ulagatelje obveznom i formacijom o razlozima zbog kojih pojedini potpisnik nije potpisao prospekt.

Uz članak 22.

Ovim se člankom preciznije nego u sadašnjem Zakonu uređuje postupak odobrenja prospekta, a posebno granica do kojih Komisija ispituje prospekt i razloga zbog kojih može uskratiti odobrenje.

Uz članak 23.

Ovim se člankom jasno određuje koje su osobe i u kojoj mjeri odgovorne za sadržaj prospekta.

Uz članak 24.

Način objavljivanja prospekta u bitnom je na liniji sadašnjeg zakona, s tim da je izrijeком propisano da prospekt ne mora biti objavljen ako se poziv na upis ne upućuje javnosti. Također je izričitom odredbom uređena pravna posljedica upisa vrijednosnih papira ako je izostalo neobjavljivanje prospekta.

Uz članak 25.

Režim dopune prospekta u bitnom je neizmijenjen u odnosu na sadašnji zakon samo je preciznije određen.

Uz članak 26.

Pojam privatne ponude vrijednosnih papira, odnosno, razgraničenje između privatnog i javnog izdanja vrijednosnih papira, sada nije određeno zakonom. Općeprihvaćeni je zakonodavni standard da pravni režim privatnog izdanja vrijednosnih papira, zbog uskog kruga potencijalnih ulagatelja koje obuhvaća, treba biti blaži od režima javnog izdanja, i to u pravilu da prospekt privatnog izdanja sadrži manje podataka od punog prospekta, pod uvjetom da javnost ni na koji način ne bude tangirana privatnim izdanjem. Ta se koncepcija u ovom članku dosljedno provodi.

Uz članak 27.

U odnosu na odgovarajuće odredbe postojećeg zakona, promijenjen je rok za upis i uplatu vrijednosnih papira za upis i uplatu vrijednosnih papira na temelju javne ponude, sa šest mjeseci na tri mjeseca od dana određenog kao dana za početak upisa. Za javnu ponudu sukladno odredbama postojećeg zakona, nije bilo određeno da je izdavatelj tijekom trajanja razdoblja za upis i uplatu obavezan financijska sredstva, prikupljena prodajom vrijednosnih papira, držati na odvojenom računu kod banke gdje ima pohranjena sredstva za tekuće poslovanje. Takva obaveza propisivala se odredbama Pravilnika, za izdavanje vrijednosnih papira privatnim izdanjem, a sada je određena i za izdavanje vrijednosnih papira javnom ponudom.

Uz članak 28.

Ovdje su u zasebnom članku navedeni kratkoročni vrijednosni papiri na koje se također primjenjuju odredbe ovoga Zakona. U stavku 2. je navedeno da se kratkoročni vrijednosni papiri ne smiju izdavati s klauzulom odgađanja dospijeća a što je propisano iz razloga mogućih zloupotreba od strane izdavatelja. Jasno je određeno da nije potrebno objaviti prospekt ali je potrebno obavijestiti Komisiju kako bi ista kao nadzorno tijelo imala uvida nad izdanjem takove vrste vrijednosnih papira.

Uz članak 29.

Cilj je ove odredbe osigurati maksimalnu zaštitu ulagateljima koji upisuju vrijednosne papire na temelju javnog poziva. Jedan od dva glavna objekta zaštite ovog Zakona je investicijska javnost, a pretpostavka je da javnost ulaže u vrijednosne papire u špekulativne svrhe, sa ciljem da u relativno kratkom roku “izade” iz investicije prodajom vrijednosnog papira. Zbog toga se izdavatelju koji vrijednosne papire izdaje javnim pozivom, kao protuteža koristima koje može ostvariti javnim izdavanjem vrijednosnih papira, nameće obveza uvrštenja vrijednosnih papira na burzu i njihovog evidentiranja u registru koji vodi nezavisna javno nadzirana institucija (središnja depozitarna agencija), kako bi ulagateljima osigurao najpovoljnije uvjete za “izlazak” iz investicije.

Uz članak 30.

U okviru približavanja Hrvatske europskoj zajednici, a i radi poticaja domaćem tržištu vrijednosnih papira, treba omogućiti stranim ulagateljima da izdaju vrijednosne papire u Hrvatskoj. Međutim, kako činjenica da se radi o stranom izdavatelju predstavlja značajan dodatni rizik za domaće ulagatelje, u ovom članku se predlaže da strani izdavatelj izdaje vrijednosne papire u Hrvatskoj isključivo uz posredovanje domaćeg društva ovlaštenog za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, koje uz to i jamči za istinitost i potpunost podataka navedenih u prospektu. Mogućnost da Komisija dozvoli objavljivanje prospekta koji je sastavljen po propisima EU također je na liniji postupnog približavanja EU regulativi.

Uz članak 31.

U odredbama ovog članka propisuju se obveze domaće pravne osobe prema Komisiji u slučaj izdavanja vrijednosnih papira na inozemnom tržištu, budući da ovo nije regulirano postojećim zakonom. Time se Komisiji omogućuje praćenje i nadzor i nad tim segmentom tržišta vrijednosnih papira.

Članak 32.

S obzirom da je svrha prospekta ulagatelju dati podatke koji mu omogućuju objektivnu procjenu izgleda ulaganja u vrijednosne papire, nema potrebe izdavatelja obvezivati na izradu prospekta kada su ulagatelji i bez prospekta u prilici dobiti potrebne podatke, ili kad se izdavanjem dionica ne ostvaruje karakteristična svrha –pribavljanje, odnosno, ulaganje kapitala. Na toj liniji su i izuzeci od obveze izrade prospekta koji su određeni ovim člankom.

Uz članak 33.

Ovom odredbom utvrđuju se izuzeci od primjene zakona u odnosu na prvu prodaju vrijednosnih papira javnom ponudom, i to kod simultanog osnivanja dioničkih društava, te kad vrijednosne papire izdaje Republika Hrvatska i Hrvatska narodna banka. Postojećim zakonom izuzeci nisu utvrđeni, osim odredbe članka 24. prema kojoj se državne obveznice izdaju po posebnom zakonu.

Uz članak 34.

Poslovi s vrijednosnim papirima obuhvaćaju cijeli niz poslova koji su bili sadržani u sadašnjem Zakonu ali uvažavajući trenutnu situaciju na tržištu kapital u svijetu oni se neprestano razvijaju uvodeći nove oblike.

Uz članak 35.

Ovakvim prijedlogom omogućuje se koncept univerzalne banke kojim hrvatsko gospodarstvo slijedi rješenje iz germanske tradicije a koji je kao takav prihvatila i većina zemalja srednje i istočne Europe. Na taj način poslovi izdavanja vrijednosnih papira se ne odvajaju od poslova trgovanja vrijednosnim papirima, a što je od velike važnosti za razvoj primarnog tržišta i plasman novih izdanja na tržištu. Omogućuje se efikasnost sustava s troškovnog aspekta koji su od neposrednog značaja za investitore na tržištu kapitala te se time utječe na opseg ulaganja, te tempo razvoja tržišta kapitala. Ukidaju se restrikcije te se omogućuje izbor optimalne organizacije rada koja će svojom cijenom, brzinom ili kvalitetom omogućiti potencijalnim investitorima veću mogućnost izbora. Uvođenjem koncepta univerzalne banke ne ugrožavaju se postojeće nezavisne brokerske kuće koje će svoj dio posla zadržati bez obzira na organizaciju banaka. Naime činjenica da i danas veliki dio prometa na burzi nose društva za poslovanje s vrijednosnim papirima u vlasništvu banaka govori tome u prilog. Također se omogućuje racionalnije korištenje kvalitetnih a prečesto nedovoljnih ljudskih potencijala samih sudionika na tržištu kapitala.

Međutim ovdje je još jednom potrebno naglasiti da je potrebno kod koncepta univerzalnog bankarstava u potpunosti uvidjeti značaj koji bi Komisija kao institucija za nadzor tog segmenta tržišta trebala imati. Potrebno joj je omogućiti da učinkovito vrši nadzor i nad bankama u poslovanju s vrijednosnim papirima kako u pogledu financija tako i u pogledu ljudskih resursa i opreme kojima bi trebala raspolagati. U ovom segmentu je potrebno osigurati bolju izmjenu informacija između Hrvatske narodne banke i Komisije.

Uz članke 36. i 37.

Djelatnosti brokerskih društava mogu biti samo poslovi s vrijednosnim papirima, jer ako bi se brokersko društvo bavilo i drugim djelatnostima postojala bi veća mogućnost zlouporaba te bi slijedom toga brokersko društvo trebalo imati ekskluzivitet u obavljanju takvih djelatnosti. Brokersko društvo mora izdati dionice na ime iz razloga što se radi nadzora nad primjenom ovoga Zakona mora biti poznat dioničar društva.

Uz članke 38. i 39.

Ovim člankom decidirano je određeno da banke mogu obavljati sve poslove s vrijednosnim

papirima koji su navedeni u članku 34. ovoga Zakona gdje je dakle deklaratorno potvrđen koncept univerzalne banke.

Posebno je istaknuto da se na banke na odgovarajući način odnose odredbe Zakona koje se odnose na brokersko društvo. Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima banka je obvezna ustrojstveno, organizacijski i računovodstveno odijeliti od ostalih poslova banke kako bi se na taj način omogućio nadzor nad tim djelom bančina poslovanja. Navedene poslove banka može obavljati i putem svoje brokerske kuće.

Uz članak 40.

Ovom se odredbom propisuju ograničenja udjela u društvima koja obavljaju poslove s vrijednosnim papirima, sa ciljem da se značajniji utjecaj jedne osobe ograniči samo na jedno društvo i da se omogući kontrola utjecaja u tim društvima, jer bi značajan utjecaj jedne osobe u dva društva značajno povećao rizik od manipuliranja cijenama vrijednosnih papira.

Uz članke 41., 42., 43. i 44.

Ovim se člancima potanko uređuju uvjeti i postupak (pravna tehnika) izdavanja dozvole ovlaštenom društvu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima. Pri tom je važno da je, za razliku od sada važećeg zakona, precizno i izričito propisano ovlaštenje Komisije da oduzme dozvolu.

Uz članak 45.

Ovom se odredbom određuje da u slučaju pripajanja i spajanja ovlaštenog društva dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima ne prelazi univerzalnim pravnim sljedništvom na društvo preuzimatelja, već prestaje. Na taj se način dosljedno i potpuno ostvaruje načelo neprenosivosti dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Uz članak 46.

Iznosi koji su određeni za visinu temeljnog kapitala budućih brokerskih društava predstavljaju najmanji dio iznosa koji je sukladno dosadašnjoj praksi i prilikama financijskog tržišta u Hrvatskoj potreban za vođenje određenih vrsta poslova s vrijednosnim papirima. Najveći iznosi određeni su za one oblike koji zahtijevaju veću sigurnosti potencijalnih investitora kao što su npr. agenata i pokrovitelja izdanja.

Uz članak 47.?

Uvodi se kriterij likvidnosti kapitala u brokerska društva koja zbog svoje specifične djelatnosti moraju u svakom trenutku biti dovoljno likvidna kako bi mogla nesmetano udovoljavati svojim kratkoročnim obvezama i potraživanjima svojih klijenata i stabilno poslovati kada dođe do kraćih poremećaja na tržištu vrijednosnih papira. Odredbama stavka 5. dana je mogućnost Komisiji

da propiše detaljna pravila za ispunjavanje uvjeta u svezi likvidnosti za brokerska društva.

Uz članak 48.?

Zabrana istodobnog rada ili istodobne funkcije u više društava ovlaštenih za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u funkciji je odvojenog i nezavisnog poslovanja ovlaštenih društava i sprječavanja manipuliranja cijenama, te zaštite tajnosti podataka.

Uz članak 49.

Radi širenja tržišta i ujedno opstanka domaćih ovlaštenih društava tj. banaka i brokerskih kuća potrebno je istima na principima uzajamnosti omogućiti da svoje poslovanje proširuju na strana tržišta a to su prvenstveno tržišta zemalja Europske unije. Dakle da bi domaća banka ili brokersko društvo moglo osnovati podružnicu u inozemstvu prvo je potrebno zadovoljiti uvjete koji postoje u pogledu podružnice u zemlji gdje će se podružnica nalaziti. Ako je taj uvjet zadovoljen ovlašteno društvo mora Komisiju obavijestiti o osnivanju podružnice u inozemstvu, podnoseći dokumentaciju koja je navedena u ovom članku. Da bi se izbjegla mogućnost manipulacije tj. nekontroliranog odljeva sredstava iz domaćeg ovlaštenog društava u njegovu inozemnu podružnicu (a što je vezano uz pitanja transfera kapitala), te da bi se kontrolirao mogući utjecaj poslovanja u inozemstvu na poslove u zemlji, Komisija mora imati potrebne informacije i mogućnost nadzora pribavljanjem podataka do kojih će moći doći putem inozemnih nadležnih tijela, a odnose se na poslovanje podružnice. Komisiji se moraju u navedenom roku dostaviti navedena odobrenja odnosno upisi u ovjerenom obliku. U dijelu poslovanja podružnice primjenjuju se isti propisi koji se tiču dostavljanja obavijesti kao i za domaće ovlašteno društvo.

Uz članak 50.

Ove su odredbe operacionalizacija načela da su inozemna trgovačka društva, pod uvjetima propisanim zakonom, izjednačena u poslovanju na području Republike Hrvatske s domaćim osobama.

Republika Hrvatska je naime 30. studenog 2000. godine postala 140 članica WTO-a. Time je ona preuzela obveze iz Zakona o potvrđivanju protokola o pristupanju Republike Hrvatske Marokeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije koji je objavljen u Narodnim novinama br. 13/00 a gdje je između ostalog naveden raspored specifičnih obveza u trgovini uslugama.

Inozemno trgovačko društvo koje obavlja poslove s vrijednosnim papirima sukladno propisima zemlje iz koje dolazi moralo bi također podnijeti zahtjev Komisiji uz odgovarajuću dokumentaciju. Sukladno odredbama članka 613. Zakona o trgovačkim društvima podružnica mora biti upisana u sudski registar a samo inozemno trgovačko društvo mora imati dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u zemlji osnivaču i mora podastrijeti dokaze da je inozemno društvo obavijestilo ili dobilo odobrenje o osnivanju takve podružnice u inozemstvu.

Uz članak 51.

Ako se želi ostvarivati potpuna uloga Komisije kao regulatorno-nadzornog tijela na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj potrebno je da ovlaštena društva dostavljaju godišnja i tromjesečna financijska izvješća kako bi se mogla stvoriti slika o njihovu poslovanju koje mora isključivo biti u interesu klijenata. Komisiji je dano ovlaštenja da propiše sadržaj izvješća a koji će biti pripremljen u skladu i na način kako to rade slične institucije u drugim zemljama. Navedena je i obveza prijavljivanja svake promjene podataka a na temelju kojih je ovlašteno društvo dobilo dozvolu za rad jer samo ispunjavanjem svih zakonskih uvjeta ovlašteno društvo može raditi.

Uz članak 52.

U ovom članku taksativno su propisani razlozi zbog kojih Komisija može ovlaštenom društvu oduzeti dozvolu. Većina navedenih razloga takve je prirode da zahtjeva prethodnu ocjenu da li je povreda takvog značenja, opasnosti ili nastalih posljedica da opravdava donošenje ove mjere, a namjera je Komisije koristiti se ovim ovlaštenjem isključivo onda kada je to neophodno radi zaštite nalogodavaca i drugih sudionika tržišta kapitala. U sadržajnom smislu razlozi za oduzimanje propisani predloženim novim člankom jesu neispunjavanje i povrede temeljnih uvjeta i pravila profesionalnog ponašanja u izvršavanju naloga koji su zadani odredbama ovoga Zakona i Zakona o obveznim odnosima kao kogentne odredbe koju ovlašteno društvo - nalogoprimac mora bezuvjetno poštovati. Mjera oduzimanja je privremena, jer istekom (*jednogodišnjeg*) roka trajanja određenog rješenjem društvo može podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole koji Komisija mora odobriti pod istim uvjetima koji vrijede i za društva kojima dozvola nije bila oduzeta.

Ovlaštenje Komisije da može oduzeti dozvolu proširuje se i na podružnicu stranog ovlaštenog društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje tih vrsta poslova u zemlji sjedišta.

Uz članak 53.

Odredbama ovog članka određuje se značaj brokera kao fizičke osobe koja obavlja poslove trgovine vrijednosnim papirima. Zakon razlikuje brokera kao fizičku osobu koja je položila ispit i dobila svjedodžbu o položenom ispitu stavak 3., od ovlaštenog brokera kojemu je na njegov zahtjev i po ispunjenju uvjeta Komisija izdala dozvolu za obavljanje poslova trgovine vrijednosnim papirima.

Stavkom 2. članka ovlašćuje se Komisija da propisuje uvjete za dobivanje i oduzimanje dozvole brokera.

Evidenciju ovlaštenih brokera Komisija vodi u registru.

Uz članak 54.

Investicijski savjetnik je fizička osoba koja da bi obavljala poslove trgovine vrijednosnim papirima u obvezi je položiti ispit koji provodi i organizira Komisija o čemu izdaje svjedodžbu. Na zahtjev i po udovoljenu uvjeta koje propisuje Komisija izdaje se dozvola za obavljanje poslova investicijskog savjetnika koji se kao ovlašteni investicijski savjetnik upisuje u registar koji vodi

Komisija. Investicijski savjetnik pored tehničkih poslova trgovine vrijednosnim papirima značajan je jer preuzima informacijsku i savjetodavnu ulogu investitorima koji imaju namjeru uložiti svoja sredstva u vrijednosne papire.

Stavkom 2. ovlašćuje se Komisija da propisuje uvjete za dobivanje i oduzimanje dozvole investicijskog savjetnika.

Uz članke 55. i 56.

Propisivanjem uvjeta koje fizička osoba mora udovoljiti da bi dobila dozvolu za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika osigurani su preduvjeti da poslove s vrijednosnim papirima mogu obavljati osobe koje imaju zadovoljavajući nivo izobrazbe, s posebnim težištem da takva osoba nije gonjena za kazneno djelo. Ovako visoko postavljeni kriteriji za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima potrebni su jer broker i investicijski savjetnik u svakodnevnom poslu kontaktiraju s investitorima koji moraju biti sigurni da su svoja sredstva za kupnju i svoje vrijednosne papire za prodaju povjerali fizičkim osobama za koje ne postoji sumnja da bi isto mogli zlorabiti.

Kada se iz priložene dokumentacije utvrdi da su ispunjeni svi Zakonom propisani uvjeti Komisija će svojim rješenjem odobriti obavljanje poslova brokera ili investicijsko savjetnika na neodređeno vrijeme, odnosno izdati dozvolu.

Uz članak 57.

Ovom odredbom osigurava se viši stupanj odgovornosti ovlaštenog društva za poslove s vrijednosnim papirima i bolja zaštita interesa investitora, klijenata ovlaštenog društva. Isto tako brokeri, odnosno investicijski savjetnici koji sva svoja prava i obveze ostvaruju unutar ovlaštenog društva čiji su zaposlenici, snose i veću odgovornost za posao koji obavljaju.

Odredbama stavka 3. određuju se iste obveze za sve podružnice, poslovnice ili urede ovlaštenog društva čime se osigurava da sve podružnice moraju zadovoljavati iste uvjete kao i samo društvo.

Uz članak 58.

Odredbama stavka 1. Komisija se ovlašćuje za poduzimanje radnji oduzimanja dozvole. Detaljno se i jasno propisuje kada se brokeru i investicijskom savjetniku može oduzeti dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima. Komisija će sukladno odluci suda koji donese sigurnosnu mjeru zabrane obavljanja poslova u svezi s vrijednosnim papirima iz točke 1., ili nastupanjem pravnih posljedica osude iz točke 2., ili iz točke 3. stavka 1. članka, odlučiti o oduzimanju dozvole.

Uz članak 59.

Ovom odredbom ovlaštena društva, brokere i investicijske savjetnike obvezuje se da prilikom obavljanja poslova s vrijednosnim papirima postupaju na način da štite interese klijenata.

Čuvanje poslovnih tajni od izuzetnog je značaja za same klijente koji imaju pravo na privatnost prilikom kupnje i prodaje vrijednosnih papira.

Stavak 3. članka daje ovlasti Komisiji da u obavljanju svojih zakonom određenih poslova može postupati na način da dodatno štiti interese klijenata i kontrolira da su osobe ovlaštene za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima postupale sukladno odredbama stavka 1. i 2. članka.

Uz članak 60.

U praksi prethodnih godina Komisija je često bila suočena s problemom oglasa, ponuda za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira, koje same po sebi odaju karakter manipulativnosti. Motivirani zaštitom interesa klijenata od tzv. torbara koji su namjerno pogrešno informirali klijente s jedinim ciljem da u preprodaji vrijednosnih papira ostvare osobnu materijalnu korist, Komisija je jasno i detaljno propisala da oglase mogu objavljivati samo društva ovlaštena za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima i to samo sa ciljem javnog oglašavanja usluga koje ovlašteno društvo pruža klijentima budućim investitorima.

Uvidom u dostavljene tekstove oglasa stavak 3. i 4. Komisija će djelovati u sprečavanju zlonamjernih radnji i neinformiranja svih potencijalnih klijenata.

Ovlasti Komisije iz stavka 4. koja ima mogućnost zabrane teksta poruke motivirane su jedinim ciljem, zaštitom interesa klijenata, investitora ili nalogodavaca.

Uz članak 61.

Ovlašteno društvo obvezuje se propisati opće uvjete ugovora o obavljanju poslova s vrijednosnim papirima, istaknuti iste na vidljivo, investitoru dostupno mjesto. Ovlašteno društvo u obvezi je u što detaljnije i potpuno točno, upoznati investitora sa kretanjem cijena vrijednosnih papira kako bi investitor mogao što realnije procijeniti rizike ulaganja.

Zakonom su posebno, kao obveza ovlaštenom društvu propisani opći uvjeti ugovora jer su namijenjeni svim investitorima, kako onima koji se samo informiraju tako i onima koji će donijeti odluku o ulaganju u vrijednosne papire i pristupiti sklapanju ugovora o nalogu.

Uz članke 62., 63. i 64.

Investitor koji je nakon upoznavanja s općim uvjetima ugovora odlučio o investiranju sklopiti će s ovlaštenim društvom ugovor o nalogu. Sastavni dio tog ugovora su opći uvjeti kao i odredbe kojima ugovorne strane uređuju svoja prava i obveze te predmet ugovorenog posla.

Ovim odredbama obvezuje se ovlašteno društvo na vođenje knjige naloga koja je definirana kao zbir svih pojedinačnih naloga u elektronskom obliku, i obveza ovlaštenog društva na ispis naloga u obliku papira. Pravilno postupanje sa nalogom kada se rade izmjene na nalogu u knjizi naloga potrebne su radi sprečavanja zloupotrebe povlaštenih informacija kojima raspolažu zaposlenici ovlaštenog društva. Sastavni dio knjige nalog su i podaci o realizaciji naloga. Komisija se ovlašćuje pravilnikom propisati sadržaj knjige i način njezina vođenja. Knjiga naloga vodi se na način koji onemogućava unos naknadnih izmjena unesenih podataka. Knjiga naloga kao poslovna knjiga ovlaštenog društva mora se čuvati najmanje 5 godina nakon isteka poslovne godine na koju se unosi.

Otvaranjem posebnog računa ili posebnih računa nalogodavaca osigurava se odvojeno držanje sredstava nalogodavaca od sredstava ovlaštenog društva. Na taj način štite se interesi i sredstva nalogodavca jer se jasno diverzificiraju sredstva ovlaštenog društva od sredstava nalogodavca.

Uz članak 65.

Zajam vrijednosnih papira koji predstavljaju imovinu njihovih vlasnika svakako podrazumijeva pisanu formu ugovornog odnosa između vlasnika i ovlaštenog društva. Komisija je ovlaštena donijeti propise kojima se detaljnije utvrđuju uvjeti i načini pozajmljivanja vrijednosnih papira.

Uz članak 66.

Ovdje je izložena procedura u izvršavanju naloga od strane ovlaštenog društva a naglasak je dan kvalitetnom i pravovremenim informiranjem nalogodavca o usluzi koju kao član tržišta ili član sudionik Središnje depozitarne agencije ovlašteno društvo pruža nalogodavcu, a koje od značaja je za odabir ovlaštenog društva kojemu će nalogodavac povjeriti obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Uz članak 67.

Ovdje su navedene obveze stranaka pravnoga posla prilikom prijenosa vlasništva nad vrijednosnim papirima a koje su izazivale nedoumice u pogledu obveza stranaka sukladno odredbama ovoga Zakona tj. kad je posao sklopljen.

Uz članke 68. i 69.

U ovim se člancima definiraju poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima. Taksativno je navedeno koje sve poslove skrbnik obavlja za klijente i tko sve može obavljati poslove skrbništva. Pojam skrbnika je novi kod nas (premda te vrste usluga neke banke već dulje vrijeme pružaju) i opseg usluga koje skrbnik pruža klijentu je širi od onoga navedenog koji je do sada bio naveden u zakonu. U svijetu je skrbnik poznat pod nazivom "custodian" (a skrbništvo pod nazivom "custody") dakle neka vrst čuvara nad sredstvima i vrijednosnim papirima koji spomenute usluge pruža klijentu. Skrbnici su obično velike investicijske banke i brokerske kuće.

Uz članak 70.

Vlasništvo i način vođenja vrijednosnih papira koji su pod skrbništvom uređuju se stavkom 1. Podvrste računa koje skrbnik može otvoriti i detaljnije karakteristike tih računa biti će određene (u praksi već jesu) pravilima središnje depozitarne agencije (ta pravila obvezno odobrava Komisija za vrijednosne papire). Raspolaganje vrijednosnim papirima u slučaju stečaja ili likvidacije skrbnika i obveza odvojenog čuvanja sredstava klijenta odvojeno od sredstva skrbnika propisuje se kako bi sredstva klijenta na posebnom računu i njegovi vrijednosni papiri ostali zaštićeni i ne bi ulazili u likvidacijsku ili stečajnu masu.

Također, regulira se odgovornost skrbnika za počinjenu štetu ili izmaku dobit do koje može doći zbog nepažnje ili prijevare od strane zaposlenika skrbnika, pri čemu skrbnik ne može biti odgovoran za štetu počinjenu klijentu zbog njegovog izričitog naloga.

Uz članak 71.

Obzirom da prema starom zakonu Komisija nije imala ovlasti tražiti podatke od skrbnika propisivanjem obveze dostavljanja podataka na zahtjev Komisije postiže se željeni stupanj zaštite klijenata.

Uz članak 72.

Odredbom ovog članka obvezuje se skrbnika na vođenje posebne evidencije vrijednosnih papira povjerenih mu na skrb i to na način da se evidentiraju svi nalozi za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira kako je propisano odredbama članka koji reguliraju vođenje knjige naloga za sva ovlaštena društva. Skrbnik se obvezuje omogućiti Komisiji uvid u skrbničku knjigu i svu ostalu dokumentaciju kao elemente potrebne kontrole nad pravilnošću postupanja skrbnika prema klijentu. Skrbnik je dužan također bez odlaganja izvijestiti nalogodavca o svakom poslu sklopljenom prema njegovom nalogu i kada to nalogodavac posebno ne zahtjeva.

Uz članak 73.

Obzirom na činjenicu da nisu svi vrijednosni papiri u nematerijaliziranom obliku odredbama ovog članka obuhvaćaju se i vrijednosni papiri u obliku isprava.

Uz članke 74. i 75.

Ograničavanjem ovlaštenom društvu i njegovim zaposlenicima da u svoje ime i za svoj račun kupuju i prodaju vrijednosne papire klijentima za koje obavljaju radnje upravljanja portfeljem sprečava se zloupotreba i ostvarivanje materijalne koristi istih, a na štetu klijenata.

Uz članak 76. i 77.

Burza i uređeno javno tržište su mjesta organiziranog trgovanja vrijednosnim papirima koja se osnivaju radi stvaranja uvjeta za povezivanje ponude i potražnje vrijednosnih papira.

Burze i uređena javna tržišta mogu obavljati poslove povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira samo temeljem dozvole Komisije i u skladu s Zakonom.

Uz članak 78?

Burza je dioničko društvo čiji dioničari su ovlaštena društva i izdavatelji koji su zatečeni , a članovi samo ovlaštena društva koji su jedini sudionici u trgovini.

Burza mora biti organizirana na način da omogućuje svim članovima burze istovremeno i ravnopravno prihvaćanje ponuda za kupnju i prodaju vrijednosnih papira pod jednakim uvjetima, kao i istovremeni pristup tržišnim informacijama koje omogućuju kupnju i prodaju vrijednosnih papira.

Uz članak 79.

Odredbom se propisuje dopuštenost i uvjeti osnivanja burze na kojoj bi se trgovalo samo određenim vrstama vrijednosnih papira.

Uz članak 80.

Odredbama članka propisuje se najmanji broj ovlaštenih društva koji mogu osnovati burze, koji je ujedno i najmanji dopušteni broj njenih članova - sudionika u trgovinskom sustavu. Međutim, dopušteno je da uz ove osobe, dioničari burze budu i izdavatelji vrijednosnih papira koji su u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona bili u tom svojstvu.

Uz članak 81.

Iznos minimalnog temeljnog kapitala kod osnivanja burze ostao je nepromijenjen u odnosu na prethodni Zakon i dalje iznosi 1.000.000,00 kuna, a temeljni kapital je izražen dionicama koje daju pravo glasa. Kako bi se zadržao ravnomjeran utjecaj dioničara na donošenje odluka u glavnoj skupštini, na izbor organa društva, te uopće njeno poslovanje, ovim člankom propisan je najveći dopušteni iznosi udjela pojedinog dioničara u temeljnom kapitalu burze koji odgovara i njegovom pravu glasa.

Izdavanje novih dionica rješava se na način da uprava ima ovlaštenje za povećanje temeljnog kapitala putem odobrenog kapitala sukladno odredbama ZTD-a.

Uz članak 82.

U granicama koje su određene kogentnim odredbama zakona i pod zakonskih akata kojima se uređuje organizacija i poslovanje uređenih tržišta, burza ima određenu autonomiju u propisivanju uvjeta poslovanja, naročito pravila članstva u trgovinskom sustavu i uvrštenja vrijednosnih papira u kotacije. Ipak i ovo pravo autonomnog uređivanja organizacije i poslovanja ograničeno je

ovlaštenjem komisije da prije stupanja na snagu odobri akte burze. Ograničeno je i ovlaštenjem Komisije da u slučaju kada bi njihova primjena bila protivna odredbama zakona i podzakonskih akata, ili kada bi prema vrlo širokoj diskreciji Komisije bilo ocijenjeno da pravila ugrožavaju interese sudionika tržišta.

Uz članak 83.

Obveza izvještavanja javnosti i Komisije o obavljenim transakcijama s vrijednosnim papirima u cjelini potrebna je zbog ostvarivanja načela transparentnosti tržišta.

U cilju prikupljanja ažurnih podataka u postupku kontinuiranog nadzora tržišta potrebno je da Komisija u stvarnom vremenu prati transakcije koje se sklapaju i izvršavaju kroz trgovinski sustav burze.

Uz članka 84.

Člankom je propisana nepristranost burze, njezino ovlaštenje da objavljuje prednosti uvrštenja vrijednosnih papira u kotacije kao i prednosti organiziranog javnog trgovanja.

Uz članak 85.

Propisan je način objave podataka o članovima nadzornog odbora burze.

Uz članak 86.

Navedenim člankom propisana je nespojivost članstva u upravi, kao i zaposlenika burze, s članstvom u upravi ili nadzornim odborima ovlaštenih društava ili izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni u kotaciju burze.

Uz članak 87.

Ovim člankom propisana je obveza čuvanja tajne za članove uprave, nadzornog odbora, zaposlenike i suradnike burze kao i zabrana davanja savjeta i mišljenja u svezi trgovine i ulaganja u vrijednosne papire kao i o povoljnosti ili nepovoljnosti stjecanja vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 88.

Uz postojeće kotacije burze, ovim odredbama obvezalo bi se burzu da propiše uvjete za kotaciju u koju bi se obvezno uvrstila dionička društva koja su u ovom Zakonu nova kategorija tzv. "javnih dioničkih društava".

Uz članak 89. do 92.

U odredbama ovih članka propisan je dio značajnijih uvjeta koji se odnose na izdavatelje vrijednosnih papira i vrijednosne papire, a pretpostavka su uvrštenju u kotaciju burze. Dio propisanih uvjeta odnosi se na vlasničke i dužničke vrijednosne papire, neki uvjeti samo na

pojedine vrste vrijednosnih papira. Uvjete koji nisu propisani ovim Zakonom i koje ne propiše Komisija u skladu s ovlastima da uređuje ova pitanja pravilnikom, propisuje burza pravilima uvrštenja.

Uz članak 93.

Ovim člankom daje se mogućnost inozemnim izdavateljima da svoje vrijednosne papire uvrste na službenu kotaciju burze. Pri tome se definira pojam inozemnog izdavatelja kao pravne osobe registrirane izvan područja Republike Hrvatske.

Prilikom uvrštenja na službenu kotaciju burze vrijednosni papiri moraju ispunjavati uvjete propisane odredbama ovog Zakona, a koje se odnose na uvrštenje vrijednosnih papira izdavatelja registriranih u Republici Hrvatskoj. Ovom odredbom izjednačava se položaj stranih i domaćih izdavatelja i vrijednosnih papira na burzi.

Vrijednosni papiri inozemnih izdavatelja osim navedenog moraju udovoljavati i svim zahtjevima i propisima predviđenim za izdavatelja u njegovu sjedištu. Ovaj dodatni kriterij za inozemne izdavatelje daje veću sigurnost investitorima prilikom ulaganja u vrijednosne papire inozemnog izdavatelja.

Intencija razvoja tržišta kapitala je dematerijalizacija svih vrijednosnih papira.

Uz članak 94.

U cilju zaštite tržišta kapitala i interesa investitora burza imaju ovlaštenje donijeti odluku o suspenziji uvrštenja ili ukidanju uvrštenja vrijednosnog papira uvrštenog na burzi sukladno pravilima koje donese.

Komisija je također ovlaštena donijeti predložene mjere a radi suzbijanja daljnjih eventualnih šteta investitorima. Mjere mogu biti i privremenom karaktera.

Uz članak 95.

Ovdje je preuzeto iz odredbi sadašnjeg Zakona.

Uz članak 96.

Podaci koje je izdavatelj dužan objaviti prilikom uvrštenja dionica i obveznica u službenu kotaciju moraju sadržavati najmanje sve ono što je propisano za sadržaj prospekta u skladu s odredbama ovog Zakona. Komisija prethodno odobrava objavljivanje ovih podataka na način koji mora biti identičan načinu objavljivanja propisanom za prospekt.

Podaci moraju biti takvi da investitorima i njihovim savjetnicima mogu omogućiti realnu procjenu imovine, obveza, dobiti i gubitka te prava koja proizlaze iz tih vrijednosnih papira.

Komisija propisuje podatke koja objavljuju javna dionička društva prilikom uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava.

Uz članak 97.

Izdavatelji vrijednosnih papira koje su uvršteni u službene kotacije na burzi u obvezi su redovito objavljevati i Komisiji dostavljati godišnja, polugodišnja i tromjesečna izvješća o svom poslovanju.

Uz članak 98.

Ovdje je dano ovlaštenje Komisiji da oduzme dozvolu burzi.

Uz članak 99. i 100.

Ovim člankom definira se pojam uređenog javnog tržišta kao mjesta povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira koji nisu uvršteni u službenu kotaciju burze. Ovom definicijom jasno se razgraničava pojam burze od pojma uređenog javnog tržišta. Kao i burza i uređeno javno tržište mora biti ustrojeno kao pravna osoba.

Uz članak 101.

Burza i uređeno javno tržište obvezno je obavijestiti Komisiju o svakom novom uvrštenju, povlačenju uvrštenja, promjeni članstva ili dioničara tržišta.

Uz članak 102.

Ovdje je dano odobrenje institucionalnim ulagateljima da bez ikakve dozvole Komisije mogu obavljati dogovorne transakcije ali uz sve rizike koje proizlaze iz takovih transakcija. Pravne osobe koji nisu izričito navedeni u zakonskoj definiciji mogu biti institucionalni ulagatelji ali uz odobrenje Komisije koja će utvrđivati kriterije koje isti moraju zadovoljiti.

Radi transparentnosti tržišta institucionalni ulagatelji obvezni su dostavljati burzi i uređenom javnom tržištu podatke o transakcijama koje sklope izvan organiziranog tržišta.

Uz članak 103.

Definicija povlaštenih informacija ostaje nepromijenjena u odnosu na dosadašnju, osim što su u stavku 1. riječi «vjerojatno utjecale» zamijenjene riječima «mogle utjecati», radi definiranja stupnja vjerojatnosti, tako da je sada propisan viši stupanj izvjesnosti utjecaja neke činjenice na cijenu vrijednosnog papira.

Uz članak 104.

Odredba ovog članka predstavlja novelu u odnosu na rješenje dosadašnje odredbe, prema kojoj Komisija nije bila ovlaštena tražiti od subjekata tržišta kapitala podatke koji bi joj mogli koristiti pri sprečavanju zloupotrebe povlaštenih informacija, dok je prema novom prijedlogu obveza svih subjekata tržišta kapitala da se odazovu na Komisijin zahtjev za dostavu podataka, ali i da podatke dostave i bez posebnog poziva.

Uz članke 105. do 110.

Člankom su propisane su zabrane neovlaštenog odavanja i zloupotrebe povlaštenih informacija pri trgovanju vrijednosnim papirima, koje proizlaze za osobe koje ovlašteno, čak i neovlašteno raspolažu takvim informacijama. Zabranjuje se širenje neistinitih podataka koji bi mogli utjecati na promjene cijena i aktivnost trgovanja vrijednosnim papirima.

Svrha je ovog dijela Zakona da zabrani sva ponašanja kojima se na nedopušten način stvara privid trgovanja vrijednosnim papirima, iznose neistinite činjenice kojima se utječe na rast ili smanjenje cijena vrijednosnih papira ili zloupotrebljava odnos nalogodavca i nalogoprimaca sa zajedničkim obilježjem da se takvim nedopuštenim sredstvima ostvari imovinska korist ili drugom nanese imovinska šteta.

Uz članke 111. do 113.

Jedan od oblika zaštite ovlaštenikova prava iz obveznica je osiguravanje obveze iz tog pravnog uobičajenim instrumentima osiguranja. U ovim odredbama propisuju se jamstvo, bankarska garancija, i zalog nekretnina i vrijednosnih papira.

Uz članak 114.

Ovim člankom propisuju se nova kategorija javnih dioničkih društva, čije je osnovno obilježje da im je kapital raspodijeljen na veći broj dioničara, te da se njihovim dionicama trguje na organiziranim tržištima. Budući da gotova sva dionička društva u Republici Hrvatskoj proizlaze iz postupka pretvorbe, ovom odredbom utvrđuju se ona društva na koja se odnosi pravni režim tržišta kapitala koji u užem krugu čine Zakon o tržištu vrijednosnih papira i Zakon o postupku preuzimanja dioničkih društava. Ta društva će se uvrštavati na burzu i uređeno javno tržište, dematerijalizirati svoje dionice, sastavljati i javno objavljivati tromjesečna i druga propisana izvješća, obavještavati javnost o značajnim poslovnim događajima i značajnijim promjenama strukturi dioničara, te ispunjavati druge obveze iz zakona.

Dionička društva koja nisu izdavala dionice javnim pozivom na upis, odnosno nemaju više od 100 dioničara i propisani temeljni kapital nisu adresati najvećeg dijela odredbi ovog Zakona.

Također su propisani izuzeci od primjene ovog članka u slučajevima kada je otvoren postupak stečaja ili likvidacije kada je nesvrshodno opterećivati društva takovom obvezom.

Uz članke 115. do 119.

Obveza izvješćivanja Komisije o promjenama u strukturi članstva izdavatelja u sadašnjem je Zakonu obuhvaćena člankom 74., dok je u novom prijedlogu Zakona obrađena u navedena četiri članka. Obveza koja je naložena adresatu norme definirana je jasnije, ne samo terminološki, već i suštinski. Naime, konstrukcija i terminologija dosadašnje norme otežavala je njezino tumačenje, a time i razumijevanje njezine svrhe.

Obveze iz ovih članaka odnose se na stjecatelja dionica javnog dioničkog društva, a društvo obvezno obavijestiti javnost u dnevnom tisku o promjenama u strukturi vlasništva, u roku od 7 dana od dana kada sam bude o tim promjenama obaviješten. Kako bi javnost mogla u svakom trenutku procijeniti vrijednost dionica, nužno je da izdavatelj promptno objavljuje sve relevantne podatke o ovim vrijednosnim papirima, a jedna od najvažnijih okolnosti koje mogu utjecati na procjenu vrijednosti svakako je struktura vlasništva izdavatelja, stoga su rokovi iz ovih članaka prilično kratki. Međutim, kako su u praksi moguće situacije u kojima izdavatelju objava navedenih podataka može više štetiti, propisana je iznimka od njihova objavljivanja. Komisija može privremeno osloboditi izdavatelja od obveze objavljivanja predmetnih podataka, ali samo na rok od 3 mjeseca, uz kumulativne pretpostavke, koje izdavatelj mora učiniti barem vjerojatnima. U slučaju da Komisija u roku od 8 dana ne donese odluku o privremenom oslobođenju, izdavatelj je dužan izvršiti obvezu objave.

Uz članke 120. do članka 123.

Uvažavajući odredbe Zakona o trgovačkim društvima koje govore o podjeli i spajanju dionica unutar samog dioničkog društva ove odredbe jačaju poziciju prvenstveno malih dioničara kojim postupkom njihova prava ne smiju ničim biti smanjena. Prilikom podjele glavna skupština može odlučiti da se dionice podijele tako da se svakom dioničaru umjesto jedne izdaju dvije dionice ili više dionica.

Radi transparentnosti podataka o pojedinim izdavateljima odluka o podjeli ili spajanju dionica potrebno je da izdavatelj u navedenom roku o tome obavijesti dioničare te Komisiju, burzu i uređeno javno tržište ako su dionice uvrštene na kotaciju burze ili uređenog javnog tržišta. Troškove podjele ili spajanja dionica snosi samo društvo tj. izdavatelj kako se taj teret ne bi stavio na dioničare. Na taj način u slučaju podjele dionica svaki dioničar će dobiti veći broj dionica a ako se radi o spajanju onda dioničar dobiva manji broj dionica, s time da ukupni nominalni iznos mora biti jednak iznosu temeljnog kapitala. Omjer nominalne vrijednosti temeljnog kapitala i zbroja svih novih dionica ostaje isti.

Uz članak 124.

Zakonska definicija nematerijaliziranog vrijednosnog papira je ta da su to vrijednosni papiri koji postoje u obliku elektroničkog zapisa u kompjuterskom sustavu središnje depozitarne agencije a kojim se izdavatelj obvezuje ispuniti obvezu sadržanu u tom zapisu vlasniku nematerijaliziranog vrijednosnog papira. Sukladno odredbi članka 172. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima pod uvjetima koji su propisani posebnim zakonom, statutom društva može se odrediti da društvo umjesto isprava o dionicama izdaje dionice u nematerijaliziranom obliku. Još je sadašnji zakon kao posebni zakon u odnosu na zakon o trgovačkim društvima definirao nematerijalizirani vrijednosni papir na sličan način. Da bi se brzo i kvalitetno trgovalo s vrijednosnim papirima a što je u skladu s

stanjem tržišta kapitala neizostavni dio svega toga su nematerijalizirani vrijednosnim papiri.

Uz članak 125.

Račun vrijednosnih papira je elektronički zapis koji vodi Središnja depozitarna agencija, a koji prikazuje Vlasničke pozicije vlasnika računa. Račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira kao takav može glasiti na jednu ili više osoba koje su vlasnici odnosno suvlasnici nematerijaliziranih vrijednosnih papira ili na zastupnika ili na skrbnika. Na zajedničkom računu specificiraju se vlasnički udjeli vlasnika računa. Sukladno svojim pravilima Središnja depozitarna agencija dostavlja vlasnicima računa izvješća o njihovim vlasničkim pozicijama.

Uz članak 126.

Razlika između materijaliziranog i nematerijaliziranog vrijednosnog papira je i ta što nematerijalizirani vrijednosni papir ne sadrži serijski i kontrolni broj niti potpise ovlaštenih osoba a da bi se ti papiri međusobno razlikovali moraju sadržavati međunarodni identifikacijski broj prema standardu ISO 6166 i pobližu oznaku prema standardu ISO 10962.

Uz članak 127.

Prava iz vrijednosnog papira pripadaju vlasniku nematerijaliziranog vrijednosnog papira tj. osobi na čije ime glasi račun vrijednosnih papira kod Središnje depozitarne agencije na kojem je ubilježen nematerijalizirani vrijednosni papir. U tome postoje iznimke kada ili broker, banka i druga osoba drži vrijednosne papire za tuđi račun odvojeno od svoje imovine, a koja je ovlaštena za primitak svih prava koja proizlaze iz vlasničke pozicije koja glasi na određeni vrijednosni papir ne mora biti nužno ista osoba koja je vlasnik računa.

Uz članak 128.

Temelj za stjecanje vlasništva nad vrijednosnim papirima je pravni posao a koji se ostvaruje prijenosom s računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira otuđivatelja na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja. Pravni posao kao temelj prijenosa mora biti valjan pravni posao, ili to može biti odluka suda i drugih nadležnih tijela ili prijenos temeljem zakona, a sve se mora odvijati u skladu s pravilima središnje depozitarne agencije. Trenutak stjecanja vlasništva nad vrijednosnim papirom je trenutak upisa na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja ili osobe koja je za njega drži a to je broker banka ili druga osoba.

Uz članak 129.

Sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima založno pravo je ograničeno stvarno pravo na određenoj stvari (zalogu) koje ovlašćuju svog nositelja (založnog vjerovnika), da određenu tražbinu, ne bude li mu o dospjeću ispunjena, namiri iz vrijednosti te stvari, ma čija ona bila, a njezin svagdašnji vlasnik (založni dužnik) dužan je to trpjeti. U slučaju nematerijaliziranog vrijednosnog papira vlasnik računa (zalagodavac) može ponuditi slobodnu vlasničku poziciju (znači

onu koja nije opterećena) zalogoprimcu u svrhu zasnivanja založnog prava. Zalogoprimac u tom slučaju mora biti vlasnikom računa vrijednosnih papira otvorenom u Središnjoj depozitarnoj agenciji a ako takav račun nema Središnja depozitarna agencija otvara račun sukladno svojim pravilima. U slučaju nematerijaliziranih vrijednosnih papira može se osnovati samo jedno založno pravo iz razloga sigurnosti prometa na tržištu kapitala i sigurnosti ulagatelja.

U slučaju nemirenja zalogom osigurane tražbine dopušteno je namirene izvan sudskim putem.

Uz članak 130.

Prijenos vlasništva nematerijaliziranih vrijednosnih papira koji se nalaze u depozitoriju a kojima se trguje na burzi provodi se postupkom prijeloja i namire. Namira je zamjena vrijednosnih papira za novčana sredstva ili pak zamjenom vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire a u skladu s pravilima Središnje depozitarne agencije. Pojam prijeloja obuhvaća postupak pripremanja transakcije za namiru. Dakle u prvom slučaju imamo postupak prijeloja i namire na burzi ili uređenom javnom tržištu, zatim neposredno sklapanje pravnih poslova između članova sudionika Središnje depozitarne agencije. Prijenos se može vršiti i na temelju ostalih valjanih pravnih poslova kojim su sklopljeni izvan organiziranog tržišta te na temelju odluke suda ili drugih nadležnih tijela ili pak nasljeđivanjem ili na temelju zakona. Same poslove i način prijenosa vlasništva s jednog vlasnika računa na drugog provodi Središnja depozitarna agencija sukladno svojim pravilima.

Uz članak 131.

Temeljem ove odredbe poštuje se načelo iz Zakona o trgovačkim društvima da svako dioničar ima pravo uvida u knjigu dionica (članak 226. stavak 5.) Uvid u knjigu dionica kada se nematerijalizirani vrijednosni papiri nalaze u kompjutorskim sustavu Središnje depozitarne agencije omogućen je kako dioničaru tako i samom izdavatelju sukladno pravilima Središnje depozitarne agencije. Pravo uvida u podatke o vrijednosnim papirima izdavatelja treba omogućiti i Komisiji kako bi mogla izvršavati svoje nadzorne ovlasti na tržištu kapitala sukladno odredbama ovoga Zakona. Također je omogućen uvid u knjigu dionica i pravosudnim i upravnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona. Pravo uvida u knjigu dionica ima i osoba koja dokaže pravni interes čime se omogućuje i drugim sudionicima kapitala da imaju pravo uvida u uvjetno rečeno «dioničke knjige».

Uz članak 132.

Da bi i izdavatelji i vlasnici nematerijaliziranih vrijednosnih papira bili obaviješteni o stanju vrijednosnih papira koji se nalaze na njihovom računu ili poziciji izdavatelja potrebno je da Središnja depozitarna agencija redovito a sukladno svojim pravilima izvještava navedene. Obavijesti o bitnim poslovima s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima dobivaju i članovi sudionici tržišta kapitala i Komisija.

Uz članak 133.

S obzirom da se sukladno odredbama ovoga zakona nematerijalizirani vrijednosni papiri nalaze u kompjutorskom sustavu središnje depozitarne agencije potrebno je da se na takve vrijednosne papire ne primjenjuju odredbe članka 226. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima gdje prema društvu dioničar ona osoba koja je upisana u knjigu dionica dok je u ovom slučaju dioničar osoba koja ima dionicu na vlastitom računu u Središnjoj depozitarnoj agenciji

Uz članak 134.

Odredbama Zakona određuje se da Središnja depozitarna agencija jedina obavlja poslove s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima pružajući usluge prijetoja, namire te usluge depozitorija.

Uz članak 135.

Središnja depozitarna agencija je dioničko društvo u vlasništvu sudionika tržišta kapitala, a kako je njezino funkcioniranje od općeg značaja za razvoj tržišta kapitala i razvoj sveukupnog gospodarstva, dana je mogućnost da i Republika Hrvatska bude dioničar, te da može imati dionice sa pravom glasa koje predstavljaju više od 10% od ukupnog broja glasova na glavnoj skupštini.

Uz članak 136.

Nadležnost Komisije da nakon što utvrdi da su ispunjene sve pretpostavke iz ovoga Zakona svojim rješenjem odobri poslovanje Središnje depozitarne agencije regulirana je odredbama stavka 1.

Uz članak 137.

Komisija se ovlašćuje odobravati Središnjoj depozitarnoj agenciji akte navedene u stavku 1. kao i nalogati izmjene ili dopune istih kada ocijeni da bi njihova primjena štetila interesima ulagatelja ili javnosti. Upravne postupke u kojima se odobravaju akti Središnje depozitarne agencije Komisija će riješiti u roku od 60 dana.

U sadašnjem Zakonu Komisija nije imala uporište za povlačenje danog odobrenja ili mogućnosti nalažanja izmjena ili dopuna odobrenih akata.

Uz članak 138.

Odredbom članka uređuje se tko može biti član središnje depozitarne agencije. Svaki član sklapa s središnjom depozitarnom agencijom ugovor o članstvu kojim se reguliraju međusobna prava i obveze. Obzirom na specifičnost posla i proizlazeći obveza nije dozvoljeno prenošenje ugovora o članstvu. Članovi izdavatelji čiji se vrijednosni papiri sukladno odredbama ovoga Zakona vode u središnjom depozitarnoj agenciji u obvezi su potpisati ugovor o članstvu.

Uz članak 139.

Vrijednosni papiri i novčana sredstva članova središnja depozitarna agencija ne može koristiti u slučaju stečaja, likvidacije ili ovrhe. Ovakvim odredbama u cijelosti je zaštićena imovina članova središnje depozitarne agencije.

Uz članak 140.

Odredbama ovog članka reguliran je broj i mandat članova nadzornog odbora i uprave.

Uz članak 141.

Središnja depozitarna agencija cjenikom uređuje naknade za usluge koje pruža svojim članovima. Također regulirano je da Komisija svojim rješenjem odobrava cjenik i time visinu predloženih naknada.

Uz članak 142.

Središnjoj depozitarnoj agenciji zbog specifičnosti položaja i podataka koji su joj dostupni zabranjuje se bavljenje trgovinom davanje savjeta i investiranje u vrijednosne papire. Kada se navedeno ne bi zabranjivalo Središnja depozitarna agencija bila bi u najpovoljnijem položaju na tržištu kapitala i mogla bi uz najniži rizik ulagati i trgovati s vrijednosnim papirima, a samim time i ostvarivati materijalnu korist. Isto tako nije dozvoljeno isticanje prednosti pojedinih vrijednosnih papira. Središnjoj depozitarnoj agenciji nije dozvoljeno davanje u zajam niti posuđivanje vrijednosnih papira jer vrijednosni papiri koje ona vodi za članove ili vlasnike nisu njezino vlasništvo.

Obzirom na činjenicu da središnja depozitarna agencija vodi i čuva podatke o svim nematerijaliziranim vrijednosnim podacima i njihovim vlasnicima bilo je potrebno propisati mjere zaštite i čuvanja istih.

Uz članak 143.

Specifičnost položaja Središnje depozitarne agencije nalaže ovakvu regulaciju radi zaštite interesa investitora.

Uz članak 144.

Navedenim člankom propisana je odgovornost Središnje depozitarne agencije.

Uz članak 145.

Propisujući rangiranje odgovornosti unutar Središnje depozitarne agencije postiže se dodatni nivo osiguranja podataka upisanih u depozitorij Središnje depozitarne agencije.

Uz članak 146.

Za slučaj da ovlašteno društvo, član Središnje depozitarne agencije, po obavljenim transakcijama na burzi i/ili uređenom javnom tržištu na dan namire nema dovoljno sredstava za plaćanje kupljenih vrijednosnih papira ili nema vrijednosnih papira koje je prodao tada će se aktivirati sredstva jamstvenog fonda iz kojih će se obaviti plaćanje ili će se tim sredstvima kupiti vrijednosni papiri potrebni za namiru. Bitno je napomenuti da se sredstva jamstvenog fonda koriste samo za ugovornu namiru koja je obavlja na T+4.

Uz članak 147.

Odredbama članka određuje se da nadzor nad poslovanjem Središnje depozitarne agencije obavlja Komisija. Pri obavljanju nadzora određuju se ovlaštenja Komisije. Ako pri obavljanju nadzora Komisija utvrdi nepravilnosti koje utječu na funkcioniranje tržišta kapitala, a proizlaze iz pravila koja propisuje Središnja depozitarna agencija tada Komisija može naložiti izmjenu dopuni ili brisanje pojedinih odredbi akata te odrediti rok za izvršenje.

Ako Komisija utvrdi da je poslovanje Središnje depozitarne agencije potpuno ili u bitnome suprotno zakonskim odredbama i pravilima tada ona može donijeti rješenje kojim nalaže ispravak nezakovitosti. Ovdje posebno skrećemo pozornost na mogućnost trajne ili privremene zabrane obavljanja djelatnosti i mogućnost davanja dozvole za privremeno ili trajno obavljanje drugoj instituciji.

Kod ovih odredbi potrebno je voditi računa da je Središnja depozitarna agencija centralizirani sustav što znači da privremeno oduzimanje i davanje nekoj drugoj instituciji znači da kada se ispune uvjeti za vraćanje dozvole tada za instituciju koja je dobila privremenu dozvolu Komisije prestaje ta djelatnost.

Navedene odredbe potrebne su jer je razvitak tržišta kapitala od velikog značaja za Republiku Hrvatsku i ne smije se jednoj instituciji omogućiti neograničeno pravo djelovanja bez postojanja mehanizma regulacije i alternativnih rješenja. Takove odredbe uobičajene su i u drugim zemljama tržišnog gospodarstva, a slična rješenja nalaze se i u drugim tranzicijskim zemljama.

Uz članak 148.

Zbog mogućih sukoba interesa i obveznosti čuvanja tajne taksativno se u stavku 1. navodi što se osobama koje su raspoložu ili su raspolagale povlaštenim informacijama izrijeком zabranjuje. Za sve bivše zaposlenike, članove uprave, nadzornog odbora i ostalih tijela Središnje depozitarne agencije obveza pridržavanja ograničenja traje 6 mjeseci po prestanku obnašanja navedenih dužnosti ili po prestanku radnog odnosa.

Odredbama stavak 3. i 4. postiže se viši stupanj zaštite poslovne tajne i sprječava zloporaba.

Uz članke 149. do 158.

Navedenim člancima propisane su kaznene i prekršajne odredbe kojima su sankcionirana postupanja protivna odredbama ovoga Zakona kao i zaštitna mjera za pojedine slučajeve počinjenih

prekršaja.

Uz članke 159. do 163.

Prijelaznim i završnim odredbama propisana je obveza dioničkih društava da dionice izdaju ili u obliku isprava u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima ili u obliku nematerijaliziranih vrijednosnih papira u skladu s ovim Zakonom. Javna dionička društva obvezno izdaju dionice u nematerijaliziranom obliku.

**III. PODACI O FINANCIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJE
ZAKONA TE O NAČINU OSIGURAVANJA ISTIH**

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati novčana sredstva.

IV. RAZLIKE IZMEĐU PREDLOŽENIH RJEŠENJA I RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU NASTALE

IV. 1. Prijedlozi i mišljenja saborskih odbora i zastupnika koje je predlagatelj prihvatio i koji su ugrađeni u Konačni prijedlog zakona

Predlagatelj je prihvatio i u Konačni prijedlog zakona ugradio sljedeće prijedloge i mišljenja koji su izneseni u raspravi o Prijedlogu zakona u saborskim odborima i u prvom čitanju na sjednici Hrvatskog sabora:

Budući da se Predlagatelj opredijelio za koncept univerzalne banke, prihvaćen je prijedlog Odbora za financije i državni proračun, Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu i Kluba HDZ-a da banka može obavljati sve poslove s vrijednosnim papirima iz članka 34. Konačnog prijedloga zakona (članak 35. Prijedloga zakona, sada članka 38. Konačnog prijedloga zakona).

Prijedlog Odbora za financije i državni proračun, Kluba HDZ-a i Kluba HSLŠ-a da se odredba članka 2. stavka 1. točke 11. nadopuni na način da se omogući upis i uplata vrijednosnih papira i stranim fizičkim i pravnim osobama, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članak 2. stavak 1. točka 11. Konačnog prijedloga zakona.

Prijedlog Kluba HSLŠ-a i Kluba HSS-a da je potrebno razraditi suradnju Komisije sa srodnim domaćim i inozemnim tijelima, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u novi članak 13. Konačnog prijedloga zakona u kojem se razrađuje međusobna suradnja nadzornih tijela.

Prijedlog Kluba HSS-a da je potrebno propisati korektivne zaštitne i privremene mjere koje bi Komisija trebala moći poduzimati kao što su zabrana odnosno suspenzija određenih aktivnosti na burzi, suspenzija upisa i ponude vrijednosnih papira itd., Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članak 15. Konačnog prijedloga zakona.

Prijedlog kluba HSLŠ-a da je potrebno dopuniti i urediti ovlasti Komisije na način da ista može naložiti izmjenu, dopunu ili brisanje pravila burze, uređenih javnih tržišta i SDA Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članak 15. Konačnog prijedloga Zakona.

Prijedlog Kluba HSS-a, Kluba HSLŠ-a i Kluba HDZ-a da je potrebno jasnije definirati odredbe kojima se određuje opseg nadležnosti Komisije kao nadzornog tijela te definirati i urediti primjenjive procedure koje određuju ovlasti nadzornog tijela te način provedbe ispitivanja kontrole i nadgledanja, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članke od 11. do 17. Konačnog prijedloga zakona.

Prijedlog Odbora za financije i državni proračun i Kluba HSLŠ-a da se smanji prag uspješnosti upisa i uplate javnog i privatnog izdanja, Predlagatelj je djelomično prihvatio i ugradio u članak 27. stavak 3. Konačnog prijedloga zakona, tako što je uspješnost javnog izdanja smanjio

na 75%, a privatnog izdanja na 90%.

Primjedbu odbora za financije i državni proračun na članak 29. stavak 2. da je izdavatelj obvezan uvrstiti vrijednosne papire na tržište, Predlagatelj je prihvatio (članak 29. Konačnog prijedloga Zakona).

Prijedlog Kluba HSS-a se u odredbe koje se odnose na oduzimanje dozvola brokeru i investicijskom savjetniku treba propisati i dodatne razloge za izricanje administrativne mjere oduzimanja ovih dozvola, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članke 58. i 158. Konačnog prijedloga zakona.

Prijedlog kluba HSLS-a da je potrebno propisati obvezu izlaganja svih naloga, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članak 66. stavak 6. Konačnog prijedloga Zakona.

Prijedlog Odbora za financije i državni proračun i Kluba HSLS-a da institucionalni ulagatelji prijavljuju transakcije na burzi, Predlagatelj je prihvatio i ugradio u članak 83. i članak 102. Konačnog prijedloga zakona na način da je institucionalni ulagatelj, kupac u dogovornoj transakciji dužan do završetka dnevnog trgovanja putem trgovinskog sustava, u pisanom obliku o kupnji obavijestiti burzu ili uređeno javno tržište.

Prijedlog kluba HSS-a da je potrebno precizirati odredbe koje se odnose na nematerijalizirane vrijednosne papire i SDA, Predlagatelj je prihvatio (članci 124. do 148. Konačnog prijedloga Zakona).

Prijedlog kluba HSS-a da je potrebno propisati više i dulje zatvorske kazne Predlagatelj je prihvatio (članci 149. do 158. Konačnog prijedloga Zakona).

Prijedlog Odbora za financije i državni proračun da se u članku 162. stavku 3. Prijedloga zakona briše tekst «ili u istom roku izraditi i predati dioničarima isprave sastavljene u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima» i mišljenje Kluba HSLS-a da je u uvjetima prelaska na dematerijalizirane vrijednosne papire neprihvatljiva odredba koja predviđa mogućnost da se dioničarima predaju ispravu u materijalnom obliku, Predlagatelj je prihvatio (članak 159. Konačnog prijedloga zakona).

Prijedlog Kluba HSS-a da se iz Prijedloga zakona izuzme odredba o operatorima računa čija bi provedba nepotrebno opterećivala rad Komisije, Predlagatelj je prihvatio na način da je brisan članak 151. Prijedloga zakona koji se odnosi na operatore računa.

Prijedlog Kluba HSS-a i Kluba HSLS-a da je potrebno preispitati odredbu kojom je regulirana dionička struktura Središnje depozitarne agencije te da je potrebno pojačati prisilne odredbe s ciljem jačanja discipline članova SDA, Predlagatelj je prihvatio na način da dioničari SDA mogu biti i «druge pravne osobe koje imaju status člana središnje depozitarne agencije» (članak 135. stavak 1. Konačnog prijedloga zakona). Također je detaljno razrađeno u kom slučaju je Komisija ovlaštena središnjoj depozitarnoj agenciji oduzeti dozvolu za obavljanje poslova (članak 147. Konačnog prijedloga zakona).

Primjedbom Kluba zastupnika SDP-a dati su dodatni argumenti da naziv Zakona mora ostati u predloženom obliku a ne kako neki smatraju da bi naslov zakona trebao biti Zakon o vrijednosnim papirima što je daleko složeniji pojam i prelazi ove zakonske okvire.

IV. 2. Ostale razlike između predloženih rješenja u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona

Izmjene koje su naknadno unesene od strane Predlagatelja:

Predložena rješenja u prvom čitanju dodatno su usklađena sa Smjernicama i načelima IOSCO-a za regulaciju vrijednosnih papira i to načelom 8., 9., 11., 12., 15., 22., 24., 28. i 29.

U skladu s načelom 8. IOSCO-a dorađeni su članci 11. do 15., te je u njima jasno razgraničeno ovlaštenje Komisije koje se tiče kontrole, ispitivanja i nadgledanja subjekata tržišta vrijednosnih papira, te detaljnije opisana procedura Komisije kao nadzornog tijela.

Razrađena je također suradnja Komisije sa srodnim domaćim i inozemnim tijelima.

Ovlasti Komisije u prijedlogu Zakona u bitnom su ojačane s obzirom na situaciju s kojim se Komisija trenutno susreće, a i na sugestije od strane stranih regulatora tržišta kapitala gdje je uloga tih istih tijela u većem dijelu veća nego što je to ona u Konačnom prijedlogu ovoga Zakona.

Predložena rješenja iz I. čitanja izmijenjena su u skladu sa primjedbama Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske u članku 2., članku 12. točka 7. i 12., članku 14., članku 15. stavak 2., 4., 5. i 6., članku 19., članku 26., članku 28. stavak 1., 2. i 3., članku 42. stavak 2., članku 43., članku 50., članku 55., članku 56., članku 63., članku 78. (primjedba je usvojena na način da je brisana, a uređena je člankom 83. i izmjenama članka 102.), članku 83. (stavak 1. se mijenjao zbog činjenice da više nema segmenta trgovanja za institucionalne ulagatelje na burzi već postoji samo obveza obavješćivanja o istim), članku 98., članku 102. stavak 1., stavak 2 (primjedba je usvojena na način da je riješena u članku 83. i dopunom članka 102.), stavak 3., stavak 4., dodani su stavci 5., 6. i 7. (radi usklađenja sa člancima 78. i 102.), članku 114. (u stavku 3. dodano je da izdavatelj prilikom uvrštenja mora objaviti skraćeni prospekt), članku 132., članku 133. (iza riječi «članka 226.» dodan je «stavak 2»), članku 134., članku 135., člancima 155. do 158., članku 163., člancima 160., 161. i 162., članku 165.

Ovim izmjenama izvršena su poboljšanja ranije predloženog teksta ili su kao nepotrebni brisani određeni dijelovi teksta.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJI NISU PRIHVAĆENI TE RAZLOZI ZA TO

Prijedlog Kluba HSS-a da se u članku 35. Prijedloga zakona briše točka 1. koja daje mogućnost banci da može obavljati poslove kupnje i prodaje dužničkih vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun, Predlagatelj nije prihvatio budući da se opredijelio za koncept univerzalne banke (članak 38. Konačnog prijedloga zakona).

Predlagatelj nije prihvatio primjedbu Kluba HDZ-a na članak 116. Prijedloga zakona koji se

odnosi na kriterije koje društvo mora zadovoljiti da bi bilo javno dioničko društvo. Prema našem mišljenju kriteriji navedeni u članku 114. Konačnog prijedloga zakona predstavljaju okvir za cca. 200 društava koja bi na taj način činila u zasebnu kotaciju (napominjemo neslužbenu) i koja bi predstavljala okosnicu takovih društava na burzi ili uređenim javnom tržištu. Kao kriterij uzeti su okviri iz Zakona o računovodstvu koji definira velike poduzetnike na sličan način.

Vežano uz članke 152., 153. i 156. nije uvažena primjedba Odbora za financije i državni proračun i Kluba HSLS-a da se briše termin "dnevni dohodak" jer se radi o zakonskom terminu koji se koristi u Kaznenom zakonu pri odmjeravanju kazni. Dnevni dohodak sukladno članku 51. navedenog Zakona određuje Vrhovni sud Republike Hrvatske svaka tri mjeseca na temelju službenih podataka Državnog zavoda za statistiku.

Klub HSLS-a je iznio mišljenje da su nužna poboljšanja u dijelu kojima se uređuje postupanje Komisije i ovlaštenih društava prema imateljima vrijednosnih papira i nalogodavcima te da je potrebno osigurati zaštitu njihovih interesa, fer postupanja od strane brokerskih društava, spriječiti zlouporabu sukoba interesa te korištenje povlaštenih informacija.

Predlagatelj je mišljenja da je ovim Konačnim prijedlogom zakona zajamčena određena zaštita investitora kroz cijeli niz mjera i ovlasti Komisije. Međutim, ovdje moramo napomenuti da ulaganje u vrijednosne papire po svojoj funkciji predstavlja spekulativno ulaganje te je nemoguća potpuna zaštita ulagača te iz tih razloga nisu unesene dodatne mjere njihove zaštite.

Primjedba Kluba HSLS-a da je potrebno definirati vrste poslova koje obavljaju sudionici tržišta (brokerska društva, banke i institucionalni ulagatelji) smatramo da je u Prijedlogu zakona jasno razrađena.

Primjedbu kluba HSLS-a da je odredbe o manipulaciji cijenama potrebno jasnije i cjelovitije regulirati, Predlagatelj nije prihvatio iz razloga što je prilikom pisanja ovih odredbi bila konzultiran Katedra za kazneno pravo Pravnog fakulteta koja se nije protivila navedenom prijedlogu..

Primjedbu kluba HSLS-a da je potrebno jasno definirati zajedničko djelovanje povezanih osoba, Predlagatelj nije prihvatio iz razloga što Komisija u dosadašnjoj praksi nije naišla na sveobuhvatnu definiciju koja bi mogla obuhvatiti taj pojam već ga je rješavala od slučaja do slučaja temeljem dokumentacije koje je posjedovala a na sudovima je da odrede sudsku praksu koja će onda biti temeljem zajedničkog djelovanja. Mišljenja smo da je ono relativno dobro razrađeno u odredbama koje govore o zabrani odavanja i korištenja informacija (članak 105. Konačnog prijedloga Zakona).

Primjedbe Kluba zastupnika HKDU-a i HSP-a bile su načelne naravi pa se na njih nije bilo moguće očitovati.

